

Näringsliv

24

Förslag till statsbudget för 2007

Näringsliv

Innehållsförteckning

1	Förslag till riksdagsbeslut	11
2	Näringsliv.....	13
2.1	Omfattning.....	13
2.2	Utgiftsutveckling	13
2.3	Skatteutgifter.....	14
3	Näringspolitik.....	15
3.1	Omfattning.....	15
3.2	Utgiftsutveckling	16
3.3	Skatteutgifter.....	17
3.4	Mål	20
3.5	Resultatredovisning	20
3.6	Politikens inriktning	23
3.7	Entreprenörskap och företagande.....	27
3.7.1	Insatser	27
3.7.2	Resultatredovisning	30
3.8	Innovation och förnyelse.....	34
3.8.1	Insatser	34
3.8.2	Resultatredovisning	38
3.9	Konkurrens.....	42
3.9.1	Insatser	42
3.9.2	Resultatredovisning	43
3.10	Regler, tillstånd och tillsyn.....	44
3.10.1	Insatser	44
3.10.2	Resultatredovisning	46
3.11	Omvärldsanalys, utvärdering och statistik	50
3.11.1	Insatser	50
3.11.2	Resultatredovisning	51
3.12	Revisionens iakttagelser.....	51
3.12.1	Myndigheter	52
3.12.2	Regeringens redogörelse med anledning av Riksrevisionens iakttagelser avseende statligt ägda bolag.....	52
3.13	Vissa frågor angående förvaltningen av statligt ägda bolag.....	58
3.13.1	Försäljning av statligt ägda bolag.....	58
3.13.2	Avveckling av Zenit Shipping AB.....	59

3.13.3	Bemyndigande att förvärva aktier i IRECO Holding AB	60
3.13.4	Låneram till SJ AB	62
3.14	Budgetförslag	62
3.14.1	38:1 Verket för näringslivsutveckling: Förvaltningskostnader.....	62
3.14.2	38:2 Näringslivsutveckling m.m.	63
3.14.3	38:3 Institutet för tillväxtpolitiska studier: Förvaltningskostnader ...	63
3.14.4	38:4 Turistfrämjande	64
3.14.5	38:5 Sveriges geologiska undersökning: Geologisk undersökningsverksamhet m.m.	64
3.14.6	38:6 Sveriges geologiska undersökning: Geovetenskaplig forskning. 65	
3.14.7	38:7 Sveriges geologiska undersökning: Miljösäkring av oljelagringsanläggningar, m.m.	66
3.14.8	38:8 Patentbesvärslagen	66
3.14.9	38:9 Bolagsverket: Finansiering av likvidatorer	67
3.14.10	38:10 Upprätthållande av nationell metrologi m.m.....	67
3.14.11	38:11 Bidrag till FoU inom experimentell teknik m.m.	68
3.14.12	38:12 Rymdstyrelsen: Förvaltningskostnader	68
3.14.13	38:13 Rymdverksamhet.....	69
3.14.14	38:14 Bidrag till Ingenjörsvetenskapsakademien.....	70
3.14.15	38:15 Konkurrensverket.....	70
3.14.16	38:16 Konkurrensforskning.....	71
3.14.17	38:17 Medel till AB Göta kanalbolag för upprustning och drift av kanalen.....	71
3.14.18	38:18 Kostnader för omstrukturering och genomlysning av statligt ägda företag m.m.	72
3.14.19	38:19 Kapitalinsatser i statliga bolag.....	73
3.14.20	38:20 Avgifter till vissa internationella organisationer.....	74
3.14.21	38:21 Finansiering av rättegångskostnader	74
3.14.22	38:22 Utvecklingsprogram för ökad konkurrenskraft	75
3.14.23	38:23 Bolagsverket: Bidrag till kassaregister	76
3.15	Övrig statlig verksamhet	76
3.15.1	Bolagsverket.....	76
3.15.2	Patent- och registreringsverket.....	77
3.15.3	Revisorsnämnden.....	77
4	Utrikeshandel, handels- och investeringsfrämjande	79
4.1	Omfattning	79
4.2	Utgiftsutveckling.....	80
4.3	Mål för politikområdet.....	80
4.4	Handels- och investeringsfrämjande	80
4.4.1	Mål för verksamhetsområdet	80
4.4.2	Insatser	80
4.4.2.1	Insatser inom politikområdet	80
4.4.3	Resultatredovisning	81
4.4.4	Politikens inriktning.....	83
4.4.5	Näringslivsutveckling i Östersjöregionen.....	84
4.4.5.1	Inledning	84
4.4.5.2	Insatser	84
4.4.5.3	Resultatredovisning	84
4.5	Internationell handelspolitik och inre marknaden	85
4.5.1	Mål för verksamhetsområdet	85

4.5.2	Internationell handelspolitik	85
4.5.2.1	Insatser och resultat	85
4.5.2.2	Politikens inriktning	86
4.5.3	Inre marknaden	87
4.5.3.1	Insatser	88
4.5.3.2	Resultatbedömning	88
4.5.3.3	Politikens inriktning	89
4.6	Revisionens iakttagelser.....	89
4.7	Budgetförslag	90
4.7.1	39:1 Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll: Myndighetsverksamhet.....	90
4.7.2	39:2 Kommerskollegium	91
4.7.3	39:3 Exportfrämjande verksamhet	91
4.7.4	39:4 Investeringsfrämjande	92
4.7.5	39:5 Avgifter till internationella handelsorganisationer	92
4.7.6	39:6 Bidrag till standardiseringen.....	93
4.7.7	Exportkreditnämnden.....	93
5	Politikområde Forskningspolitik under Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning.....	95
5.1	Budgetförslag	95
5.1.1	26:1 Verket för innovationssystem: Förvaltningskostnader	95
5.1.2	26:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling	96

Tabellförteckning

Anslagsbelopp.....	12
2.1 Utgiftsutveckling inom utgiftsområdet.....	13
2.2 Härledning av ramnivån 2007–2009. Utgiftsområde 24 Näringsliv.....	14
2.3 Ramnivå 2007 realkonomiskt fördelad. Utgiftsområde 24 Näringsliv	14
2.4 Skatteutgifter inom utgiftsområde 24 Näringsliv, netto.....	14
3.1 Utgiftsutveckling inom politikområdet.....	16
3.2 Skatteutgifter inom politikområdet Näringspolitik, netto.....	17
3.3 Målstruktur för politikområde Näringspolitik.....	20
3.4 Nyutlåning till alla kategorier företag år 1999 – 2005.....	31
3.5 Nyutlåningen per län.....	31
3.6 Nyutlåning till innovatörer.....	39
3.7 Anslagsutveckling.....	62
3.8 Härledning av anslagsnivån 2007–2009, för 38:1 Verket för näringslivsutveckling: Förvaltningskostnader.....	63
3.9 Anslagsutveckling.....	63
3.10 Härledning av anslagsnivån 2007–2009, för 38:2 Näringslivsutveckling m.m. ...	63
3.11 Anslagsutveckling.....	63
3.12 Härledning av anslagsnivån 2007–2009, för 38:3 Institutet för tillväxtpolitiska studier: Förvaltningskostnader	64
3.13 Anslagsutveckling.....	64
3.14 Härledning av anslagsnivån 2007–2009, för 38:4 Turistfrämjande	64
3.15 Anslagsutveckling.....	64
3.16 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden.....	65
3.17 Offentligrättslig verksamhet	65
3.18 Uppdragsverksamhet	65
3.19 Härledning av anslagsnivån 2007–2009, för 38:5 Sveriges geologiska undersökning: Geologisk undersökningsverksamhet m.m.	65
3.20 Anslagsutveckling.....	65
3.21 Härledning av anslagsnivån 2007–2009, för 38:6 Sveriges geologiska undersökning: Geovetenskaplig forskning.....	66
3.22 Anslagsutveckling.....	66
3.23 Härledning av anslagsnivån 2007–2009, för 38:7 Sveriges geologiska undersökning: Miljösäkring av oljelagringsanläggningar. m.m.	66
3.24 Anslagsutveckling.....	66
3.25 Härledning av anslagsnivån 2007–2009, för 38:8 Patentbesvärsträtten.....	67
3.26 Anslagsutveckling.....	67
3.27 Härledning av anslagsnivån 2007–2009, för 38:9 Bolagsverket: Finansiering av likvidatorer	67
3.28 Anslagsutveckling.....	67
3.29 Härledning av anslagsnivån 2007–2009, för 38:10 Upprätthållande av nationell metrologi m.m.	68
3.30 Anslagsutveckling.....	68

3.31 Härledning av anslagsnivån 2007–2009, för 38:11 Bidrag till FoU inom experimentell teknik m.m.	68
3.32 Anslagsutveckling.....	68
3.33 Härledning av anslagsnivån 2007–2009, för 38:12 Rymdstyrelsen: Förvaltningskostnader	69
3.34 Anslagsutveckling.....	69
3.35 Bemyndigande om ekonomiska åtaganden	69
3.36 Härledning av anslagsnivån 2007–2009, för 38:13 Rymdverksamhet.....	70
3.37 Anslagsutveckling.....	70
3.38 Härledning av anslagsnivån 2007–2009, för 38:14 Bidrag till Ingenjörsvetenskapsakademien	70
3.39 Anslagsutveckling.....	70
3.40 Härledning av anslagsnivån 2007–2009, för 38:15 Konkurrensverket	71
3.41 Anslagsutveckling.....	71
3.42 Härledning av anslagsnivån 2007–2009, för 38:16 Konkurrensforskning.....	71
3.43 Anslagsutveckling.....	71
3.44 Härledning av anslagsnivån 2007–2009, för 38:17 Medel till AB Göta kanalbolag för upprustning och drift av kanalen.....	72
3.45 Anslagsutveckling.....	72
3.46 Härledning av anslagsnivån 2007–2009, för 38:18 Kostnader för omstrukturering och genomlysning av statligt ägda företag m.m.....	72
3.47 Anslagsutveckling.....	73
3.48 Härledning av anslagsnivån 2007–2009, för 38:19 Kapitalinsatser i statliga bolag	74
3.49 Anslagsutveckling.....	74
3.50 Härledning av anslagsnivån 2007–2009, för 38:20 Avgifter till vissa internationella organisationer	74
3.51 Anslagsutveckling.....	74
3.52 Härledning av anslagsnivån 2007–2009, för 38:21 Finansiering av rättegångskostnader	75
3.53 Anslagsutveckling.....	75
3.54 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden	75
3.55 Härledning av anslagsnivån 2007–2009, för 38:22 Utvecklingsprogram för ökad konkurrenskraft	75
3.56 Anslagsutveckling.....	76
3.57 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden	76
3.58 Offentligrättslig verksamhet.....	76
3.59 Offentligrättslig verksamhet.....	76
3.60 Offentligrättslig verksamhet.....	77
3.61 Uppdragsverksamhet.....	77
4.1 Utgiftsutveckling inom politikområdet Utrikeshandel, handels- och investeringsfrämjande	80
4.2 Anslagsutveckling.....	90
4.3 Budget för avgiftsbelagd verksamhet – Ackreditering m.m.....	90
4.4 Budget för avgiftsbelagd verksamhet - Metrologi m.m.....	90
4.5 Härledning av anslagsnivån 2007–2009, för 39:1 Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll: Myndighetsverksamhet.....	90
4.6 Anslagsutveckling.....	91
4.7 Härledning av anslagsnivån 2007–2009, för 39:2 Kommerskollegium.....	91
4.8 Anslagsutveckling.....	91
4.9 Härledning av anslagsnivån 2007–2009, för 39:3 Exportfrämjande	92

4.10 Anslagsutveckling.....	92
4.11 Härledning av anslagsnivån 2007–2009, 39:4 Investeringsfrämjande	92
4.12 Anslagsutveckling.....	92
4.13 Härledning av anslagsnivån 2007–2009, 39:5 Avgifter till internationella handelsorganisationer	93
4.14 Anslagsutveckling.....	93
4.15 Härledning av anslagsnivån 2007–2009, 39:6 Bidrag till standardiseringen.....	93
4.16 Uppdragsverksamhet	93
5.1 Anslagsutveckling.....	95
5.2 Härledning av anslagsnivån 2007–2009, för 26:1 Verket för innovationssystem: Förvaltningskostnader.....	95
5.3 Anslagsutveckling.....	96
5.4 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden.....	96
5.5 Härledning av anslagsnivån 2007–2009, för 26:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling.....	96

Diagramförteckning

3.1 Antalet nystartade företag i förhållande till företagsstocken, 2003, procent. Källa: Eurostat 2005	21
3.2 Antal sysselsatta i genomsnitt per nystartat företag 2003 i privata näringslivet. Källa: Eurostat 2005	21
3.3 Andel mikroföretag, små och medelstora företag, 2002. Ett urval av EU-länder. Källa: Nutek, New Cronos, Nuteks årsbok 2006	21
3.4 Arbetskraftskostnader som andel av förädlingsvärdet 2002. Källa: Nutek, New Cronos, Eurostat, Nuteks årsbok 2006	22

1 Förslag till riksdagsbeslut

Regeringen föreslår att riksdagen

1. bemyndigar regeringen att avveckla Zenit Shipping AB i enlighet med vad som regeringen förordar (avsnitt 3.13.2),
2. bemyndigar regeringen att vederlagsfritt förvärva äganderätten till Stiftelsens för kunskap- och kompetensutveckling (KK-stiftelsens) aktier i IRECO Holding AB i enlighet med vad som föreslås (avsnitt 3.13.3),
3. bemyndigar regeringen att för 2007 besluta om låneramar i Riksgäldskontoret för SJ AB på 2 000 000 000 kronor (avsnitt 3.13.4),
4. bemyndigar regeringen att under 2007 för ramanslaget 38:5 *Sveriges geologiska undersökning: Geologisk undersökningsverksamhet m.m.* ingå ekonomiska förpliktelser som, inklusive tidigare ingångna förpliktelser, medför behov av framtida anslag om högst 4 000 000 kronor under 2008 och 8 000 000 kronor under 2009–2010 (avsnitt 3.14.5),
5. bemyndigar regeringen att under 2007 för ramanslaget 38:13 *Rymdverksamhet* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 421 000 000 kronor under 2008 och 779 000 000 kronor under 2009 – 2013 (avsnitt 3.14.13),
6. godkänner att regeringen under 2007 vidtar åtgärder för en förbättrad kapitalstruktur i statligt ägda bolag enligt de villkor som regeringen förordar (avsnitt 3.14.19),
7. bemyndigar regeringen att under 2007 för ramanslaget 38:22 *Utvecklingsprogram för ökad konkurrenskraft* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 200 000 000 kronor under 2008 och 400 000 000 kronor under 2009 – 2010 (avsnitt 3.14.22),
8. bemyndigar regeringen att under 2007 för ramanslaget 38:23 *Bolagsverket: Bidrag till kassaregister* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 60 000 000 kronor under 2008 (avsnitt 3.14.23),
9. bemyndigar regeringen att under 2007 ikläda staten betalningsansvar intill ett belopp av högst 200 000 000 000 kronor för exportkreditgarantier (avsnitt 4.7.7),
10. bemyndigar regeringen att under 2007 ikläda staten betalningsansvar intill ett belopp av högst 10 000 000 000 kronor för investeringsgarantier (avsnitt 4.7.7),
11. bemyndigar regeringen att under 2007 besluta att Exportkreditnämnden får obegränsad upplåningsrätt i Riksgäldskontoret för skadeutbetalningar (avsnitt 4.7.7),
12. bemyndigar regeringen att under 2007 för ramanslaget 26:2 *Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida

anslag på högst 950 000 000 kronor under 2008 och 750 000 000 kronor under 2009 – 2011 (avsnitt 5.1.2),

13. för budgetåret 2007 anvisar anslagen under utgiftsområde 24 *Näringsliv* enligt följande uppställning:

Anslagsbelopp

Tusental kronor

Anslag	Anslagstyp	
26:1 Verket för innovationssystem: Förvaltningskostnader	Ramanslag	132 288
26:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling	Ramanslag	1 404 974
38:1 Verket för näringslivsutveckling: Förvaltningskostnader	Ramanslag	310 908
38:2 Näringslivsutveckling m.m.	Ramanslag	374 509
38:3 Institutet för tillväxtpolitiska studier: Förvaltningskostnader	Ramanslag	76 747
38:4 Turistfrämjande	Ramanslag	111 111
38:5 Sveriges geologiska undersökning: Geologisk undersökningsverksamhet m.m.	Ramanslag	169 612
38:6 Sveriges geologiska undersökning: Geovetenskaplig forskning	Ramanslag	5 330
38:7 Sveriges geologiska undersökning: Miljösäkring av oljelagringsanläggningar, m.m.	Ramanslag	11 868
38:8 Patentbesvärätten	Ramanslag	15 544
38:9 Bolagsverket: Finansiering av likvidatorer	Ramanslag	7 952
38:10 Upprätthållande av nationell metrologi m.m.	Ramanslag	28 120
38:11 Bidrag till FoU inom experimentell teknik m.m.	Ramanslag	42 088
38:12 Rymdstyrelsen: Förvaltningskostnader	Ramanslag	23 082
38:13 Rymdverksamhet	Ramanslag	612 780
38:14 Bidrag till Ingenjörsvetenskapsakademien	Ramanslag	5 327
38:15 Konkurrensverket	Ramanslag	85 741
38:16 Konkurrensforskning	Ramanslag	6 730
38:17 Medel till AB Göta kanalbolag för upprustning och drift av kanalen	Ramanslag	14 910
38:18 Kostnader för omstrukturering och genomlysning av statligt ägda företag m.m.	Ramanslag	24 150
38:19 Kapitalinsatser i statliga bolag	Ramanslag	1 000
38:20 Avgifter till vissa internationella organisationer	Ramanslag	5 780
38:21 Finansiering av rättegångskostnader	Ramanslag	5 000
38:22 Utvecklingsprogram för ökad konkurrenskraft	Ramanslag	200 000
38:23 Bolagsverket: Bidrag till kassaregister	Ramanslag	40 000
39:1 Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll: Myndighetsverksamhet	Ramanslag	20 555
39:2 Kommerskollegium	Ramanslag	67 901
39:3 Exportfrämjande verksamhet	Ramanslag	223 836
39:4 Investeringsfrämjande	Ramanslag	55 851
39:5 Avgifter till internationella handelsorganisationer	Ramanslag	15 417
39:6 Bidrag till standardiseringen	Ramanslag	29 604
Summa		4 128 715

2 Näringsliv

Det budgetförslag för 2007 som nu lämnas till riksdagen har utformats under den korta tid som enligt riksdagsordningen står till en ny regerings förfogande. Det har inneburit att en fullständig omarbetning av samtliga delar av budgeten i enlighet med regeringens politik inte har varit möjlig. Regeringen kan därför på tilläggsbudget behöva återkomma till riksdagen med ytterligare förslag som påverkar budgetåret 2007.

2.1 Omfattning

Utgiftsområdet omfattar politikområdena Näringspolitik (N) och Utrikeshandel, handels- och investeringsfrämjande (UD). Inom utgiftsområdet ingår även delar av politikområdet Forskningspolitik.

I enlighet med riksdagens beslut (bet. 2005/06:KU21, rskr. 2005/06:333) om ändrad utgiftsområdesindelning ingår fr.o.m. 2007 inte politikområdet Konsumentpolitik och del av politikområdet Näringspolitik i utgiftsområdet.

2.2 Utgiftsutveckling

Tabell 2.1 Utgiftsutveckling inom utgiftsområdet

Miljoner kronor	Utfall 2005	Budget 2006 ¹	Prognos 2006	Förslag 2007	Beräknat 2008	Beräknat 2009
Politikområde Forskningspolitik ²	1 261	1 493	1 471	1 537	1 871	1 914
Politikområde Näringspolitik	1 809	1 980	2 010	2 178	2 105	2 131
Politikområde Utrikeshandel, handels- och investeringsfrämjande	499	504	492	413	356	360
Totalt för utgiftsområde 24 Näringsliv	3 570	3 978	3 973	4 129	4 333	4 405

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (bet. 2005/06:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Politikområdet hör till utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning.

Anm.: Utfall för 2005 samt budget och prognos för 2006 har minskats med de anslag som i enlighet med riksdagens beslut (bet. 2005/06:KU21, rskr. 2005/06:333) fr.o.m. 2007 ingår i utgiftsområde 6 Försvar samt beredskap mot sårbarhet och utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning, byggande samt konsumentpolitik.

Regeringen föreslår att 4 129 miljoner kronor anvisas till utgiftsområdet för 2007 vilket innebär en ökning med ca 4 procent jämfört med 2006.

I tabell 2.2 redovisas förändringen av anslagsnivån för perioden 2007–2009 jämfört med statsbudgeten för 2006 fördelat på olika komponenter.

Tabell 2.2 Härledning av ramnivå 2007–2009. Utgiftsområde 24 Näringsliv

Miljoner kronor	2007	2008	2009
Anvisat 2006¹	3 981	3 981	3 981
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning	24	85	157
Beslut	111	253	257
Överföring till/från andra utgiftsområden	14	14	11
Övrigt	0	0	0
Ny ramnivå	4 129	4 333	4 405

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (bet. 2005/06:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

Den pris- och löneomräkning som görs årligen av anslagen för förvaltningsändamål för att kompensera myndigheterna för pris- och löneökningar utgör en del av den föreslagna anslagsförändringen.

Av tabell 2.3 framgår utgiftsområdets ram för 2007 realekonomiskt fördelad på transfereringar, verksamhetskostnader samt investeringar.

Tabell 2.3 Ramnivå 2007 realekonomiskt fördelad. Utgiftsområde 24 Näringsliv

Miljoner kronor	2007
Transfereringar	2 423
Verksamhetskostnader	1 700
Investeringar	6
Summa ramnivå	4 129

Den realekonomiska fördelningen av utgiftsområdesramen visar hur anvisade medel beräknas användas budgetåret 2007. Drygt hälften av anvisade medel beräknas betalas ut som transfereringar. De största transfereringarna sker från Vinnovas anslag för forskning och utveckling (transfereringar främst till företagssektorn), rymdverksamhet (transfereringar till utlandet), Nuteks näringslivsutvecklingsanslag (transfereringar till företag) och exportfrämjande där den största delen utgörs av bidrag till exportrådet.

2.3 Skatteutgifter

Skatteutgifter för utgiftsområdet utgår från förhållandena som gällde vid tiden för 2006 års ekonomiska vårproposition. Skatteförslagen i budgetpropositionen för 2007 kommer till den del det påverkar skatteutgifterna att redovisas i 2007 års ekonomiska vårproposition.

Samhällets stöd till företag och hushåll inom utgiftsområde 24 Näringsliv redovisas i huvudsak på statsbudgetens utgiftssida. Vid sidan av dessa stöd finns det även stöd på budgetens inkomstsida i form av avvikelser från en likformig beskattning (s.k. skatteutgifter). Avvikelser från en likformig beskattning utgör en skatteförmån om t.ex. en viss grupp av skattskyldiga omfattas av en skattelättnad i förhållande till en likformig beskattning och som en skattesanktion om det rör sig om ett "överuttag" av skatt. Många av skatteavvikelseerna har införts, mer eller mindre uttalat, som medel inom specifika politikområden som t.ex. konjunktur-, bostads-, miljö- eller arbetsmarknadspolitik. Dessa avvikelser påverkar statsbudgetens saldo och kan därför jämföras med stöd på budgetens utgiftssida. En utförlig beskrivning av redovisningen av skatteavvikelser finns i bilaga 2 till 2006 års ekonomiska vårproposition. I det följande redovisas de nettoberäknade skatteavvikelseerna med politikområdesanknytning som är att hänföra till utgiftsområde 24 Näringsliv.

Tabell 2.4 Skatteutgifter inom utgiftsområde 24 Näringsliv, netto

Miljoner kronor	Prognos 2006	Prognos 2007
Politikområde Näringsliv	24 760	16 580
Totalt för utgiftsområdet	24 760	16 580

3 Näringspolitik

3.1 Omfattning

Politikområde Näringspolitik omfattar verksamhetsområdena:

- Entreprenörskap och företagande,
- Innovation och förnyelse,
- Konkurrens,
- Regler, tillstånd och tillsyn,
- Omvärldsanalys, utvärdering och statistik

Inom politikområdet ryms företagsutveckling, främjande av entreprenörskap, innovationsutveckling, regelförenkling, konkurrensfrämjande arbete, turistfrämjande samt immaterial- och associationsrättsliga frågor. Vidare ingår undersökning av och information om landets geologi och mineralhantering, tillstånd och tillsyn enligt minerallagen (1991:45) samt miljösäkring. Därutöver ingår bidrag till forskning och utveckling inom bl.a. metrologi samt bidrag till rymdverksamhet. Ytterligare

områden är ansvar för teknisk provning och kontroll, legal mätteknik och ädelmetallkontroll, bidrag till riksmätplatserna, ansvar för säkerhetsfrågor inom elområdet samt bidrag till svenska standardiseringsorganisationen.

Inom politikområdet verkar myndigheterna Verket för näringslivsutveckling (Nutek), Institutet för tillväxtpolitiska studier (ITPS), Sveriges geologiska undersökning (SGU), Bergsstaten, Patentbesvärshöjningen (PBR), Patent- och registreringsverket (PRV), Bolagsverket, Konkurrensverket, Elsäkerhetsverket, Rymdstyrelsen och Revisorsnämnden.

Andra statliga aktörer inom politikområdet är Almi Företagspartner AB (Almi), VisitSweden AB, AB Göta kanalbolag, Sveriges provnings- och forskningsinstitut AB (SP), Sveriges Standardiseringsråd (SSR), Stiftelsen Industrifonden, Stiftelsen Svensk Industridesign (SVID), Teknikbrostiftelserna samt Innovationsbron AB.

3.2 Utgiftsutveckling

Tabell 3.1 Utgiftsutveckling inom politikområdet
Miljoner kronor

	Utfall 2005	Budget 2006 ¹	Prognos 2006	Förslag 2007	Beräknat 2008	Beräknat 2009
<i>Anslag inom utgiftsområde 6</i>						
38:1 Elsäkerhetsverket ²	39,0	42,2	42,2	42,6	43,3	44,3
Totalt för utgiftsområde 6	39,0	42,2	42,2	42,6	43,3	44,3
<i>Anslag inom utgiftsområde 24</i>						
38:1 Verket för näringslivsutveckling: Förvaltningskostnader	196,6	216,2	230,8	310,9	246,1	260,1
38:2 Näringslivsutveckling m.m.	190,3	273,4	295,2	374,5	374,5	354,5
38:3 Institutet för tillväxtpolitiska studier: Förvaltningskostnader	72,1	76,3	77,1	76,7	78,2	79,9
38:4 Turistfrämjande	100,5	101,0	99,2	111,1	113,6	116,3
38:5 Sveriges geologiska undersökning: Geologisk undersökningsverksamhet m.m.	169,3	168,1	167,0	169,6	172,5	172,9
38:6 Sveriges geologiska undersökning: Geovetenskaplig forskning	5,2	5,3	5,2	5,3	5,4	5,6
38:7 Sveriges geologiska undersökning: Miljösäkring av oljelagringsanläggningar, m.m.	22,3	16,9	31,1	11,9	11,9	11,9
38:8 Patentbesvärslätten	16,2	15,3	15,3	15,5	15,8	16,1
38:9 Bolagsverket: Finansiering av likvidatorer	8,9	8,5	8,3	8,0	8,0	8,0
38:10 Upprätthållande av nationell metrologi m.m.	28,1	28,1	27,6	28,1	27,4	27,4
38:11 Bidrag till FoU inom experimentell teknik m.m.	71,0	42,3	41,6	42,1	43,0	44,0
38:12 Rymdstyrelsen: Förvaltningskostnader	22,0	22,9	22,7	23,1	23,5	24,0
38:13 Rymdverksamhet	792,5	659,3	663,3	612,8	575,3	588,9
38:14 Bidrag till Ingenjörsvetenskapsakademien	5,3	5,3	5,2	5,3	5,3	5,3
38:15 Konkurrensverket	82,0	85,0	82,8	85,7	87,1	89,0
38:16 Konkurrensforskning	4,3	6,7	6,7	6,7	6,9	7,0
38:17 Medel till AB Göta kanalbolag för upprustning och drift av kanalen	14,9	14,9	14,6	14,9	14,9	14,9
38:18 Kostnader för omstrukturering och genomlysning av statligt ägda företag m.m.	4,2	23,2	12,8	24,2	24,9	24,9
38:19 Kapitalinsatser i statliga bolag	-2,6	1,0	0,0	1,0	0,0	0,0
38:20 Avgifter till vissa internationella organisationer	6,1	5,8	5,9	5,8	5,8	5,8
38:21 Finansiering av rättegångskostnader	–	5,0	1,0	5,0	5,0	5,0
38:22 Utvecklingsprogram för ökad konkurrenskraft	–	200,0	196,4	200,0	200,0	200,0
38:23 Bolagsverket: Bidrag till kassaregister	–	–	–	40,0	60,0	70,0
Totalt för utgiftsområde 24	1 809,2	1 980,4	2 009,9	2 178,3	2 104,9	2 131,3
Totalt för politikområde Näringspolitik	1 848,2	2 022,6	2 052,2	2 220,9	2 148,3	2 175,6

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (bet. 2005/06:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Fr.o.m. 2007 hör anslaget till utgiftsområde 6 Försvar samt beredskap mot sårbarhet men tillhör fortfarande politikområdet Näringspolitik.

År 2005 uppgick de totala utgifterna inom politikområdet till ca 1 848 miljoner kronor, vilket är en ökning med knappt 7 procent jämfört med 2004. Ökningen kan främst hänföras till anslaget 38:13 *Rymdverksamhet* som

under 2005 tillfördes nya resurser för det svenska deltagandet i det europeiska bäraketprogrammet Ariane.

För 2006 prognostiseras de totala utgifterna inom politikområdet uppgå till ca 2 052 miljoner

kronor, vilket innebär att utgiftsnivån är något högre än årets tilldelade anslag.

Regeringens förslag till anslag 2007 för politikområdet innebär att ca 2 221 miljoner kronor anvisas, vilket är en ökning med ca tio procent jämfört med 2006. Ökningen kan främst hänföras till anslaget 38:2 *Näringslivsutveckling m.m.* och den satsning på affärsrådgivning till kvinnor och forskning om kvinnors företagande som regeringen föreslår i denna proposition.

3.3 Skatteutgifter

Skatteutgifter för politikområdet utgår från förhållandena som gällde vid tiden för 2006 års ekonomiska vårproposition. Skatteförslagen i budgetpropositionen för 2007 kommer till den del det påverkar skatteutgifterna att redovisas i 2007 års ekonomiska vårproposition.

Skatteutgifterna inom utgiftsområde 24 Näringsliv samt en definition av begreppet redovisas i avsnitt 2.3. I tabell 3.2 nedan följer en redovisning av de nettoberäknade skatteutgifter som kan hänföras till politikområde Näringspolitik och i anslutning till tabellen ges en kortfattad beskrivning av respektive skatteutgift.

Tabell 3.2 Skatteutgifter inom politikområdet Näringspolitik, netto

Miljoner kronor

	Prognos 2006	Prognos 2007
Löneunderlaget i fåmansaktiebolag	360	370
Sjöinkomstavdrag	170	170
Underskott i aktiv verksamhet m.m.	10	20
Sänkt skatt för utländska nyckelpersoner	150	*
Matching-credit-klausuler i olika dubbelbeskattningsavtal	-	-
Koncernbidragsdispens	-	-
Rabatter och liknande från ekonomiska föreningar	-	-
Utdelning på aktier i onoterade bolag	1 290	1 310
Utdelning av aktier	-	-
Nedsättning med inriktning mot mindre företag, egenavgifter	1 270	*
Nedsättning med inriktning mot mindre företag och regional nedsättning för arbetsgivaravgifter	6 100	*
Tillfällig nedsättning av arbetsgivaravgifter för enmansföretag 2006-2007	1 100	*
Ersättning skiljemannauppdrag	-	-

Tillfälligt slopad särskild löneskatt för enmansföretag 2006-2007	-	-
Rumsuthyrning	940	990
Transport i skidliftar	120	130
Bränsleförbrukning inom industrin	1 170	1 220
Elförbrukning inom industrin	12 910	13 400
Befrielse från energiskatt på el vid deltagande i program för energieffektivisering inom industrin	130	130
Generell nedsättning av koldioxidskatt för industrin	4 490	4 690
Särskild nedsättning av koldioxidskatt för industrin	210	210
Skattereduktion för sjöinkomst	80	80
Fastighetsskatt på lokaler	-3 380	-3 770
Fastighetsskatt på industri- och elproduktionsenheter	-2 360	-2 370
Totalt för politikområde Näringspolitik	24 760	16 580

* Skatteutgiften har upphört eller beloppsmässigt ändrats sedan redovisningen i 2006 års ekonomiska vårproposition, bilaga 2. Endast den del av skatteutgiften som avser den generella nedsättningen av socialavgifter påverkas av regelförändringen avseende Nedsättning med inriktning mot mindre företag och regional nedsättning för arbetsgivaravgifter.

Löneunderlaget i fåmansaktiebolag

Genom reglerna om löneunderlag ökar den kapitalbeskattade inkomsten för aktiva delägare i fåmansaktiebolag och närstående till dessa. Därigenom beskattas viss avkastning på arbetskraft i inkomstslaget kapital. Avkastning på arbete är lön, som bör beläggas med arbetsgivaravgifter och beskattas i inkomstslaget tjänst. Skatteutgiften avser skatt på inkomst av näringsverksamhet och särskild löneskatt och består i skillnaden i skattesats mellan dubbelbeskattad tjänste- och dubbelbeskattad kapitalinkomst.

Sjöinkomstavdrag

Sjömän som har haft s.k. sjöinkomst medges sjöinkomstavdrag som uppgår till 36 000 kronor om fartyget till övervägande del går i fjärrfart och 35 000 kronor om det går i närfart. Om personen ifråga inte har arbetat ombord hela året skall avdrag medges med 1/365 av sjöinkomstavdraget per dag. Skatteutgiften avser skatt på inkomst av tjänst.

Underskott i aktiv verksamhet m.m.

Underskott av aktiv näringsverksamhet får dras av som allmänt avdrag under vissa förutsättningar (maximalt under 5 års tid med högst 100 000 kronor per år; restriktionerna gäller dock inte litterär, konstnärlig eller liknande verksamhet). Normen är annars att underskottet får sparas och kvittas mot senare överskott i den aktiva näringsverksamheten. Den tidigarelagda kvittningen är en skattecredit. Skatteutgiften utgörs av räntan på skattekrediten och avser inkomst av tjänst.

Sänkt skatt för utländska nyckelpersoner

Vissa förmåner och ersättningar till utländska experter, forskare och andra nyckelpersoner kan undantas från beskattning. För skattefrihet krävs beslut av Forskarskattenämnden. 25 procent av lönen undantas från beskattning. Vissa ersättningar för utgifter är också undantagna från skatteplikt. Undantagen gäller under högst tre år. Skatteutgiften avser skatt på inkomst av tjänst och särskild löneskatt.

Matching-credit-klausuler i olika dubbelbeskattningsavtal

I vissa fall kan en skattskyldig få avräkning för den skatt som skulle ha utgått i det andra avtalslandet även om sådan skatt inte har erlagts. Skatteutgiften avser skatt på inkomst av näringsverksamhet.

Koncernbidragsdispens

Regeringen kan i vissa fall medge att avdrag får göras för lämnade bidrag trots att reglerna för koncernbidrag ej är uppfyllda. Detta förutsätter dels att avdraget redovisas öppet, dels att den verksamhet som bedrivs av berörda företag skall vara av samhällsekonomiskt intresse. Skatteutgiften avser skatt på inkomst av näringsverksamhet.

Rabatter och liknande från ekonomiska föreningar

Ekonomiska föreningar får göra avdrag för rabatter, utdelningar m.m. trots att dessa inte är skattepliktiga hos mottagaren. Skatteutgiften avser skatt på inkomst av näringsverksamhet.

Utdelning på aktier i onoterade företag

Lättnadsreglerna för delägare i onoterade bolag medför en skatteförmån. En avkastning på 70 procent av statslåneräntan på ett speciellt definierat underlag undantas från beskattning i inkomstslaget kapital. Fr.o.m. inkomståret 2006 har lättnadsreglerna ersatts med en sänkt kapitalinkomstskattesats för delägare i onoterade bolag. I båda fallen avser skatteutgiften skatt på inkomst av kapital.

Utdelning av aktier

Beskattning av aktieutdelning i form av aktier skjuts i vissa fall upp till dess att mottagaren säljer aktierna. Räntan på denna skattecredit är en skatteutgift. Skatteutgiften avser skatt på inkomst av kapital.

Nedsättning med viss inriktning mot mindre företag, egenavgifter

Vid beräkning av egenavgifter får en enskild näringsidkare göra avdrag med 5 procent av avgiftsunderlaget, dock högst med 9 000 kronor per år, vilket motsvarar ett underlag på 180 000 kronor. Skatteutgiften avser egenavgifter.

Nedsättning med inriktning mot mindre företag och regional nedsättning för arbetsgivaravgifter

Vid beräkning av arbetsgivaravgifter får en arbetsgivare göra ett avdrag med 5 procent av lönesumman, dock högst med 3 090 kronor per deklarationstillfälle. Därutöver får arbetsgivare med fast driftsställe i stödområde A göra ett avdrag med 10 procent av lönesumman, dock högst med 7 100 kronor per deklarationstillfälle. Den sistnämnda nedsättningen på 10 procent gäller inte för kommuner, landsting, statliga

myndigheter, statliga affärsdrivande verk eller registrerade trossamfund. Vidare är fiskeri-, vattenbruks-, jordbruks- och transportverksamhet undantagna från nedsättning pga. EG-regler. Skatteutgiften avser arbetsgivaravgifter.

Ersättning skiljemannauppdrag

Ersättning för skiljemannauppdrag ingår inte i underlaget för socialavgifter om parterna är av utländsk nationalitet. Skatteutgiften avser särskild löneskatt.

Tillfälligt slopad särskild löneskatt för enmansföretag 2006–2007

Enmansföretag som anställer en person får under tiden den 1 juni 2006 t.o.m. den 31 december 2007 slopad särskild löneskatt på förvärvsinkomster under längst tolv månader i följd. Ålderspensionsavgift betalas för arbetstagare födda 1938 eller senare. I övrigt gäller samma villkor som för tillfälligt nedsatta arbetsgivaravgifter för enmansföretag.

Rumsuthyrning

Skattesatsen är nedsatt till 12 procent.

Transport i skidliftar

Skattesatsen är nedsatt till 12 procent.

Bränsleförbrukning inom industrin

Industrisektorn är energiskattebefriad för användning av fossila bränslen i tillverkningsprocesser. Normen utgörs av full skattesats på respektive bränsle.

Elförbrukning inom industrin

El som används i tillverkningsprocesser inom industrisektorn beskattas med 0,5 öre/kWh. Normen utgörs av normalskattesatsen på el, dvs. 26,1 öre/kWh.

Befrielse från energiskatt på el vid deltagande i program för energieffektivisering inom industrin

För energiintensiva industriföretag, som deltar i program för energieffektivisering medges befrielse från energiskatten på el. Skatteutgiften uppgår till 0,5 öre/kWh.

Generell nedsättning av koldioxidskatt för industrin

För industrisektorn medges en nedsättning på 79 procent av koldioxidskattesatsen för all användning av fossila bränslen för uppvärmning. Normen utgörs av full koldioxidskattesats, dvs. 92 öre/kg koldioxid.

Särskild nedsättning av koldioxidskatt för industrin

För energiintensiva industriföretag medges nedsättning utöver den generella nedsättningen om koldioxidskatten överstiger 0,8 procent av det enskilda företagens försäljningsvärde. För det överskjutande beloppet sätts skatten ned till 24 procent. Företag inom cement-, kalk-, glas- och stenindustri är dock befriade från den del av koldioxidskatten på kol och naturgas som överstiger 1,2 procent av försäljningsvärdet. EU:s minimiskattesatser måste dock alltid respekteras.

Skattereduktion för sjöinkomst

Utöver sjöinkomstavdrag har den som har haft sjöinkomst rätt till skattereduktion med 14 000 kronor om fartyget till övervägande del gått i fjärrfart och med 9 000 kronor om det gått i närfart. Om personen ifråga inte har arbetat ombord hela året, skall reduktion medges med 1/365 av dessa belopp för varje dag som sjöinkomst uppbärs. Skatteutgiften avser skatt på inkomst av tjänst och särskild löneskatt.

Fastighetsskatt på lokaler, industri- och elproduktionsenheter

Skatten på dessa fastigheter är en objektskatt som enbart träffar fastighetskapital. Eftersom

intäkterna beskattas som inkomst av näringsverksamhet utgör fastighetsskatten (som är avdragsgill mot intäkterna), till den del den inte reducerar inkomstskatten, en skattesanktion.

3.4 Mål

Sverige skall bli ett av världens bästa länder att starta och driva företag i.

Målet för näringspolitiken är att främja en hållbar tillväxt och en ökad sysselsättning genom insatser för ökad konkurrenskraft och fler och växande företag. Detta mål är beslutat av riksdagen (prop. 2005/06:1, utg.omr. 24, bet. 2005/06:NU1, rskr. 2005/06:121). Resultatbeskrivningen i det följande görs i förhållande till dessa mål. I den mån regeringen bedömer att indelning i politikområden eller mål för dessa bör ändras återkommer regeringen vid ett senare tillfälle.

Politikområdet är indelat i fem verksamhetsområden med egna mål, vilka beskrivs närmare under respektive verksamhetsområdesavsnitt. Dessa mål är beslutade av den tidigare regeringen och resultatbeskrivningen görs i förhållande till dessa mål. Målstrukturen för politikområdet beskrivs i nedanstående tabell.

De näringspolitiska insatserna skall också bidra till att uppnå målen i EU:s gemensamma strategi för tillväxt och sysselsättning.

Tabell 3.3 Målstruktur för politikområde Näringspolitik

Politikområde Näringspolitik

Mål: Främja en hållbar tillväxt och en ökad sysselsättning genom insatser för ökad konkurrenskraft och fler och växande företag.

Verksamhetsområde Entreprenörskap och företagande

Mål: Goda möjligheter för företagande och ökat nyföretagande.

Verksamhetsområde Innovation och förnyelse

Mål: Ökad kunskap och kompetens så att tillväxt, innovationer och företagsutveckling stimuleras.

Verksamhetsområde Konkurrens

Mål: Verka för en effektiv konkurrens till nytta för konsumenterna.

Verksamhetsområde Omvärldsanalys, utvärdering och statistik

Mål: Förbättra kunskapsunderlaget och därigenom skapa förutsättningar för att utveckla närings- och innovationspolitiken.

Verksamhetsområde Regler, tillstånd och tillsyn

Mål: Säkerställa goda grundläggande förutsättningar inom i första hand näringslivet och ett enkelt regelverk för företagande.

3.5 Resultatredovisning

Företagsklimatet i Sverige är generellt sett bra för stora och väletablerade företag. Men för nya företag och små företag är tillväxtförutsättningarna betydligt sämre. Det framkommer i internationella jämförelser och forskningsrapporter.

Internationella jämförelser

Få startar företag i Sverige

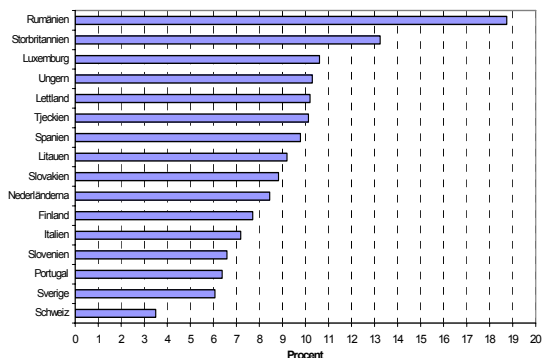
Sverige har få personer involverade i nyföretagandet så som det mäts i Global Entrepreneurship Monitor (GEM). I ”Total Entrepreneurial Activity Index” anges andelen av arbetskraften (18-64 år) som antingen aktivt är involverade i att starta företag eller som äger/leder ett företag yngre än 42 månader. I 2005 års rapport hamnar Sverige på 32:a plats av 35 länder när det gäller entreprenöriell aktivitet. Om enbart de 21 länder som tillhör några av de rikaste i OECD räknas in så hamnar Sverige på 19:e plats. Sverige har hamnat i den nedre tredjedelen i den grupp länder sedan 2000 då Sverige ingick för första gången.

Antalet nystartade företag är få i förhållande till företagsstocken

Eurostat har sedan några år tillbaka publicerat data över företagens demografi. Än så länge finns bara data över ett fåtal indikatorer och länder. Enligt Eurostats harmoniserade data fanns det i Sverige 2003 närmare 540 000 aktiva företag i det privata näringslivet och närmare 33 000 nya företag startades samma år. Andelen nystartade företag av totala antalet företag i privata näringslivet 2003 i respektive land visas i diagram 3.1.

Denna indikator, kallad födelsetal, var för Sverige 6,1 procent 2003. Sverige hamnar näst sist av 16 länder.

Diagram 3.1 Antalet nystartade företag i förhållande till företagsstocken, 2003, procent. Källa: Eurostat 2005

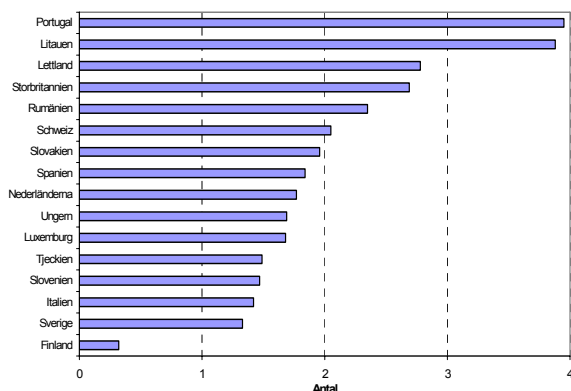

Få sysselsätts i nystartade företag

Enligt Eurostats harmoniserade data har svenska nystartade företag relativt få personer sysselsatta jämfört med andra länder, se diagram 3.2.

Antal sysselsatta (inklusive ägaren och medhjälpare familjemedlem) i genomsnitt per nystartat företag 2003 var endast 1,3 personer i Sverige. I Portugal och Litauen startades företagen med flest sysselsatta, i genomsnitt närmare 4 personer.

Diagram 3.2 Antal sysselsatta i genomsnitt per nystartat företag 2003 i privata näringslivet. Källa: Eurostat 2005

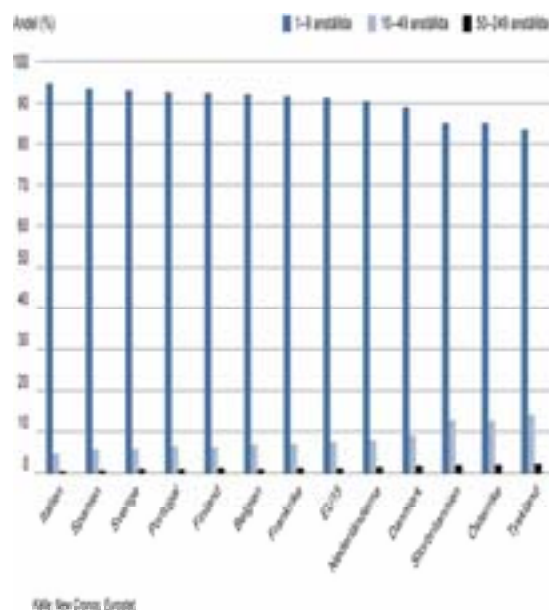
Slutsatsen är att i Sverige startas relativt sett många soloföretag, dvs. företag utan anställda.

Sverige har många mikroföretag

En internationell jämförelse visar att Sverige har jämförelsevis många mikroföretag, 1-9 anställda, se diagram 3.3. I Europa är det bara Italien och Spanien som har en högre andel än Sverige. När

det gäller de något större småföretagen, 10-49 anställda, har Sverige efter Spanien och Italien den lägsta andelen. Dessa företags andel av företagsstocken är 5,7 procent i Sverige, vilket kan jämföras med Tysklands andel på 14 procent och Storbritanniens andel på 12,8 procent. Slutsatsen är att det i Sverige etableras många mikroföretag, dvs. inflödet av företag är relativt gott, men att tillväxtförutsättningarna inte verkar vara särskilt goda i en internationell jämförelse.

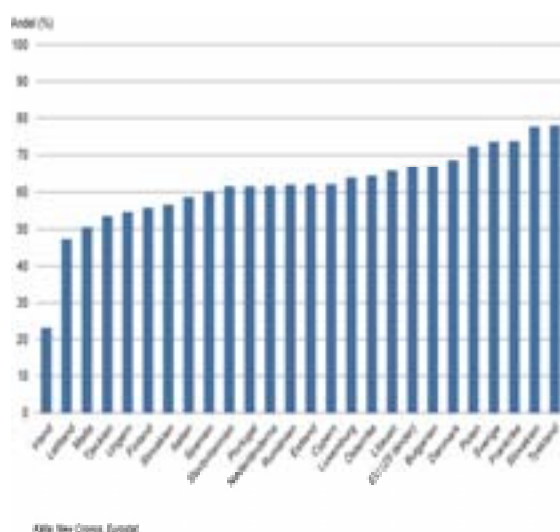
Diagram 3.3 Andel mikroföretag, små och medelstora företag, 2002. Ett urval av EU-länder. Källa: Nutek, New Cronos, Nuteks årsbok 2006

Arbetskraftskostnadernas andel

Sverige har internationellt sett höga arbetskraftskostnader. Ett sätt att mäta detta är att sätta kostnaderna för arbetskraften i relation till förädlingsvärdet. Som framgår av diagram 3.4 så ligger Sverige högt men efter Tyskland, Slovakien och Frankrike. I Sverige är andelen över 70 procent medan EU-25 ligger kring 65 procent. Givetvis spelar industristrukturen in i en sådan jämförelse när arbetsintensiva branscher drar upp arbetskraftskostnadernas andel av förädlingsvärdet.

Diagram 3.4 Arbetskraftskostnader som andel av förädlingsvärdet 2002. Källa: Nutek, New Cronos, Eurostat, Nuteks årsbok 2006

Små företag, många vill inte växa

År 2005 startades 44 585 företag, vilka sysselsatte 70 328 personer, enligt ITPS. Det innebär att i genomsnitt endast 1,6 personer var sysselsatta per företag, en siffra som successivt minskat. Endast 40 procent av företagen valde att arbeta heltid med företaget. Övriga företagare var anställda, studerade eller drev annat företag.

Trots en god tillväxt undviker svenska soloföretagare att anställa. En förklaring till detta är att jämförelsevis många enmansföretagare i Sverige saknar tidigare erfarenhet av att ha anställt personal. Företagare som har arbetsgivarerfarenhet fortsätter nämligen erfarenhetsmässigt att anställa. Endast 3 procent av företagen utan anställda i Sverige har tidigare haft anställd personal, vilket är den lägsta andelen bland samtliga EU-länder, där genomsnittet ligger på 28 procent.¹

¹ EU kommissionen 2004, Hiring and employment procedures for one-person-enterprises.

Nyföretagande och tillväxt

Inget dynamiskt näringsliv utan företagare!

Etablering och nedläggning av företag är en kontinuerlig process som bidrar till en effektiv resursallokering i marknadsekonomi.

Den ekonomiska politiken har en central roll i denna process, att både undanröja hinder och underlätta start, nedläggning och företagstillväxt. Entreprenören utgör en förändringspotential i ekonomin och dennes roll måste ständigt värnas.

Risiktagande och tillväxt

Nya, snabbväxande företag har en högre innovationsnivå än etablerade företag och branscher. Även avkastningen på investeringar i FoU är tidvis högre i snabbväxande företag jämfört med etablerade företag. I synnerhet gäller det IT-sektorn som präglats av små och snabbväxande företag som bärare av innovationer.

Entreprenörsklimatet är en viktig faktor bakom produktivitetstillväxten på grund av att:

1. entreprenören är inriktad på förändringar, nya marknader och produkter och tjänster,
2. entreprenören introducerar ofta ny teknik, nya produkter och produktionsprocesser,
3. entreprenören är viktig i överföringen av FoU till produkter som efterfrågas på marknaden.

Entreprenörens roll viktig för dynamiska marknader

Entreprenören drar inte bara till sig kapital utan också medarbetare och därmed sysselsatta. Det innebär både att sysselsättningen ökar och att konkurrensen ökar för etablerade företag. I Sverige kan vi konstatera att de stora privata företagen dragit ned sysselsättningen under de senaste åren. Bruttotillskottet av nya jobb har visat sig komma från mindre och i vissa fall nystartade företag. De små företagen har ökat sysselsättningen, men inte i en sådan omfattning att det lett till en låg arbetslöshet.

Ny politik för entreprenörskap

Samhällets syn på företagandet och entreprenörskap är en viktig faktor. Om många ser företagandet som ett attraktivt alternativ kommer fler att vilja starta företag och satsa på entreprenörskap. Eftersom Sverige har ett bristfälligt entreprenörsklimat är det troligt att utväxlingen av reformer för att förbättra

entreprenörsklimatet kan bli stor, även i sysselsättningstermer.

3.6 Politikens inriktning

Sverige skall bli ett av världens bästa länder att starta och driva företag i. Att starta företag skall vara en självklarhet för unga och gamla, kvinnor och män, och för alla oavsett etnisk bakgrund. Sverige behöver en ny politik för att möta en hårdnande internationell konkurrens och för fler företag och fler jobb. Mycket måste göras för att Sverige skall behålla och utveckla sin konkurrenskraft. För att detta skall bli verklighet behövs ett bättre företagsklimat; det måste bli mer lönsamt och mindre krångligt att vara företagare. Det måste också bli enklare och mindre kostsamt att anställa. Det behövs en utvecklad innovationspolitik; bättre förutsättningar för investeringar och innovationer. Tillväxtpotentialen i hela landet måste fullt ut tas tillvara så att människor kan starta växande företag som ger jobb oavsett var de bor.

Stärkt konkurrenskraft

Sverige står inför stora utmaningar. Företagens investeringar blir allt mer internationellt rörliga och lokaliseras i allt högre grad till regioner och länder som har de bästa förutsättningarna. Det politiska systemet måste förmå att ta till sig och utveckla vårt land utifrån dessa förhållanden. Sverige skall ha en tydlig strategi för konkurrenskraft i en global värld. Det Globaliseringsråd, som regeringen avser att tillsätta får till uppgift att analysera vilka krav globaliseringen ställer på Sverige.

Många insatser måste genomföras inom olika områden för att Sverige skall vara ett attraktivt land att investera i. Vi måste fortsätta att behålla och utveckla en hög kompetensnivå i arbetskraften. Företag utsätts för en allt hårdare konkurrens oavsett om de arbetar på export- eller hemmamarknaden. För att företagen ska kunna anpassa sig till det ökade konkurrenstrycket måste de ständigt utveckla nya produkter, tjänster och produktionsmetoder. Tillgången till kvalificerad personal med rätt kompetens är redan i dagsläget

en central fråga för näringslivet och kommer att få ytterligare ökad strategisk vikt. Utvecklingen ställer stora krav på kontinuerlig kompetensutveckling i de svenska företagen.

Svensk forskning är av god internationell standard och stora resurser satsas på forskning och utveckling i såväl offentlig som privat regi. Det finns dock tecken på att svensk forskning har försvagats, de offentliga resurserna till forskning har urholkats och trenden är att FoU-finansieringen i näringslivet är minskande. Den allvarligaste svagheten i det svenska innovationssystemet består dock i den bristande förmågan att omsätta högkvalitativ forskning och patent i nya och växande företag.

Regeringen anser att en bred och långsiktig politik krävs för att dels slå vakt om den svenska forskningens höga kvalitet, dels säkerställa att denna forskning i större utsträckning resulterar i företagande och arbetstillfällen. För att stärka det svenska innovationssystemet bör högskolornas möjligheter att bistå forskare som vill kommersialisera sina forskningsresultat förstärkas. Enskilda innovatörer som vill kommersialisera sina innovationer bör stimuleras till detta.

God design kan i många fall vara avgörande för om en produkt kommer att sälja eller inte. Det arbete som har gjort svensk design framgångsrikt är även fortsättningsvis viktigt.

Starka innovationsmiljöer skall attrahera utländska investeringar och internationell kompetens. En säker tillförsel av energi till konkurrenskraftiga priser är viktig för vår energiintensiva basindustri liksom för stora delar av det övriga näringslivet. Samarbetet med näringslivet ska utvecklas. Det samarbete som pågår om stärkt konkurrenskraft inom några svenska nyckelsektorer, bl.a. genom gemensamt finansierade FoU-program avser regeringen att fortsätta. En översyn kommer dock att ske av samarbetets inriktning. Tjänstesektorns potential skall utnyttjas bl.a. genom att göra det enklare och mindre kostsamt att anställa.

Tillväxt i hela landet

De regionala förutsättningarna skiljer sig åt mellan landets olika delar. Sveriges konkurrenskraft är beroende av regionernas konkurrenskraft och det är angeläget att varje region utvecklas såväl utifrån de egna förutsättningarna som utifrån ett globalt perspektiv. Därigenom kan vi förbättra och

förstärka tillväxtpotentialen i hela landet. Staten har också ett ansvar för att säkerställa att en grundläggande service och infrastruktur finns i hela landet eftersom det är en av grundförutsättningarna för att driva företag.

Förstärkt konkurrens i Sverige

Konkurrenspolitiken skall bidra till effektiva, öppna och väl fungerande marknader som stimulerar och släpper fram nya idéer, företag och produkter. En väl fungerande konkurrens blir till nytta för konsumenterna både vad gäller bättre priser och högre kvalitet samt nya varor och tjänster. Regeringen avser att återkomma med förslag för att förstärka konkurrensläget på olika marknader i Sverige.

En väl fungerande konkurrens kräver även en restriktiv syn på användning av statligt stöd till företag och sunda spelregler mellan privat och offentlig sektor. Inom ramen för EU-arbetet och den pågående Lissabonprocessen pågår en revidering av statsstödsreglerna för att göra dem mer effektiva och ändamålsenliga.

Regeringen vill minska det statliga ägandet. Avreglering av en bransch eller privatisering av statliga företag frigör kreativitet och stimulerar konkurrens vilket bidrar till en gynnsam utveckling i de bolag och branscher som berörs. Försäljningen av statliga företag måste ske med stor omsorg om skattebetalarnas pengar.

Offentligt finansierad verksamhet som drivkraft

Den offentligt finansierade verksamheten kan ha en stor betydelse för innovationsklimatet, konkurrenskraften och tillväxten, bl.a. genom upphandlingar. Offentlig upphandling kan ha en viktig roll genom att stimulera innovationer inom forskning och teknisk utveckling. Funktionskrav, teknikupphandling, anbud med alternativa utföranden m.m. är exempel på verktyg och metoder som kan användas.

Miljö ger tillväxt

Miljöarbetet måste sättas i fokus för att tillväxt och utveckling skall kunna svara upp till en hållbar utveckling. Sverige ligger långt fram i utvecklingen och här finns potential för fortsatt tillväxt, företagande och ökad export som även medför en positiv inverkan på sysselsättningen.

Inom ramen för biståndsanslaget görs insatser för en miljömässigt hållbar utveckling. Dessa insatser skall genomföras inom områden där Sverige och svenskt näringsliv står starkt och kan ge värdefulla bidrag till utvecklingen i

samarbetsländerna. Insatserna skall bidra till tillväxt i såväl samarbetsländerna som i Sverige.

Regeringen avser att ytterligare stärka landets konkurrenskraft inom miljöområdet. Exempelvis genom insatser för energieffektivitet, användning av nya och förnyelsebara energikällor, miljövänlig kemikaliehantering, vattenrening, luftvård och avfallshantering. Genom att vi i Sverige använder lagstiftning och ekonomiska styrmedel för att skydda naturen, kan vi göra en tjänst för de företag som satsar på miljöarbete och ny teknik. Företag skall kunna tjäna pengar på att vara miljövänliga – inte straffas. Det är den absolut starkaste drivkraften för en omställning, ett teknikkifte, mot ett hållbart samhälle.

Fler och växande företag

För att klara sysselsättningen och välfärden behöver Sverige fler nya företag och fler växande företag. Idag är det inte i storföretagen utan i de små och medelstora företagen som de flesta nya arbeten skapas. Nyföretagandet är lågt i Sverige jämfört med övriga europeiska länder. Regeringen går nu fram med förslag eller aviserar förslag på insatser på en rad områden för att förbättra villkoren för entreprenörer och företagare: företagsinteckningars förmånsrätt förstärks, det sociala skyddet för företagare förbättras, satsningar på entreprenörskap skall genomsyra hela utbildningssystemet, tillgång till kapital underlättas, kraftfulla satsningar görs för att främja företagande bland kvinnor, möjligheter öppnas för entreprenörskap inom sjukvård, omsorg och utbildning, skatteklar undanröjs inom vissa delar av tjänstesektorn och regelbördan för företag skall minskas. Regeringen avser vidare att göra en grundlig översyn av dagens system för stöd till företag.

Mer lönsamt att starta och driva företag

Det privata näringslivet är centralt för samhällets utveckling. Vårt välstånd och möjligheterna att få fler människor tillbaka i arbete bygger på att fler entreprenörer kan och vill driva företag och engagera sig som arbetsgivare. Regeringen vill skapa stabila tillväxtförutsättningar genom ett skattesystem och ett företagsklimat som gynnar entreprenörskap och tillväxt. Regeringen föreslår därför en rad åtgärder på bl.a. skatteområdet för

att förbättra Sveriges företagsklimat och göra det mer lönsamt att anställa.

De s.k. 3:12-reglerna har nyligen reformerats och nya regler gäller från 2006 (prop. 2005/06:40, bet. 2005/06:SkU10, rskr. 2005/06:116, SFS 2005:1136). Regeringen anser dock att det är motiverat med ett fortsatt reformarbete med reglerna för fåmansföretag. Ambitionen är att reglerna i högre grad än i dag bör stimulera till entreprenörskap och ökad tillväxt. Dessutom bör regelverket göras enklare. I avvaktan på en bredare översyn lämnar regeringen redan nu ett antal förslag i syfte att stimulera nyföretagande och förenkla för ägarna av de mindre fåmansföretagen. Ett förslag är att nivån på schablonbeloppet i den s.k. förenklingsregeln höjs. Det föreslås även förbättringar i den s.k. löneunderlagsregeln genom att det lönebaserade utrymmet höjs.

För att öka sysselsättningen aviserar regeringen att en skattereduktion för fysiska personer införs fr.o.m. den 1 januari 2007 för bl.a. skattepliktiga inkomster av aktiv näringsverksamhet. För de som bara har arbetsinkomster innebär skattereduktionen bl.a. att den motsvarar den kommunala skatten på arbetsinkomster upp till ca 31 800 kronor för inkomståret 2007.

För att öka sysselsättningen aviserar regeringen avgiftslättnader på socialavgiftsområdet för personer mellan 19 och 24 år, för s.k. nystartsjobb och för tjänstesektorn. Regeringen avser att återkomma med förslag i dessa delar. Regeringen anser också att en skattereduktion bör införas avseende fysiska personers köp av hushållstjänster. Regeringen avser att återkomma med ett konkret förslag under våren 2007.

Regeringen anser att förmögenhetsskatten bör avvecklas under mandatperioden. På sikt skulle ett avskaffande medföra ökade skatteintäkter bl.a. genom ett minskat kapitalutflöde till utlandet. Det skulle också bidra till att riskkapitalförsörjningen till näringslivet förbättras. Regeringen föreslår i ett första steg år 2007 att skattesatsen för fysisk person, dödsbo och familjestiftelse halveras från 1,5 procent till 0,75 procent och för annan juridisk person från 1,5 promille till 0,75 promille.

Tillgången till riskvilligt kapital är av avgörande betydelse för små företag. För att stimulera tillgången på kapital bör möjligheter

till uppskjuten kapitalvinstbeskattning vid försäljning av andelar i fåmansföretag om vinsten återinvesteras i onoterade företag utredas. Att ge privatpersoner möjlighet att göra ett riskkapitalavdrag om medel investeras i eget eller närståendes företagande kan vara en väg att ytterligare öka tillgången på kapital.

Regeringen vill dessutom förändra reglerna kring förmånsrätten för att underlätta för företag att erhålla banklån. Även om en väl fungerande privat kapitalbildning och väl fungerande kapitalmarknader är det viktigaste för kapitalförsörjningen i näringslivet kan det finnas en roll för staten att spela när det handlar om investeringar i tidiga skeden. Det finns argument för att t.ex. en statlig lånegaranti för lån till vissa framför allt mindre företag med begränsad tillgång till säkerheter och utan en lång kredithistoria kan förbättra effektiviteten i ekonomin även då kreditmarknaden i övrigt fungerar väl. Ett problem med statliga insatser som försöker rätta till detta problem är att det är svårt att ge statliga subventioner på ett sådant sätt att man uppnår största möjliga samhällsnytta med så liten insats av skattepengar som möjligt. Ett system för kreditgarantier skulle ha särskilt stor betydelse i de regioner av landet där fastighetspriserna är låga och där följaktligen fastigheter har begränsad betydelse som säkerhet för lån. Erfarenheten visar också att kreditgarantier kan ha stor betydelse för att öka kvinnors företagande. Mot denna bakgrund vill regeringen utreda förutsättningarna för ett statligt kreditgarantisystem för små och medelstora företag. Utredningen bör utgå från beprövade system i andra länder.

Att främja entreprenörskap och företagande

Nya företag bidrar till dynamik i näringslivet och är en förutsättning för långsiktig tillväxt. Ett ökat entreprenörskap särskilt bland unga människor, som är framtidens företagare, är därför viktigt. Olika insatser för att sprida kunskaper om entreprenörskap och företagande bland unga visar att det är möjligt att väcka intresse för företagande. Regeringen har därför för avsikt att se över i vilken utsträckning entreprenörskap kan ges ökad genomslagskraft inom hela utbildningsområdet. Det är den enskilda människan som bäst vet vilken form av företagande som passar bäst. Regeringen vill se en mångfald av olika företagsformer där individen kan få utlopp för sin skaparkraft efter

egna förutsättningar. Utgångspunkten bör vara att regelverket skall vara neutralt utformat så att inte skatteregler i sig snedvrider konkurrensförhållanden. Oavsett om ett företag bedrivs som ett kooperativ, som enskild firma, handelsbolag eller aktiebolag eller annan form ska den enskilda företagaren mötas av gynnsamma regler och ett gott företagsklimat.

En väl fungerande insolvensrätt är av stor betydelse ur ett entreprenörs- och tillväxt perspektiv. Insolvenslagstiftningen bör ge goda möjligheter att rekonstruera företag efter konkurs snabbt och till låg kostnad men även möjlighet att avveckla olönsamma verksamheter så att resurserna kan överföras till en effektivare användning. Regeringen ser inget behov av att förändra grundstrukturen för den svenska insolvensrätten. En översyn ska istället ha fokus på att identifiera och undanröja negativa effekter på entreprenörskap.

Som ett led i arbetet med att förbättra förutsättningarna för små- och medelstora företag kommer regeringen skyndsamt att utreda företagsinteckningens förmånsrätt med sikte på en förstärkning, då denna är av avgörande betydelse för företagets möjligheter till kapitalförsörjning.

I syfte att främja entreprenörskap och få ett effektivare system kan även andra insolvensrättsliga frågor behöva utredas. Ett problem för företagare i samband med konkurser är att det är svårt att starta på nytt efter en konkurs. En fråga som är aktuell att överväga är möjligheter till skuldavskrivning för näringsidkare. Andra aktuella frågor är förmånsrätten för statens regressfordran för utbetalningar av lönegarantiersättning samt Skatteverkets förhållningssätt och deltagande vid en företagsrekonstruktion.

Regeringen vill utforma ett trygghetssystem som inte hindrar människor från att förverkliga sina idéer. De offentliga trygghetssystemen är i dag utformade för anställda och missgynnar därför i vissa lägen företagare. Det är därför angeläget att förändra reglerna till företagarnas fördel. Speciellt unga och kvinnor ser ofta sin egen, och i förlängningen familjens trygghet, innan de överger en säker anställning för att ge sig in i ett ovisst eget företagande. Utredningen Trygghetssystemen för företagare (dir. 2006:137) kommer att ges ett tilläggsdirektiv för att säkerställa att regeringens ambitioner på området avspeglas i utredningens arbete.

Sedan 2005 är arbetsgivarna skyldiga att utöver den tidigare sjuklöneperioden även finansiera 15 procent av sjukpenningkostnaderna för anställda som är heltidssjukskrivna. Enligt regeringens uppfattning medför bestämmelserna ökade kostnader för enskilda arbetsgivare. Regeringen föreslår därför att medfinansieringen skall avskaffas fr.o.m. den 1 januari 2007.

För att förbättra rådgivnings- och finansieringsmöjligheterna för små företag föreslår regeringen en förstärkning av Almi:s finansiering. Detta innebär att Almi kan utveckla ett flertal områden för att stärka småföretagens konkurrensförmåga, bland annat inom områdena internationalisering, finansiering och rådgivning. Rådgivningen skall bl.a. förbättras för personer med utländsk bakgrund som startar eller driver företag. Den planerade integrationen mellan Almi och Insamlingsstiftelsen IFS Rådgivningscentrum genomförs.

Kvinnors företagande

I Sverige driver färre kvinnor än män företag. Kvinnors andel av det samlade företagskapitalet är betydligt mindre än mäns och kvinnor är fortfarande i klar minoritet på ledande poster i alla branscher och i alla storlekar på företag. Kvinnor som företagare är en underutnyttjad tillgång. Fler kvinnor som startar och driver företag skulle ge Sverige en starkare ekonomisk utveckling, men det skulle även få andra positiva effekter. En sådan effekt är att fler kvinnor skapar och deltar i de informella nätverk från vilka styrelseledamöter, VD:ar och ordföranden rekryteras. Ökad jämställdhet är viktig för ökad konkurrenskraft och en starkare svensk ekonomi. För att fler kvinnor skall starta företag måste ett flertal åtgärder vidtas såsom en översyn och förbättring av företagares sociala villkor. Sektorer som i dag är slutna för företagande måste öppnas upp i större utsträckning och frågan om tillskapandet av en ny företagsform med ett enkelt regelverk och ett begränsat ansvar för ägare bör ses över. Även kravet på aktiekapital bör ses över.

Regeringen föreslår också en kraftfull riktad satsning för att främja företagandet bland kvinnor. Ett program för att öka kvinnors företagande skall utformas och genomföras.

Bättre regelverk och service till företagen

Väl fungerande regelverk är till stor nytta för företagen. Reglerna kan bli betydligt enklare och ändå lika effektiva. Det är för krångligt att vara

företagare idag. Regelverken är omfattande och invecklade, och för varje år som går läggs nya regler till de gamla. Regelkostnaderna är höga och betalas indirekt av företagens anställda – i form av lägre löner – och av alla konsumenter – i form av högre priser. Ovanpå detta måste man lägga den samhällsekonomiska kostnaden för regelkrånglet i form av företag som aldrig startas, investeringar som aldrig görs och arbetstillfällen som inte skapas.

Mätningar av de administrativa kostnaderna för företagen till följd av regler inom olika lagstiftningsområden är viktiga för att få underlag både när det gäller att identifiera behov av åtgärder och när de mål som regeringen fastställer ska följas upp. Det är också viktigt att förslag till nya eller ändrade författningar genomgår en konsekvensanalys när det gäller effekterna för näringslivet.

Det ska bli lättare att bli företagare. Dagens regelverk är omfattande och invecklat. Regeringen vill genomföra en rad åtgärder för att öka tempot i regelförbättringen och substantiellt minska den administrativa bördan för företag. Regeringen avser att på fyra år minska de administrativa kostnaderna för samtliga statliga regelverk med 25 procent. Regeringen, myndigheter och andra organ som utför myndighetsuppgifter måste gemensamt arbeta aktivt för att uppnå detta mål. Regeringen har för avsikt att återkomma med konkreta och uppföljningsbara mål på detta område.

För att förbättra regelverken vill regeringen bl.a. förenkla miljöbalken och plan- och bygglagen. Vidare avser regeringen att se över frågan om tillskapandet av en ny företagsform med ett enkelt regelverk och ett begränsat ansvar för ägare. Också kravet på aktiekapital bör ses över.

Utredningen om "Åtgärder för att motverka problem med sena betalningar" (dir. 2006:71) har till uppdrag att dels kartlägga omfattningen av problemen med sena betalningar och långa betalningstider, dels analysera vilka behov av att vidta åtgärder som föreligger. För att se till att inte nya krångliga regler ersätter dem som försvinner skall arbetet med konsekvensanalyser utvecklas. Alla förslag på nya regler skall innehålla en ordentlig analys av konsekvenserna för de företag som berörs. Regeringen vill att alla nya förslag skall granskas ingående så att inga regler får införas utan att de utformats så att de

uppnår sitt syfte på enklast möjlig sätt för företagen.

3.7 Entreprenörskap och företagande

3.7.1 Insatser

Insatser inom politikområdet

Entreprenörskap

Nutek fick i december 2004 i uppdrag att genomföra ett utökat nationellt entreprenörskapsprogram. Programmet syftar till att öka intresset för och kunskaperna om entreprenörskap främst bland unga i grund- och gymnasieskolan samt på universitet och högskola. Programmet skall även bidra till att öka kompetensen hos lärare, skolledare, studie- och yrkesvägledare, rådgivare och näringslivsutvecklare. Flera aktörer som arbetar med att främja entreprenörskap i skolan, exempelvis Ung Företagsamhet och Drivhuset Sverige har fått stöd till sina respektive verksamheter genom programmet.

Inom det nationella programmet för entreprenörskap har insatser gjorts för att få fler flickor och kvinnor intresserade av företagsamhet, bl.a. genom KomTek, Venture Cup och CORE-projektet, ett projekt för att anpassa inkubatorer till kvinnliga företagare.

För att öka intresset bland kvinnor för att driva företag har Nutek också tagit fram kunskap om kvinnors företagande och lyft fram kvinnors företagande i olika publikationer och i statistik.

Information och rådgivning

I syfte att effektivisera myndigheters information och rådgivning till företagare och potentiella företagare har ett samarbete inletts mellan Nutek, Bolagsverket, Skatteverket, Försäkringskassan, Tullverket och Statskontoret. Arbetet har bl.a. resulterat i ett antal gemensamma seminarier riktade till blivande och nyblivna företagare, s.k. starta eget-seminarier.

Internetportalen Företagarguiden, som Nutek ansvarar för, syftar till att underlätta för företagare och blivande företagare att få tillgång till information från olika myndigheter. Portalen kompletteras av telefontjänsten Startlinjen.

Under 2005 har Företagarguiden fortsatt att utvecklas, bl.a. har tre interaktiva branschguider lanserats. Guiderna underlättar för nyföretagare inom e-handel, mat/dryck/logi och taxi, områden som styrs av omfattande regelverk. I mars 2006 gav den tidigare regeringen Nutek i uppdrag att på Företagarguiden tillhandahålla information om vilka regler som gäller för en arbetsgivare vid en anställning.

För att stärka nyföretagandet erbjuder Almi Företagspartner via de regionala kontoren individuell rådgivning till företagare under olika skeden; i samband med nya idéer och produkter, vid företagsstart samt till mer etablerade företag. Den tidigare regeringen beslutade 2006 att genomföra ett nationellt mentorskapsprogram som innebär att erfarna företagare stödjer nystartade företagare. Almi Företagspartner fick tillsammans med Stiftelsen Svenska Jobs and Society, NyföretagarCentrum i uppdrag att genomföra programmet.

Under 2005 avsattes 19 miljoner kronor för särskilda satsningar på kvinnors och invandrades företagande. Inom programmet Att främja kvinnors företagande arbetar Nutek bl.a. med kunskapsutveckling och kunskapsspridning till rådgivare och företagare för att främja kvinnors företagande. Ett 20-tal projekt i Nyföretagarcentrums regi har fått finansiering. Även inom ramen för det nationella entreprenörskapsprogrammet genomförs satsningar på kompetensutveckling för rådgivare och näringslivsutvecklare.

Insamlingsstiftelsen IFS Rådgivningscentrum (IFS) fick 2005 totalt 6,5 miljoner kronor för att finansiera rådgivning till personer som är utrikes födda. Almi och IFS samarbetar kring invandrades företagande vilket utvecklats till att IFS rådgivningsverksamhet successivt ska integreras i Almi.

Internationaliseringen har inneburit ett behov av närmare samverkan mellan nationellt näringslivsfrämjande och handels- och exportfrämjandet. När det gäller kapitalförsörjning och rådgivning har Almi, EKN och Exportrådet startat ett samarbete i ett par pilotlån med syfte att med gemensamma insatser nå fler små företag som skall ut på den internationella marknaden.

Euro Info Centre (EIC) tillhandahåller löpande EU-relaterad information, hjälp och rådgivning till små och medelstora företag.

Kooperativ utveckling

Bidrag till kooperativ utveckling uppgick under 2006 till 35 miljoner kronor. Huvuddelen utgår som grundbidrag till verksamheten hos de 25 lokala kooperativa utvecklingscentra som finns spridda över landet och som utgör delfinansiering av den rådgivningsverksamhet de erbjuder dem som vill starta kooperativa och andra liknande företag. En mindre del utgår som särskilt bidrag och används för att dels upprätthålla en hög kompetens hos medarbetarna hos de lokala kooperativa utvecklingscentrumen och utveckla effektiva metoder och verktyg, dels skapa gynnsamma förutsättningar för kooperativt och annat liknande företagande.

Kapitalförsörjning

En grundläggande riktlinje för Almis verksamhet är att representativitet skall eftersträvas avseende kön och utländsk bakgrund. Det innebär att både rådgivningskompetensen och verktyg/program måste vara väl anpassade till alla målgruppers behov. Andelen som tar lån är generellt sett lägre bland kvinnor som driver företag än bland män som driver företag. En förklaring är att kvinnor ofta söker så små lån att kommersiella aktörer inte bedömer dem som lönsamma. För att tillgodose bl.a. detta behov lanserade Almi 2005 ett s.k. minilån på upp till 50 000 kronor. För att öka kunskapen om kapitalförsörjning till personer med utländsk bakgrund har Nutek fått i uppdrag att särskilt redovisa hur finansieringssituationen ser ut bland utlandsfödda företagare. Integreringen av IFS rådgivningskompetens i Almi är ytterligare ett led i att öka utlåningen till personer med utländsk bakgrund. Som en följd av översynen av de selektiva företagsstöden inom utgiftsområde 19 Regional utveckling, där den tidigare regeringens principiella inställning var att det i ett längre perspektiv är angeläget att reducera användningen av olika bidrag till företag, utvecklades regionalt beslutade regionala utvecklingsbidrag i stödområde B. Almi har fr.o.m. juli 2005, haft möjlighet att erbjuda lån med större risktagande i stödområde B. Även den statliga stiftelsen Norrlandsfonden har denna möjlighet i de fem nordligaste länen.

Ett särskilt bidrag/projektstöd lämnas via Nutek för information om start och utveckling av lokala och regionala kreditgarantiföreningar.

Den statliga stiftelsen Industrifonden verkar för tillväxt i det svenska näringslivet. Det sker främst genom finansiering via olika typer av lån eller ägarkapital till små och medelstora företag. Det finansiella engagemanget kombineras med rådgivning och stöd. Industrifonden har tillgångar på drygt tre miljarder kronor.

Turism

Riksdagen beslutade i juni 2005 (prop. 2004/05:56, bet. 2004/05:NU13, rskr. 2004/05:295) att det övergripande målet för turistpolitiken skall vara att Sverige skall ha en hög attraktionskraft som turistland och en långsiktigt konkurrenskraftig turistnäring, som bidrar till hållbar tillväxt och ökad sysselsättning i alla delar av landet. Turistpolitiken skall enligt propositionen utgå från två perspektiv – ett näringsfrämjande och ett Sverigefrämjande. Statens roll och uppgifter tydliggörs. De statliga insatserna bör primärt avse kunskapsbildning och kvalitetsutveckling, samverkan och samordning samt marknadsföring och marknadsbearbetning. Nutek har ansvar för det näringsfrämjande perspektivet och VisitSweden AB har ansvar för det Sverigefrämjande perspektivet.

Nutek ansvarar för det fortsatta arbetet med och vidareutvecklingen av Framtidsprogrammet. Uppdraget skall redovisas senast den 15 mars 2007. Statskontoret fick i april 2006 av den tidigare regeringen i uppdrag att utvärdera Framtidsprogrammet och skall redovisa resultatet senast den 15 december 2006.

Den tidigare regeringen beslutade i december 2005 att utreda alternativa modeller för ytterligare gemensam marknadsföring av Sverige som resmål. Utredaren skall även undersöka förutsättningarna för att ställa ut statliga ekonomiska garantier och för andra former av stöd till stora evenemang inom bl.a. kultur- och idrottssektorerna. Utredaren skall redovisa uppdraget senast den 30 april 2007.

Staten och Svensk Turism AB är till lika delar ägare av VisitSweden AB. Ett av målen för det statliga uppdraget är att turismen skall öka genom övergripande marknadsföring av och information om Sverige som turistland utomlands. VisitSweden AB har under året bedrivit marknadsföringskampanjer utomlands och marknadsbearbetning i olika former. Bolaget har bearbetat följande prioriterade marknader: Danmark, Norge, Finland, Estland, Ryssland,

Tyskland, Nederländerna, Storbritannien, USA, Frankrike, Spanien, Italien, Japan, Kina och Sydkorea.

Geologisk verksamhet

Sveriges geologiska undersökning (SGU) samlar in, förvaltar och tillhandahåller geologisk information av god kvalitet så att företag, myndigheter, kommuner och andra organisationer får tillgång till bl.a. kartor och databaser inför beslut som berör t.ex. naturresurser, infrastruktur, fysisk planering och miljö. SGU bedriver uppdragsverksamhet i den mån myndighetsverksamheten tillåter. SGU skall också bidra till att skapa goda förutsättningar för prospektering av landets mineralresurser.

Insatser utanför politikområdet

Regional utvecklingspolitik

Nationell strategi för regional konkurrenskraft och sysselsättning 2007–2013

Den tidigare regeringen har i juni 2006 fattat beslut om en nationell strategi för regional konkurrenskraft och sysselsättning 2007–2013. Regeringen avser att återkomma med överväganden rörande prioriteringar och riktlinjer i den nationella strategin.

Regionala tillväxtprogram

Flera åtgärder inom den regionala utvecklingspolitiken bidrar till att målet för näringspolitiken uppnås. Det avser bl.a. åtgärder inom ramen för de regionala tillväxtprogrammen där insatser för entreprenörskap, företagsutveckling och företagsklimat utgjorde den största andelen. De regionala tillväxtprogrammen omfattade 2005 totalt 23,3 miljarder kronor vilket är en ökning jämfört med 2004. Inom ramen för EU:s strukturfondsprogram delfinansierade den Europeiska regionala utvecklingsfonden insatser för omkring 2,4 miljarder kronor.

Regionala resurscentra

Insatserna till lokala och regionala resurscentra stärktes 2005 med 15 miljoner kronor till totalt 51 miljoner kronor. Lokala och regionala resurscentra för kvinnor finns på cirka 150 platser i Sverige. Verksamhetens inriktning är att bl.a. utveckla och öka kunskaperna om kvinnors företagande och bedriva utvecklingsprojekt.

Kapitalförsörjning för regional näringslivsutveckling

Inom den regionala utvecklingspolitiken finns verksamhetsområde kapitalförsörjning för regional näringslivsutveckling, målet för verksamhetsområdet är en hållbar tillväxt i stödföretagen som bidrar till en hållbar regional utveckling. I verksamhetsområdet ingår följande selektiva regionala företagsstöd: Regionalt investeringsstöd, regionalt bidrag till företagsutveckling, sysselsättningsbidrag samt såddfinansiering via länsstyrelser, regionala självstyrelseorgan och samverkansorganen i Kalmar och Gotlands län. Dessutom ingår det generella företagsstödet transportbidrag. Totalt beslutades om ca 1 217 miljoner kronor under 2005 vilket är en minskning med ca 74 miljoner kronor jämfört med 2004.

Därutöver verkar den statliga stiftelsen Norrlandsfonden för tillväxt i de fem nordligaste länens näringsliv. Detta sker bl.a. genom olika former av lånefinansiering. Fonden har ett eget kapital på drygt 900 miljoner kronor.

3.7.2 Resultatredovisning

Mål

Målet för verksamhetsområdet Entreprenörskap och företagande är: Goda möjligheter för företagande och ökat nyföretagande. Detta mål är beslutat av den tidigare regeringen. Resultatbeskrivningen i det följande görs i förhållande till detta mål.

Resultat

Andelen av befolkningen som försörjer sig om företagare är relativt låg i jämförelse med andra länder. Det sker också färre nyetableringar i Sverige än i många andra industriländer.

Entreprenörskap

Nutek bedriver sedan 2005 ett nationellt entreprenörskapsprogram. Under 2005 inkom 220 projektansökningar och av dessa har 70 projekt beviljats medel. 40 projekt drivs inom grund- och gymnasieskolan och 30 inom universitet och högskola. Programmet finansierar även sex pilotläns arbete med att ta

fram en samlad strategi för entreprenörskap i respektive region.

Kommunala entreprenör- och teknikskolor (KomTek) främjar intresset för teknik och entreprenörskap bland unga. Minst hälften av de studerande respektive handledarna skall vara kvinnor. Hittills har cirka 8 500 barn och ungdomar i åldern 6–19 år deltagit i verksamheten, varav 48 procent har varit flickor. Med stöd av Nutek finns KomTek representerade i tio kommuner, varav fem kommuner driver verksamheten på permanent basis.

Information och rådgivning

Omkring 60 procent av besökarna på Nuteks hemsida använder sig av Företagarguiden. Antalet besökare på Företagarguiden var 226 500 under 2005, en ökning med 19 procent jämfört med året innan. Andelen nöjda besökare uppgick till över 90 procent och motsvarande siffra för Startlinjen var 80 procent. Målet om att 90 procent av de företag som söker information skall anse att den är användbar, begriplig och lättillgänglig är således delvis uppnått. Könsfördelningen bland Startlinjens kunder är relativt jämn (48 procent kvinnor och 52 procent män).

Genom rådgivningsinsatser och finansiering medverkade Almi till att 3 300 företag startades 2005. Därutöver har drygt 2 000 innovationsprojekt erhållit rådgivning och finansiering. Av Almis samtliga rådgivningsinsatser gick 28 procent till kvinnor och 72 procent till män.

Ett 20-tal projekt i Nyföretagarcentrums regi har under 2005 fått finansiering via programmet Att främja kvinnors företagande. Förra årets utvärdering av programmet för programperioden 2002–2004 visar att deltagarna över lag varit mycket nöjda med verksamheten och att intresset för denna typ av insatser är stort.

Insatserna för att främja invandrarföretagande har inneburit att samarbetet mellan Almi och IFS har förstärkts under 2005.

Euro Info Centre (EIC) besvarar förfrågningar från företag om den inre marknaden. Totalt besvarades 4 447 frågor under 2005, vilket var en ökning med 10 procent jämfört med 2004. Värt att notera är att frågor rörande företagets finansiella möjligheter och internationalisering har ökat betydligt.

Kooperativ utveckling

Kooperativa Utvecklingscentrum har under 2005 medverkat till att 359 företag etablerats, och att den statsbidragsgrundande delen av verksamheten är ca 74 procent. Kooperativa utvecklingscentrum fäster stor vikt vid miljöhänsyn, jämställdhet och etnisk mångfald. Kooperativa utvecklingscentrum samarbetar ofta med andra regionala aktörer. Könsfördelningen bland dem som startade kooperativ är jämn.

Kapitalförsörjning

Almis förvaltade låneportfölj uppgick vid årsskiftet 2005/06 till 12 574 lån om totalt 3 073 miljoner kronor.

Almi beviljade under 2005 nya lån om totalt 579 (450) miljoner kronor till 1 786 nya företag. 553 (540) miljoner kronor lånades ut till 861 etablerade företag. Sammanlagt har 264 innovatörer beviljats 50 miljoner kronor i form av lån respektive 13 miljoner kronor i form av förstudiemedel (bidrag). Störst andel av den totala nyutlåningen skedde i Stockholms, Västra Götalands och Dalarnas län under 2005. Vid en jämförelse av nyutlåningen i förhållande till antal företag i länet blir resultatet ett helt annat. Västernorrland, Dalarna och Gotland har högst utlåning i förhållande till antal företag i länet.

Tabell 3.4 Nyutlåning till alla kategorier företag år 1999 – 2005

År	Nya lån , mnkr	Antal företag
1999	776	2 292
2000	831	2 384
2001	825	2 023
2002	918	2 282
2003	928	2 239
2004	1 083	2 588
2005	1 182	2 911

Tabell 3.5 Nyutlåningen per län

Län	2005, mnkr	2004, mnkr	Nyutlåning kr/antal företag i länet
Stockholm	252	232	1 443
Uppsala	22	25	1 100
Södermanland	40	49	2 632
Östergötland	40	47	1 792
Jönköping	60	46	3 197
Kronoberg	31	22	2 862

Kalmar	37	23	2 829
Gotland	15	6	3 649
Blekinge	21	20	2 749
Skåne	65	57	793
Halland	52	55	2 689
Västra Götaland	179	154	1 748
Värmland	29	23	1 874
Örebro	19	39	1 268
Västmanland	50	35	3 496
Dalarna	73	87	4 151
Gävleborg	42	38	2 669
Västernorrland	71	50	5 171
Jämtland	28	18	2 967
Västerbotten	35	34	2 485
Norrbottn	20	14	1 480

Almi har ökat sin utlåning till kvinnor under 2005. Av det totala antalet beviljade lån gick 33 procent till företag som ägs eller leds av kvinnor, en ökning med sju procentenheter jämfört med 2004. Även om andelen företag i kundstocken med kvinnlig ledning ökar, står kvinnor fortfarande för en relativt liten andel av lånestocken. En möjlig förklaring är att kvinnor ofta söker mindre lån. Minilånen som Almi lanserade 2005 är efterfrågade, inte minst bland kvinnor. Andelen beviljade lån till personer med invandrarbakgrund var drygt 13 procent av den totala lånestocken 2005, vilket är en ökning med 6 procentenheter jämfört med 2004. Det indikerar att integreringen av IFS i Almi även lett till att IFS kunder fått en närmare koppling till finansiering.

Varje år genomför Almi en uppföljning av tillväxten i samtliga kundföretag. Uppföljningen görs i samarbete med Statistiska Centralbyrån. År 2005 genomfördes mätningen för åttonde året i rad och avsåg perioden 2000 till 2004. Härvid framkom att Almis kundföretag växer mer än andra jämförbara företag. Omsättningen i kundföretagen har ökat med 23 procent, vilket motsvarar 2 miljoner kronor per företag. I en jämförbar kontrollgrupp minskade omsättningen med en procent. Kundföretagen har under perioden anställt 3 000 personer vilket motsvarar en ökning på 11 procent. Motsvarande för kontrollgruppen var en minskning med 13 procent.

Statens avkastningskrav på Almi, att på sikt hålla lånefonden nominellt intakt, har uppnåtts.

Kreditgarantiföreningar

Den tidigare regeringen gav Nutek i uppdrag att stödja utvecklingen av kreditgarantiföreningar för att underlätta små och medelstora företags kapitalförsörjning. Under 2005 har 4,4 miljoner kronor betalats ut till 13 kreditgarantiföreningar till förvaltning och administration. Totalt har 19 kreditgarantier till ett värde av cirka 3,8 miljoner kronor beviljats till små och medelstora företag. Fem föreningar har för närvarande en operativ verksamhet, dvs. har fått garantier för lån beviljade eller är klara att behandla ansökningar om garantier.

Turism

Svensk turism utgjorde ca 2,8 procent av BNP 2005 och turistnäringens totala omsättning uppgick till ca 191 miljarder kronor, en ökning med ca 10 procent från 2004. Sysselsättningen inom turistnäringen har ökat med 35 procent de senaste tio åren och bidrog med drygt 138 000 helårsarbeten 2005. Turistnäringens exportvärde, dvs. vad utländska besökare spenderar i Sverige, ökade med nästan 19 procent från 2004 till 62,3 miljarder kronor. Det totala antalet gästnätter uppgick 2005 till nästan 45 miljoner, en ökning med 5,7 procent. Det är de högsta volymerna som någonsin registrerats. Svenskarnas övernattningar inom landet ökade med 6,3 procent till nästan 35 miljoner under 2005. Antalet utländska gästnätter ökade under 2005 till drygt 10 miljoner eller med 3,8 procent. Första halvåret 2006 redovisas en ökning av antalet gästnätter på hotell, stugbyar och vandrarhem med 6 procent, för utländska gästnätter utgjorde ökningen 4,2 procent. En sammanställning av de nordiska ländernas statistik över utländska gästnätter på hotell i respektive land första halvåret 2006 visar att Sverige har den största marknadsandelen av de utländska gästnätterna i Norden.

Geologisk verksamhet

Sveriges geologiska undersökning (SGU) har av riksdag och regering fått långsiktiga mål till 2008 för tillhandahållandet av geologisk information med en given kvalitetsnivå. Vid utgången av 2005 hade målet nåtts till 68 procent. Målet för 2008 kommer sannolikt inte att nås fullt ut för alla informationslag. För flyggeofysisk information uppfylls målet däremot före 2008. Nya mätningar för identifierade behov inom främst havsmiljöarbetet och mineralprospekteringen kommer att påbörjas under 2007 för att

säkerställa informationsförsörjningen. Under 2005 var besöksfrekvensen av prospektörer vid mineralinformationskontoret i Malå den högsta någonsin. Prognosen för 2006 innebär ett nytt rekord för besöken i Malå. SGU:s uppdragskunder dominerades under 2005 av beställare inom den statliga förvaltningen (64 procent av omsättningen) med Naturvårdsverket och länsstyrelserna som de största kunderna. SGU redovisade den 1 maj 2006 ett antal uppdrag som genomförts inom ramen för strategiprogrammet för Metallurgi. Dessa berör geovetenskaplig forskning, program för industrimineral-, ballast- och stenindustrier, flygmätningsskampanj och effektiv tillgång till prospekteringsintressant information.

En första delrapportering för inriktning och nya mål för verksamheten efter 2008 har lämnats. Förslaget innebär bl.a. mer behovsstyrd insamling och mer kundanpassat tillhandahållande av geologisk information.

Analys och slutsatser

Entreprenörskap

En politik som syftar till att öka sysselsättningen måste inriktas på att förbättra entreprenörsklimatet och villkoren för tillväxt i små nya företag. Andelen av befolkningen som försörjer sig som företagare i Sverige är låg i jämförelse med andra länder och det sker färre nyetableringar i Sverige än i många andra industriländer. Företagsklimatet i Sverige är generellt bra för stora och väletablerade företag, men klimatet för entreprenörskap kan förbättras. Förutsättningarna för att små företag skall växa är inte tillräckligt goda.

Hur många som väljer att bli företagare beror på en rad faktorer. Samhällets syn på företagande är viktigt. Attityder från familj, myndigheter och samhället i övrigt kan ha stor inverkan på viljan att bli företagare. Utbildningssystemet har också en central roll när det gäller att förmedla kunskaper och en positiv bild av entreprenörer till unga.

Att det i Sverige finns få företagare och få företag som växer visar att klimatet för entreprenörskap inte är så bra som det skulle kunna vara. På en rad områden har Sverige haft en politik som avviker från andra industriländers och som försvårat för entreprenörer. Värderingsklimatet har inte varit gynnsamt för

entreprenörskap och företagare har ofta, inte minst från politiker och myndigheter, mötts av negativa attityder. En attityd där konkurser inte nödvändigtvis stigmatiserar, utan kan ses som en erfarenhet, kan få positiva effekter på företagandet. Det är angeläget med insatser för att förbättra attityderna till, och öka kunskaperna om, företagande.

Information och rådgivning

Intresset för företagande ökar generellt, inte minst bland kvinnor och unga. Det finns dessutom en stor företagarpotential bland kvinnor, som är underrepresenterade som företagare. Fler kvinnor som startar och driver företag skulle ge Sverige en starkare ekonomisk utveckling och dessutom göra att fler kvinnor skulle skapa och delta i de informella nätverk där styrelseledamöter, VD:ar och ordföranden rekryteras. Det är därför angeläget att kraftfullt förstärka insatserna för att främja företagande bland kvinnor och öka kunskaperna om kvinnors företagande. Ett program för att öka kvinnors företagande skall utformas och genomföras. Regeringen föreslår därför en satsning på 100 miljoner kronor för att främja företagande bland kvinnor och öka forskningen och kunskaperna om kvinnors företagande. Det är samtidigt angeläget att generella program för att främja entreprenörskap och företagande redan från början utformas för att nå och möta även kvinnliga företagares behov.

Regeringen föreslår att bidraget till Almi:s verksamhet ökar med 80 miljoner kronor. Resursförstärkningen är angelägen för att kunna erbjuda bra stöd till landets småföretagare. Förstärkningen innebär bland annat att Almi kan stärka rådgivningen till personer med utländsk bakgrund som startar och driver företag. Detta sker bl.a. genom att integreringen av IFS i Almi fortsätter. Det statliga driftbidraget till Almi har under flera år inte täckt verksamhetens kostnader. Underskottet har finansierats med bolagets eget kapital. Bolaget har de senaste åren genomfört organisationsförändringar för att effektivisera verksamheten. Rationaliseringarna tillsammans med ökat anslag möjliggör en budget i balans.

När det gäller myndigheters information och service till blivande företagare har det länge efterfrågats samordning och en enda väg in till myndighetskontakterna. Det utökade samarbetet mellan Nutek, Bolagsverket,

Skatteverket, Försäkringskassan, Tullverket, Statskontoret samt Arbetsmarknadsstyrelsen är en viktig del i detta arbete. Ett exempel är de starta-egget seminarier som myndigheterna anordnat gemensamt. Ett annat exempel på samordnad myndighetsinformation är Företagarguiden. Denna tjänst uppskattas av de flesta besökare, men är fortfarande okänd för många. Relevanta myndigheter och andra organisationer kan här spela en viktig roll i att informera om Företagarguiden och dess mervärde. Även om initiativ har tagits för att underlätta företagets kontakter med myndigheter finns fortsatt mycket att göra för att rationalisera myndighetskontakterna för befintliga och blivande företagare.

Kapitalförsörjning

Almis utlåning har ökat under en längre period vilket visar att efterfrågan på kompletterande lån är hög. Vidare finns stora möjligheter att omvandla Almilånen till banklån. Enligt de uppföljningar som genomförts av bl.a. Statistiska Centralbyrån (SCB) har statens långivning via Almi haft god effekt på tillväxten i de företag som fått finansiering.

Regeringen ser positivt på den ökande andelen kvinnor i Almis kundregister. Trots det är andelen av lånevolymen som går till kvinnor relativt låg. För att öka andelen är det angeläget att noga följa kapitalmarknaden för kvinnliga företagare och se vilken typ av läneprodukter som efterfrågas. Minilånen är ett exempel på en ny tjänst som visat sig vara efterfrågad. Regeringen avser att återkomma med förslag på insatser för att öka tillgången till små lån riktade till små och medelstora företag.

Små företag med begränsad tillgång till säkerheter och utan en lång kredithistoria kan ha svårt att erhålla lån. Väl fungerande kreditgarantiföreningar har visat sig i andra länder vara ett sätt att förbättra kreditmöjligheterna. Regeringen vill därför utreda förutsättningarna för ett statligt kreditgarantisystem för små och medelstora företag. Regeringen avser vidare att göra en grundlig översyn av dagens system för stöd till företag.

Turism

Turistnäringen består av många små företag och några få storföretag. Den geografiska spridningen är god. Den statliga satsningen på turism är betydelsefull både för hållbar tillväxt i

alla delar av landet och för att öka antalet arbetstillfällen. Många politikområden påverkar turistnäringens utveckling, t.ex. näringspolitik, regional utvecklingspolitik, transportpolitik, utbildningspolitik och kulturpolitik.

Det internationella resandet i världen ökar stadigt. En växande global marknad för med sig stora möjligheter för svensk turism. Även om resultaten för 2005 visar på en positiv utveckling så har svensk turism en potential att utvecklas ytterligare. Staten har en viktig uppgift att bidra till att skapa förutsättningar för detta. De länder som agerar snabbt på de förändringar som den ökade takten i globaliseringen innebär och förmår utnyttja dessa möjligheter har goda förutsättningar att stärka sina positioner internationellt.

Geologisk verksamhet

Beslut i samhället om stora nationella infrastruktursatsningar, planerings- och miljömålsarbeten samt det fortsatta stora intresset för malmprospektering i Sverige, har medfört ett ökat behov och användning av geologisk information. Regeringens bedömning är att kvalitetssäkrad geologisk information är nödvändig för att tillgodose samhällets behov inom områdena miljö- och hälsa, fysisk planering, hushållning och försörjning med naturresurser, jord- och skogsbruk samt totalförvar. Saknas relevant geologisk information kan detta leda till fördyringar och ökade risker vid beslut av olika slag. De privata företagens prospektering i Sverige ligger på en hög nivå i ett internationellt perspektiv. Inte minst utländska företags intresse för prospektering har ökat. En av förklaringarna är tillgången på geologisk grundinformation av hög kvalitet som finns i SGU:s databaser och som företagen kan ta del av.

3.8 Innovation och förnyelse

3.8.1 Insatser

Insatser inom politikområdet

Innovationsstrategin

Innovativa Sverige – en strategi för tillväxt genom förnyelse är en departementsövergripande strategi för åtgärder

inom områden som utbildning, forskning, näringslivs-, handels- och investeringsfrämjande samt åtgärder för en innovationsdrivande offentlig sektor. Strategin syftar till att stärka svensk konkurrenskraft och bidra till näringslivets förnyelse.

Sammanlagt har ett drygt hundratal åtgärder som ligger i linje med Innovativa Sverige vidtagits sedan strategin presenterades i juni 2004. Åtgärderna är relativt jämnt fördelade över strategins fyra insatsområden – Kunskapsbas för innovation, Innovativt näringsliv, Innovativa offentliga investeringar samt Innovativa människor – och involverar ett flertal politik- och verksamhetsområden.

Ett innovationspolitiskt råd har de senaste åren varit knutet till den strategiska plattformen, och har i sin hittillsvarande form fokuserats på tre politikområdesöverskridande teman: nyföretagande och entreprenörskap, produktion samt exportfrämjande. Det innovationspolitiska rådet har, vid sidan av samtalen kring strategiska branscher, utgjort ett instrument för dialog med forskarsamhället, näringsliv, fackföreningar, myndigheter och branschorganisationer.

Strategiska utvecklingsprogram för svensk industri

I arbetet med att öka Sveriges konkurrenskraft har det under året genomförts ett strategiskt utvecklingsarbete i samverkan med företrädare för näringslivet och fackliga organisationer, som har resulterat i strategiprogram för sex näringslivssektorer, fordon, metallurgi, läkemedel/bioteknik och medicinteknik, IT/telekom, skog och trä samt flyg och rymd.

De åtgärdsområden som har prioriterats av parterna i arbetet återfinns i huvudsak inom följande områden; behovsmotiverad FoU, kompetensförsörjning, samverkan och dialog med näringslivet, test- och demonstrationsprojekt, export- och investeringsfrämjande samt affärsutveckling.

Forskning och utveckling

Satsningar på forskning och utveckling är avgörande för att bibehålla och stärka svensk industris internationella konkurrenskraft. Inom strategiprogrammen har därför satsningar gjorts på behovsmotiverade FoU-program i direkt samverkan med näringslivet. Samverkansprogrammen är viktiga komplement till näringslivets egen FoU och erfarenheter från tidigare och pågående satsningar har visat på

goda resultat. Verket för innovationssystem, Vinnova, har tillsammans med ett flertal andra myndigheter fått den tidigare regeringens uppdrag att ta fram FoU-program i samverkan med näringslivet inom ramen för varje strategiprogram. Vissa av programmen skall även bidra till att öka Sveriges deltagande i EU:s ramprogram.

Samverkan och dialog

En viktig fråga för de sex näringslivssektorerna har varit att inom arbetet med strategiprogrammen få till stånd en varaktig dialog direkt med regeringen. Den tidigare regeringen har därför inrättat särskilda grupper för en fortsatt tillväxtdialog med regeringen och företrädare för de sex näringslivssektorerna.

Kompetensförsörjning

Kompetensförsörjningsfrågorna är centrala för de flesta branscher och i strategiprogrammen har därför detta område lyfts fram som ett särskilt viktigt område för åtgärder. Gemensamma för dessa är att det trycks på en ökad dialog mellan utbildningsansvariga och industrin för att på så sätt stärka utbildningarnas kvalitet, öka attraktionskraften hos utbildningarna samt stärka företagens konkurrenskraft.

Affärsutveckling

Särskilda satsningar som syftar till att stödja leverantörsföretagen i sin affärsutveckling har varit viktiga frågor i arbetet. Flera åtgärder påbörjas för att på olika sätt stödja affärsutveckling bl.a. påbörjas ett mentorskapsprojekt med inriktning på IT- och telekombranschen för strategiprogrammet. För fordonsindustrin har det etablerats ett mentorprogram för leverantörsföretag.

Export- och investeringsfrämjande

De beslut som tagits inom handels- och investeringsfrämjandet som åtgärder med anledning av genomförandet av strategiprogrammen har gällt regional exportrådgivning, exportsäljarutbildning, analys av affärsmöjligheter på intressanta och snabbväxande marknader samt exportfrämjande respektive investeringsfrämjande satsningar avseende strategiska marknader och branscher.

Fordonsindustrin

I oktober 2005 enades parterna inom strategiarbetet för fordonsindustrin om ett

strategiprogram i syfte att stärka konkurrenskraften hos företag inom fordonsindustrin. I arbetet identifierades ett antal fordonsspecifika frågor som särskilt viktiga att prioritera t.ex. att ta fram förslag på inriktningen av den långsiktiga fordonsforskning, en ny programperiod av Gröna bilen, ett forskningsprogram med inriktning mot utveckling av miljövänligare fordon och drivmedel samt ett utvecklingsprogram för leverantörsföretag inom fordonsindustrin, en test- och demonstrationsarena, Test Site Sweden, etableras i västra Sverige och ett utredningsuppdrag om regler och regelsystem som påverkar fordonsindustrin har lämnats till Nutek.

Metallurgi

Den svenska metallurgin (järn- och stålindustrin, gruvor och smältverk, utrustningsindustrin, industrimineral-, ballast-, och stenindustrierna) tillhör landets basnäringar. En Metallurgistrategi har formulerats av parterna inom strategiskt utvalda områden och den innehåller strategier för FoU, kompetensförsörjning och hållbar utveckling. Bland dessa kan särskilt nämnas ett strategiskt stålforskningsprogram och gruvforskningsprogram.

Skogs- och träindustrin

Skogs- och träindustrin är en mycket viktig näring för landet, och den har en världsledande ställning inom strategiskt valda marknadssegment. Den förnybara skogsråvaran förädlas i högteknologiska processer till produkter med högt kunskapsinnehåll, som används och exporteras över hela världen. Samarbetet inom strategiprogrammet för skogs- och träindustrin har bl.a. lett fram till gemensamma satsningar på ett FoU-program och ett uppdrag att öka användningen av trä i det moderna byggandet.

Läkemedel, bioteknik och medicinteknik

Under 2005 fördes samtal med läkemedels-, bioteknik- och medicinteknikbranschen, som resulterade i ett gemensamt strategiprogram i december 2005. Under arbetet gjordes prioriteringar som bl.a. har resulterat i uppdrag om program för forskningssamarbete mellan industrin och universitet och högskolor, program för personrörlighet mellan industri och universitet och högskolor samt program för stöd till utvecklingsprojekt inom akademi innan

företag har bildats. Ett annat viktigt område som diskuterades är den kliniska forskningen. Den förra regeringen beslutade därför att anta kommittédirektiv (dir. 2006:74) om en särskild delegation med uppgift att arbeta för att stärka samverkan mellan aktörerna som är verksamma inom klinisk forskning. I strategiarbetet uppmärksammades också vikten av att vården är kvalitetsorienterad i sitt arbetssätt.

Flyg- och rymdindustrin

Under 2005 har parterna i strategiarbetet för flyg- och rymdindustrin arbetat med genomförandet av de åtgärder och förslag som tagits fram gemensamt och redovisats i strategiprogrammet. I arbetet identifierades bl.a. ökad samverkan och förstärkt synergi mellan civil och militär verksamhet som en avgörande fråga för branschens framtida konkurrenskraft. Arbetet har fokuserat på betydelsen av kunskaps- och teknikutveckling. De FoU-program som har utarbetats innefattar ett program för civila demonstratorer inom flygindustrin, ett forsknings- och utvecklingsprogram för små och medelstora företag inom flygteknikområdet samt ett nationellt rymdtekniskt forsknings- och utvecklingsprogram.

IT- och telekombranschen

I december 2005 presenterade parterna i strategiarbetet för IT- och telekombranschen ett strategiprogram med åtgärder för en starkt IT- och telekomsektor, för en ökad och mer effektiv användning av IT samt för att möta utmaningarna i globaliseringen och det hållbara samhället. Bl.a. har det fattats beslut om ett FoU-program inom mobilitet och mobil kommunikation, ett nationellt FoU-program för ökad användning av industriell IT och en studie av offentliga e-tjänster för företag. Bland de andra åtgärder som vidtagits kan nämnas att Post- och Telestyrelsen (PTS) har fått i uppdrag att genomföra ett mentorskapsprojekt i syfte att bidra till ökad jämställdhet i IT- och telekombranschen.

Företagsutveckling

Produkt-, tjänsteutveckling och produktionsprocesser

Programmet *”Produktutveckling i små företag – av varor och tjänster”* som startade 2005 har fortsatt 2006. Uppdraget genomförs i samarbete med 20 partnerskap, varav 17 är regionala och tre

branschriktade. Under 2006 vidgades programmet till att också omfatta utveckling av de medverkande företagens produktionsprocesser. Designens betydelse för utveckling av produkter, tjänster och produktionsprocesser beaktas också inom programmet. Under 2006 använde Nutek dessutom fyra miljoner kronor från satsningen på kvinnor och invandrare till insatser inom Produktutvecklingsprogrammet, särskilt riktade till dessa målgrupper.

Design

Under 2005 avslutades det nationella programmet *”Design som utvecklingskraft för näringsliv och offentlig verksamhet”*. En sammanfattande utvärdering av programmets nio näringslivsprojekt har också genomförts under året. Därtill har regionala designsamordnare använt Designnätet som plattform för ytterligare initiativ över landet. Insatser under Designnätet redovisas även inom politikområde 28 Kulturpolitik.

Industriella utvecklingscentra

I december 2005 beslutade den tidigare regeringen att IUC Sverige AB skulle få ett uppdrag att främja industriell utveckling i små och medelstora företag. Ett utvecklat samarbete med industriforskningsinstitutet poängterades. Likaså tillsattes ett programråd med uppgift att styra och kvalitetssäkra programmets innehåll.

Svensk-norskt näringslivssamarbete

Den tidigare regeringen beslutade i maj 2005 att ge Nutek i uppdrag att i samverkan med Innovasjon Norge genomföra ett program för näringslivssamarbete (SNNS) omfattande totalt 65 miljoner kronor på fem års tid. Målgruppen är små och medelstora företag i de båda länderna samt forskningsinstitut och kompetenscentra med syfte att höja innovations- och kompetensnivån hos företagen.

Hållbar utveckling

Miljödriven näringslivsutveckling

Utifrån strategin *”Nationell kraftsamling för miljödriven näringslivsutveckling – ett förslag till strategi”* har Nutek under 2005 stimulerat företag att ta vara på de affärsmöjligheter som ligger i ett aktivt miljöarbete. På samma sätt uppmuntrar Nutek de aktörer som arbetar med näringslivsutveckling och regional utveckling att beakta miljöfrågor i sitt arbete.

SWENTEC

SWENTEC har tagit ett flertal initiativ inom sitt område, miljöteknik. Under hösten 2005 inleddes diskussioner om ett samarbete kring biogas mellan Sverige och Kalifornien. Den 15 juni 2006 undertecknades ett samarbetsavtal.

SWENTEC uppdrogs i mars 2006 att samverka med SIDA och Projektexportsekretariatet vid Utrikesdepartementet i utformningen av ett program för miljöstatsning inom biståndsinsatserna om 35 miljoner kronor.

Kommersialisering och innovation

Stödet till innovationer har de senaste åren genomgått stora förändringar. Strukturförändringarna i det innovationsstödjande systemet är nu i stort sett genomförda. Förändringarna är en viktig del i genomförandet av innovationsstrategin. Tillgången på riskkapital för de företag som befinner sig i ett tidigt utvecklingskede har stärkts genom bildandet av Innovationsbron AB.

Innovationsbron AB har bildat regionala dotterbolag på sju orter i landet: Lund, Luleå, Umeå, Uppsala, Stockholm, Linköping och Göteborg. Den nya koncernen har ökat sitt fokus på innovationer som kommer från näringslivet och inriktar sig på projekt som befinner sig i tidiga utvecklingskedan. Innovationsbron skall vidare bidra till att knyta samman högskolor och universitet i hela Sverige med det omkringliggande näringslivet. Verket för innovationssystem, Vinnova, finansierar utvecklingsmiljöer för nya företag, så kallade inkubatorer via Innovationsbron.

Som ett led av branschsamtalet inom bioteknik, läkemedel och medicinteknik gav den tidigare regeringen i uppdrag till Innovationsbron AB att genomföra en satsning på 25 miljoner kronor för stöd till utvecklingsprojekt i akademiska forskningsmiljöer innan företag bildas inom ovanstående områden.

Almi arbetar också med innovationsfrämjande verksamhet, inriktad på produkter från enskilda uppfinnare med lägre kapitalbehov.

Almis innovationsverksamhet består av finansiering och rådgivning. Finansieringsverksamheten är beskriven under det avsnitt som rör kapitalförsörjning. Rådgivningen till enskilda innovatörer är en stor och viktig del av Almis innovationsverksamhet.

Almi och Innovationsbron har ett nära samarbete.

Rymdverksamhet

På ESA:s ministermöte i Berlin i december 2005 beslutade Sverige och övriga medlemsländer om den europeiska rymdverksamhetens fortsatta inriktning genom att fastställa sina gemensamma satsningar för perioden 2006 – 2010.

Geovetenskaplig forskning m.m.

SGU har till uppgift att inom det geovetenskapliga området stödja riktad grundforskning, tillämpad forskning och kompetensutveckling. Vidare skall myndigheten utarbeta, utveckla och införa ny kunskap och nya arbetsmetoder i sin verksamhet.

Insatser utanför politikområdet

Hållbar utveckling

I mars 2006 presenterade den tidigare regeringen en vidareutveckling av Sveriges strategi för hållbar utveckling i skrivelsen Strategiska utmaningar (skr. 2005/06:126).

I december 2005 togs en gemensam ståndpunkt om REACH (den nya kemikalielagstiftningen inom EU). Förslaget kommer att få stor påverkan på berört näringsliv.

Baltic 21-Näringsliv

Nutek har det operativa ansvaret för genomförandet av Baltic 21-Näringsliv – en av sektorerna inom Baltic 21. För insatser inom ramen för Baltic 21-Näringsliv fick Nutek, genom Östersjömiljard 2, 40 miljoner kronor för finansiering av projekt som främjar en hållbar utveckling och särskilt miljöanpassning i de nyblivna medlemsländerna i EU samt nordvästra Ryssland. De projekt som Nutek har stött skall utöver främjande av en hållbar utveckling även bidra till affärsmöjligheter för svenska företag.

Regional utveckling

Inom ramen för de regionala tillväxtprogrammen finansierades satsningar för kluster och innovationssystem med 2,3 miljarder kronor under 2005.

Länsstyrelsen, kommunala samverkansorgan och regionförbund har i de län där det finns behov beviljat såddfinansiering inom utgiftsområde 19 Regional utveckling. Det

sammanlagda beloppet uppgick 2005 till ca 45 miljoner kronor.

3.8.2 Resultatredovisning

Mål

Målet för verksamhetsområdet Innovation och förnyelse är: Ökad kunskap och kompetens så att tillväxt, innovationer och företagsutveckling stimuleras. Detta mål är beslutat av den tidigare regeringen, resultatbeskrivningen i det följande görs i förhållande till detta mål.

Resultat

Innovationsstrategin

Nedan följer ett urval av åtgärder som vidtagits i arbetet för att genomföra Innovativa Sverige – en strategi för tillväxt genom förnyelse (Ds 2004:36).

Satsningar har gjorts för forskning och utbildning. Kvalitetsreformer har genomförts i gymnasieskolan. Den kvalificerade yrkesutbildningen har stärkts med 1 000 platser. Den högre utbildningen har fått en EU-gemensam struktur som underlättar internationell studentrörlighet. Forskningsbasen har stärkts. Lärosätenas basanslag för forskning och forskarutbildning har ökat med 115 miljoner kronor 2005–2006 och byggs successivt upp till en förstärkning om 521 miljoner kronor 2008. Strategiska forskningssatsningar har givit ökade resurser till teknisk forskning med 115 miljoner kronor 2005–2006, för medicinsk forskning med 70 miljoner kronor 2005–2006 och för hållbar utveckling med 45 miljoner kronor 2005–2006. Satsningen byggs successivt upp för att fr.o.m. 2008 omfatta 400 miljoner kronor årligen till medicinsk forskning, 350 miljoner kronor årligen till teknikforskning och 210 miljoner kronor årligen till forskning för en hållbar utveckling. För starka forskningsmiljöer satsas 100 miljoner kronor 2006. Satsningen omfattar fullt utbyggd 300 miljoner kronor 2008.

En utredning har tillsatts i syfte att föreslå en effektivare holdingbolagsstruktur vid de svenska lärosätena.

Tillgången till sådd- och ägarkapital för kommersialisering av forskning och idéer har

förbättrats. Med en miljard kronor i medel från de sju regionala Teknikbrostiftelserna, 500 miljoner kronor från Vinnova och 200 miljoner kronor från Industrifonden bildades koncernen Innovationsbron AB, som startade sin verksamhet den 1 mars 2005.

Utöver satsningarna på sex strategiska nyckelbranscher (se separat beskrivning) har Vinnova, i enlighet med den satsning som presenterades i den forskningspolitiska propositionen (prop. 2004/05:80), tagit fram ett FoU-program inom produktionsteknik och telematik. Två avtal har slutits om FoU-program, Manufacturing Engineering Research Area (MERA) och Vehicle Information and Communication.

Sjöfartsverket, Banverket, Vägverket och Luftfartsverket gavs i regleringsbrevet för 2005 i uppdrag att redovisa insatser som görs för att skapa ett gott innovationsklimat och stimulera till innovation i den egna verksamheten. Verken rapporterade uppdragen under 2006. Vinnova fick i uppdrag av regeringen att beskriva och bedöma läget inom forsknings- och innovationsområden där myndigheten har ett ansvar. Uppdraget resulterade i rapporten "På spaning efter innovationssystem". Rymdstyrelsen och Kungl. Ingenjörsvetenskapsakademien (IVA) har givits liknande uppdrag och har i samband med respektive årsredovisning 2005 rapporterat dessa.

Insatser för att främja entreprenörskap och företagande inom ramen för innovationsstrategin har lett till ett antal resultat som redovisas under verksamhetsområde Entreprenörskap och företagande.

Strategiska utvecklingsprogram för svensk industri

Regeringen avser att analysera och se över arbetet med de strategiska utvecklingsprogrammen och återkommer i frågan.

Företagsutveckling

Produkt-, tjänsteutveckling och produktionsprocesser

År 2005 avslutades 64 projekt inom ramen för produktutvecklingsprogrammet. Företagen har i första hand anlitat privata företag som konsulter men även industriforskningsinstitut samt en högskola har anlitats för att utveckla produkter och tjänster i företagen. De områden som

företagen främst sökte och beviljades medel för var teknik, design och miljö. Under 2005 var 13 procent av företagsledarna i de medverkande företagen kvinnor. Under 2006 har Nutek och partnerskapen arbetat med att ytterligare stimulera produktutvecklingsprojekt inom tjänstesektorn varvid man hoppas på ett ökat deltagande av kvinnor och invandrare.

Design

Utvärderingen av den treåriga designsatsningen konstaterar att ”*Design som utvecklingskraft för näringsliv och offentlig verksamhet*” har varit lönsam för företagen, men även för staten i form av ökade skatteintäkter.

Svensk-norskt näringslivssamarbete

Under 2005 tog Nutek och Innovasjon Norge emot 62 projektansökningar – 29 svenska och 33 norska. Av dessa har 15 beviljats delfinansiering/stöd – 11 svenska och 4 norska. I februari 2006 inbjöd Nutek och Innovasjon Norge till ytterligare en ansökningsomgång vilket kommer att följas av ännu en under oktober månad.

Hållbar utveckling

Miljödriven näringslivsutveckling

Inom programmet Miljödriven affärsutveckling har cirka 400 företag deltagit i de 34 utvecklingsprojekten. Drygt hälften av företagen som deltagit anser att de redan har eller kommer att stärka sin konkurrenskraft inom tre år. Hela 88 procent av företagen anser att projektet påverkade företagets utveckling positivt. Fyra av tio har minskat sin miljöpåverkan. Vart fjärde företag har både minskat miljöpåverkan och stärkt konkurrenskraften.

SWENTEC

Verksamheten har varit under uppbyggnad under perioden juni 2005–juni 2006. Konkreta resultat kan därför avläsas endast i mycket begränsad omfattning. Genom etableringen av SWENTEC renodlar Exportrådet sin verksamhet på miljöteknikområdet till exportfrämjande insatser och lämnar även ansvaret för miljöteknikföretagsnätverket till SWENTEC. En utökad kontakt mellan de engagerade aktörerna ansvariga för olika insatser inom miljöteknikområdet samt mellan dessa, näringslivsnätverken och forskningsinstitutioner har också initierats.

Kommersialisering och innovation

Innovationsbron AB som bildades under 2005 har under året investerat i ägarkapital och villkorlån samt delat ut såddbidrag. Innovationsbron AB har vidare övertagit Vinnovas nationella inkubatorprogram. Nya såddfonder med regionala innovationsbroar som delägare har startats. En koncerngemensam redovisning har tagits fram.

Almi hade en kraftigt ökad utlåning till innovatörer under 2004. Detta beror på att Almi tog över den långivning som Nutek och Stiftelsen Innovationscentrum hanterat.

Tabell 3.6 Nyutlåning till innovatörer

Miljoner kronor

	2005	2004	2003
Innovatörer	50	93	35

De innovatörer som fått stöd av Almi har ökat sin omsättning med 33 procent eller 516 miljoner kronor (motsvarande 0,9 miljoner kronor per företag) och antalet anställda med 53 procent eller 587 personer (motsvarande 1,0 personer per företag). För innovatörer saknas kontrollgrupp. ITPS har sammanställt befintliga erfarenheter av stöd till fristående innovatörer och uppfinnare *Med oddsen emot sig* (N2005/9708/AU) Sammanställningen visar att omfattningen av stöd tillgängliga för fristående innovatörer ökat i jämförelse med 1990-talet men att resurserna är mindre än vad de var under större delen av 1980-talet. Granskningen visar vidare att kunskaperna om innovatörernas roll och effekterna av offentligt stöd har utretts i relativt liten omfattning. ITPS rekommenderar att mer systematiska utvärderingsstrategier utformas för engagemang i tidiga skeden.

Rymdverksamhet

Inom ramen för verksamhetsgrenen rymdverksamhet finns fyra delmål. Målen gäller att öka användningen av rymdtekniska tillämpningar, att stärka konkurrenskraften hos svenska företag, att stärka verksamheten på Esrange samt att bidra till ett europeiskt oberoende tillträde till rymden.

Användningen av rymdtekniska tillämpningar ökar starkt inom såväl samhällstillämpningar såsom övervakning av skogsbestånd som på konsumentmarknaden för t.ex. navigering. Genom särskilda program för att utveckla användningen av rymdteknik har andra

myndigheters kompetens att utnyttja bl.a. fjärranalysdata förstärkts. Utvecklingen av teknik och tjänster i nya produkter utvecklas också väl, bl.a. i små teknikföretag.

Svenska företag verksamma inom rymdområdet kännetecknas av dels ett mindre antal större företag som är väl förankrade i det internationella utvecklingssamarbetet, dels ett växande antal mindre företag verksamma antingen som underleverantörer till de stora företagen eller som utvecklare av produkter och tjänster baserade på rymdteknik. Antalet anställda i den industriella delen av sektorn uppgick under 2005 till 950 personer och omsättningen uppgick till 1,3 miljarder kronor. Det innebär en svag omsättningsökning jämfört med tidigare år och en oförändrad nivå av antalet anställda. Den andel av omsättningen som avser försäljning till institutionell sektor uppgick till 43 procent, jämfört med 53 procent för 2004. Det är positiv trend som visar att försäljningen till den kommersiella sektorn ökar.

Esrang har under året stärkt sin ställning som en unik tillgång för internationell forskning och rymdverksamhet. Fem ESA-länder har förlängt ett mellanstatligt avtal om finansiering av sondrakets- och ballongverksamhet t.o.m. 2010 och på ESA:s ministermöte tecknade sig tretton länder för deltagande i ett forskningsprogram med betydelse för sondraketsverksamheten. Kapaciteten för ballonguppsändningar har byggts ut kraftigt för att möjliggöra en NASA-expedition där ett teleskop lyftes till hög höjd och landande i Kanada. Ett ytterligare exempel på Esranges betydelse är att en av markstationerna till det kommande europeiska satellitnavigeringssystemet GALILEO kommer att förläggas där.

Ett europeiskt oberoende tillträde till rymden är ett strategiskt mål för Europa och europeisk rymdverksamhet. Sverige spelar en viktig roll som leverantör av komponenter till framförallt bärraketerna Ariane. En ny och starkare version av Arianeraketerna är nu i drift efter ett omfattande utvecklingsarbete där svensk industri spelat en nyckelroll. Insatserna för raketmotorutveckling inom industrin har betydelse även för flygmotorutvecklingen i Sverige.

Upprätthållande av nationell metrologi

Det av regeringen utsedda Metrologirådet har bl.a. till uppgift att granska och bedöma verksamheten vid riksmätplatserna. Rådet anger i

sin rapport över riksmätplatsverksamheten för 2005 att Sverige har en bra infrastruktur inom metrologi också i jämförelse med andra länder samt att genomförda tekniska tillsyner vid SP Sveriges Provnings- och Forskningsinstitut (SP) och Statens strålskyddsinstitut (SSI), utförda av Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll (SWEDAC) med assistans av internationella experter, under flera år visat på bra resultat.

Experimentell teknik

SP har bedrivit kompetens- och kunskapsutveckling inom experimentell teknik i stark samverkan med universitet och högskolor och andra institut. SP har också ett omfattande kontaktnät med näringslivet främst genom en stor mängd utvärderings- och utredningsuppdrag vilket inneburit betydande kompetensutveckling i näringslivet. En viktig del av insatserna består i samfinansierade FoU-projekt med medverkan av stora och små företag, bl.a. inom ramen för EU-projekt.

Från den första januari 2005 blev Institutet för Livsmedelsteknik och Bioteknik helägt dotterföretag till SP. Den första januari 2006 blev också Ytkemiska institutet ett dotterbolag till SP. Ett nära samarbete med andra institut inom institutsnätverket United Competence fortsätter.

Geovetenskaplig forskning m.m.

Genom det stöd till geovetenskaplig forskning som SGU ger skapas ett effektivt flöde från grundforskningen över tillämpad forskning till utvecklingsarbete och användning av geologisk kunskap och information. Stor vikt läggs vid tvärvetenskaplig forskning som ger nya infallsvinklar och möjliggör tillämpning av ny forskningsmetodik för geodata. Av 53 ansökningar på totalt 23 miljoner kronor har 14 ansökningar beviljats forskningsmedel vid universitet och högskolor. Fyra forskningsprojekt har slutförts under året.

Analys och slutsatser

Strategi för innovation och konkurrenskraft

Sverige skall vara ett innovativt, företagsamt och konkurrenskraftigt land. För att åstadkomma detta kommer regeringen att vidta ett flertal kraftfulla åtgärder inom ett antal politikområden. Bland annat inrättas ett globaliseringsråd, som skall ha till uppgift att ta

till sig och utveckla Sverige utifrån de nya förutsättningar som globaliseringen och den demografiska utvecklingen innebär, där bl.a. entreprenören och företagaren spelar en avgörande roll för nya innovationer och den ekonomiska tillväxten.

Strategiska utvecklingsprogram för svensk industri

Arbetet gick in i en ny fas under våren 2006 då genomförandet av åtgärderna i strategiprogrammen påbörjades. Näringslivets intresse för arbetet har varit stort under såväl utarbetandet av strategiprogrammen som under genomförandearbetet. Det framgår bl.a. av intresset för delfinansiering av FoU-projekt och deltagande i strategigrupper och dialogforum för genomförandearbetet. Regeringen avser att analysera och se över arbetet och återkomma i frågan.

Företagsutveckling

Produkt-, tjänsteutveckling och produktionsprocesser

I takt med att kundernas efterfrågan blir allt mer avancerad, kunskapsinnehållet i våra varor och tjänster ökar och produktlivscyklerna kortas, ökar behovet av kompetensutveckling hos producenterna. Företagens konkurrenskraft kommer att ligga i en god kunskapsförsörjning, produktförnyelse, effektiva produktionsprocesser och en flexibel och ändamålsenlig organisation. För att stödja de processer som är viktiga för ett företags utveckling krävs kompetensutvecklande insatser riktade till de små företagen. Insatser för ökad IT användning, användning av design som ett strategiskt verktyg, produkt- och affärsutveckling samt mentorprogram kan vara betydelsefulla verktyg.

Hållbar utveckling

Omställningen till hållbara konsumtionsmönster och produktionsmönster skapar möjligheter för etablering av nya företag och affärsutveckling i befintliga företag. Omställningen bör användas som drivkraft för teknik-, produkt- och tjänsteutveckling.

Innovationer

De förändringar som vidtagits i och med bildandet av Innovationsbron AB kan bedömas leda till en förbättrad organisation av statens

insatser för att främja utvecklingen av kommersialisering av forskningsresultat.

Innovationsverksamheten inom Almi har utvecklats väl sedan ansvaret övertogs 2004 från Stiftelsen Innovations Centrum. Rådgivningsverksamheten har en bred geografisk spridning med hög kompetens. Efterfrågan av tjänsterna är stor och väntas öka.

Kommersialiserbara idéer som finns hos företag och enskilda uppfinnare måste ges en möjlighet att utvecklas. Enskilda uppfinnare och små företag spelar en viktig roll för förnyelsen av produkter och tjänster. Därför är det angeläget att framöver säkerställa en god kapitalförsörjning och rådgivningsverksamhet riktade till enskilda uppfinnare.

Rymdverksamhet

Verksamheten visar på goda resultat inom det breda verksamhetsområdet. Anslagsförstärkningen på 235 miljoner kronor för 2005 som även avser kostnader för 2004 har gjort det möjligt att bibehålla bredden och kvaliteten i Sveriges industriella rymdverksamhet. För 2007 tillförs anslaget 50 miljoner kronor för att upprätthålla kapaciteten i Sveriges industriella rymdverksamhet. Regeringen avser att under 2007 återkomma till frågan om den långsiktiga resursnivån på anslaget.

De ökade resursbehoven fr.o.m. 2004 beror på en kombination av ökade kostnader för bäraketprogrammen, en vikande marknad för telekommunikationssatelliter och minskningar av anslaget för rymdverksamheten under perioden 1998–2003.

Satsningarna på utveckling av rymdteknik görs dels för att kunna utnyttja rymden för tillämpningar på jorden, dels för att möjliggöra forskning om jorden och universum. Den industriella verksamheten är en förutsättning för båda dessa delar.

Den kommersiella marknaden betalar dock inte priser som innebär fullkostnadstäckning för utveckling och uppsändning av satelliter eller satellitsystem. Av det följer att rymdmarknaden i stor utsträckning är en institutionell marknad, dvs. att kunderna är offentliga eller offentligt finansierade. Omfattningen av den industriella verksamheten är därför starkt relaterad till nivån på de offentliga satsningarna. Det europeiska rymdsamarbetet inom ESA är uppbyggt så att de gemensamma europeiska behoven av

rymdsystem finansieras, utvecklas och produceras gemensamt. Det innebär att omfattningen av den industriella kapacitet som finns och utnyttjas i ett visst land skall motsvaras av omfattningen av det landets satsade resurser. I varje ESA-program sker dock upphandling i konkurrens, vilket hindrar mindre konkurrenskraftig industri att konkurrera ut industri med högre konkurrenskraft.

De statliga resurser som krävs för att upprätthålla en viss omfattning på landets industriella verksamhet är därmed beroende av dels ambitionsnivån för landets deltagande, dels kapacitet och konkurrenskraft inom landets industri. Industrins konkurrenskraft och statens satsningar är ömsesidigt beroende.

Slutsatsen är att verksamheten fyller ett viktigt europeiskt behov samtidigt som den bidrar till Sveriges industriella konkurrenskraft genom dess bidrag till kunskaps- och teknikutveckling inom industri, forskningsinstitut samt universitet och högskolor.

Upprätthållande av nationell metrologi

Metrologisk verksamhet är långsiktig och har breda tillämpningar av betydelse för såväl enskilda konsumenter som för näringslivet och den internationella handeln. Slutsatsen är att både SP och SSI har uppfyllt de för riksmätplatserna uppställda målen och att verksamheten bedrivs med goda resultat.

Experimentell teknik

Genom sitt anslag inom experimentell teknik har SP möjlighet att aktivt delta i utvecklingen av institutssektorn. I den nya institutsstrukturen spelar SP en roll som moderinstitut i en av de fyra institutsgrupper som bildats som resultat av omstruktureringen av Ireco-instituten. Genom samverkan i institutsnätverket United Competence har SP också en nära samverkan med andra institut. Slutsatsen är att dessa samarbeten bör fortsätta att utvecklas och att detta kommer att bidra till att den svenska institutssektorn ytterligare stärks.

Geovetenskaplig forskning m.m.

Den geovetenskapliga forskningen har stor betydelse för samhällsviktiga sektorer såsom malm- och mineralresurser, grundvatten, avfallsdeponering, infrastruktur, planering, markanvändning, miljö- och naturvård. Slutsatsen är att verksamheten bidragit till att nå

uppsatta mål. De projekt som fått stöd koncentreras på för samhället viktiga geologiska problem och kompletterar SGU:s egen forskning.

3.9 Konkurrens

3.9.1 Insatser

Insatser inom politikområdet

Insatserna inom verksamhetsområdet konkurrens syftar till att skapa effektiva konkurrensregler och en effektiv konkurrensmyndighet samt att verka för väl fungerande marknader som inte hindrar eller försvårar tillträdet för nya aktörer. Konkurrensverkets tillämpning av konkurrenslagen är ett av de viktigaste verktygen för att förverkliga konkurrenspolitiken. Insatser görs också för att påverka utvecklingen av lagstiftning inom EU och i övrigt på internationell nivå för att säkerställa att de överenskommelser och åtaganden som gjorts gentemot EU och tredje land inom konkurrensområdet efterlevs.

Effektiva konkurrensregler

Konkurrenslagen (1993:20) följer i stor utsträckning EG:s konkurrensregler och innehåller förbud mot konkurrensbegränsande samarbete och missbruk av dominerande ställning. Lagen innehåller också regler för kontroll av företagskoncentrationer.

För att effektivisera hanteringen av konkurrensärenden enligt konkurrenslagen har den tidigare regeringen tillsatt en utredning, Utredningen om en översyn av konkurrenslagen (N2004:19). En framträdande uppgift för utredningen är att se över instansordningen beträffande konkurrensskadeavgift. Utredaren skall även överväga frågan om kriminalisering ur ett allmänt effektiviseringsperspektiv mot bakgrund av det förslag till lagstiftningsmodell som lämnades i slutbetänkandet Konkurrensbrott, en lagstiftningsmodell (SOU 2004:131) och de remissvar som inkom med anledning av den utredningen.

Konkurrensskadeavgiftens storlek är viktig för att effektivt komma till rätta med överträdelser av konkurrensreglerna så att samhällsekonomins och konsumenternas

intressen skyddas. I november 2005 beslutade Näringsdepartementet att remittera ett utkast till lagrådsremiss Fastställande av konkurrensskadeavgift vilket innehöll förslag till ändringar i konkurrenslagen. Utkastet till lagrådsremiss syftade till att ge domstolarna möjligheter att i särskilt allvarliga fall döma ut speciellt kännbara konkurrensskadeavgifter. Även detta förslag övervägs nu av Utredningen om en översyn av konkurrenslagen då vissa delar av förslaget kräver en mer ingående analys. Utredningens uppdrag skall redovisas i dess helhet den 1 november 2006.

En effektiv konkurrensmyndighet

Konkurrensverket har under 2005 vidtagit en rad kvalitetsförbättrande åtgärder för att säkerställa att arbetet uppfyller kraven på en rättssäker, effektiv och ändamålsenlig handläggning. Fr.o.m. maj 2005 finns nu en möjlighet till s.k. muntligt förfarande där en part i ett lagtillämpningsärende kan framföra sina synpunkter muntligt vid ett möte. Vidare har formerna för projektarbetet på myndigheten setts över och projektledarens och avdelningschefens ansvar för kvalitetssäkring har förtydligats.

För att underlätta för företag som vill ansöka om eftergift avseende konkurrensskadeavgift har Konkurrensverket den 1 mars 2006 givit ut ett nytt allmänt råd. Därtill har verket utvecklat interna rutiner för att ta emot sådana ansökningar. Konkurrensverket har också givit ut ett nytt allmänt råd rörande företagskoncentrationer som ger vägledning om centrala begrepp vilka används i Europeiska kommissionens riktlinjer på området.

Öppna och väl fungerande marknader

Regelutredningen lämnade betänkandet Liberalisering, regler och marknader (SOU 2005:4) i mitten av januari 2005. Betänkandet, som innehåller närmare 40 förslag till åtgärder, har remissbehandlats. I december 2005 publicerade Konkurrensverket rapporten Konkurrensen i Sverige 2005. Rapporten är ett centralt dokument som sammanfattar det aktuella konkurrensläget på en rad marknader.

3.9.2 Resultatredovisning

Mål

Målet för verksamhetsområdet Konkurrens är att verka för en effektiv konkurrens till nytta för konsumenterna. Detta mål är beslutat av den tidigare regeringen. Resultatbeskrivningen i det följande görs i förhållande till detta mål.

Resultat

En effektiv konkurrensmyndighet

Under 2005 har Konkurrensverket väckt talan vid Stockholms tingsrätt i två nya ärenden. Flera domar rörande konkurrensbegränsande samarbete och missbruk av dominerande ställning, där Konkurrensverket varit en av parterna, har meddelats under 2005. Tingsrätten fattade också beslut i två ärenden som gällde frågan om ett åtagande skulle förenas med vite. Huvudförhandling i det s.k. asfaltmålet, det största kartellmålet hittills i Sverige, har påbörjats under hösten 2006. Marknadsdomstolen avgjorde fem fall enligt konkurrensreglerna där Konkurrensverket varit part. Marknadsdomstolens dom i februari 2005 resulterade i att ett antal bensinbolag dömdes att betala sammanlagt 112 miljoner kronor i konkurrensskadeavgift till staten för överträdelser av konkurrenslagen.

För trettonde året i rad har Konkurrensverket, genom SIFO, gjort utvärderande mätningar bland sina intressenter med avseende på måluppfyllelse, kvalitetsnivå, prestationer och effekter. Mätningen för 2005 visar att förtroendet för Konkurrensverket fortsätter att öka. Mätningen visar att processföringen i domstol håller hög kvalitet. Bland alla intressentgrupper finns en mycket utbredd positiv inställning till konkurrens och att konkurrens gagnar konsumenterna. En majoritet i alla grupper, utom bland mindre företag, tycker att Konkurrensverkets beslut och åtgärder ger företag och myndigheter vägledning i konkurrensfrågor respektive att Konkurrensverket aktivt motverkar skadliga konkurrensbegränsningar. En majoritet av samtliga intressentgrupper anser vidare att konkurrenslagen och Konkurrensverkets tillämpning av lagen har bidragit till att effektivisera konkurrensen i Sverige.

Öppna och väl fungerande marknader

Regelutredningen kom fram till att öppnandet av ett flertal marknader bidragit till en positiv utveckling och att det varken är möjligt eller önskvärt att återgå till den tidigare marknadsregleringen. Det krävs dock ytterligare insatser för att de marknader som öppnats för konkurrens skall fungera tillfredsställande. På nyligen regelreformerade marknader och på marknader med vissa särdrag är det viktigt att regleringen är ändamålsenlig och att myndigheternas struktur och tillsyn är effektiv. Regeringen avser att gå vidare med de nödvändiga åtgärder som krävs för att skapa ändamålsenliga regler för regelreformerade marknader samt för att undanröja hinder för tillträde av nya aktörer inom områden där konkurrensen är bristfällig och på marknader som är stängda för konkurrens.

Analys och slutsatser

Av avgörande betydelse för att nå öppna och effektiva marknader är att initiativ tas till avreglering och sänkta inträdes hinder, att öppna offentlig sektor för konkurrens och att tillse att det råder konkurrens på lika villkor för offentlig och privat sektor. Detta är frågor som regeringen med kraft avser driva. Öppna marknader med väl fungerande konkurrens driver företagen till kostnadseffektivitet och lyhördhet för vad konsumenterna efterfrågar. Arbetet med att skapa väl fungerande marknader bidrar till ökad tillväxt och utveckling av samhället. Konkurrensen skall i detta sammanhang ses som ett medel för att nå ökad effektivitet och möjliggöra tillträde för nya aktörer på marknader med svag konkurrens. En effektiv konkurrenslag och en effektiv konkurrensmyndighet är centrala verktyg i detta arbete. En särskild utredare har i uppdrag att effektivisera förfarandet enligt konkurrenslagen. Regeringen avvaktar redovisningen den 1 november 2006 av utredningens arbete.

Konkurrensverkets lagtillämpande verksamhet är betydelsefull och verket bör även fortsättningsvis lägga stor tyngd vid kartellbekämpning. Det är också angeläget att verket arbetar med att beivra privata eller offentliga företags missbruk av en dominerande ställning på marknaden.

Vad beträffar Konkurrensverkets koncentrationsprövning anser regeringen att det är viktigt att reglerna ger möjlighet till en prövning som är effektiv och inte onödigt betungande för företagen. Regeringen avser att återkomma i denna fråga.

Frågan om konkurrens på lika villkor mellan offentlig och privat sektor har varit föremål för diskussion under ett flertal år. Konkurrensverket har uppmärksammat att offentlig sektor bedriver näringsverksamhet på ett sätt som hindrar utvecklingen och uppkomsten av nya företag. För att säkerställa att åtgärder som vidtas på området är lämpliga och väl avvägda är det av största vikt att beredningsunderlaget är aktuellt, relevant och så heltäckande som möjligt. Vid riksdagens behandling av frågan (bet. 2004/05:NU16, rskr. 2004/05:297) föreslogs en rad åtgärder som syftar till att förbättra konkurrensen mellan privata och offentliga aktörer. Frågan behandlades av riksdagen även våren 2006 (bet. 2005/06:NU 16). Det är angeläget att åtgärder vidtas för att komma till rätta med problemen. Som ett led i detta arbete avser regeringen att tillsätta en särskild utredare.

3.10 Regler, tillstånd och tillsyn

3.10.1 Insatser

Insatser inom politikområdet

Regelförenkling

Att förenkla EU:s regelverk är nödvändigt för att Sverige ska kunna nå målet att kraftigt minska företagets administrativa kostnader 2010. Vad gäller arbetet med regelförenkling på EU-nivå pågår ett förändringsarbete. På sikt är det tänkt att rådet mer systematiskt ska göra konsekvensanalyser på väsentliga tillägg och ändringar till kommissionens förslag. Kommissionen har också inlett ett arbete med att mäta de administrativa kostnaderna som EU:s regelverk ger upphov till. Det tredje insatsområdet är förenkling av gällande regelverk. Kommissionen presenterade i oktober 2005 ett rullande förenklingsprogram för 2006–2008 med drygt 200 rättsakter som skall förenklas med hjälp av olika metoder.

Under 2006 genomför OECD, efter svensk begäran, en granskning av Sveriges

regelreformeringsarbete. Granskningen omfattar makroekonomiska frågor, förmågan att producera högkvalitativa regler, de nationella reglernas överensstämmelse med öppna marknadsprinciper för internationell handel, utformningen och genomförandet av konkurrenspolitiken, reformer och regelstyrning med avseende på dels miljöområdet, dels ”multi-level governance”, med livsmedel som exemplifierande område. En slutrapport kommer att lämnas vintern 2006/2007.

Myndigheterna har en viktig roll i regelförenklingsarbetet. Deras arbete med föreskrifter måste mer inriktas på att förenkla regelverken och minska företagens administrativa kostnader. Nutek har en samordnande roll på myndighetsnivå och arbetar bl.a. med utbildning och erfarenhetsutbyte samt underlag till regeringen när det gäller myndigheternas regelförenklingsarbete.

Företagsregistrering

Genom ändringar i aktiebolagslagen och årsredovisningslagen, som trädde i kraft den 1 juli 2006, har det blivit möjligt för aktiebolag att lämna in årsredovisningen elektroniskt till Bolagsverket. Därtill har det blivit möjligt att registrera aktiebolag elektroniskt samt att med hjälp av e-legitimation göra ändringsanmälningar avseende aktiebolag.

Bolagsverket arbetar dessutom med att utveckla ett system för att möjliggöra ett elektroniskt offentliggörande av kungörelser i Post- och inrikes tidningar. Som ett led däri förvärvade Bolagsverket i juni 2005 rätten att ge ut Post- och Inrikes Tidningar fr.o.m. den 1 januari 2007 genom avtal med Svenska Akademien. Regeringen har godkänt avtalet i juli 2006. Det elektroniska offentliggörandet av kungörelserna föreslås finansieras med annonsavgifter.

Patenträttsliga frågor

Den internationella utvecklingen samt ett eventuellt införande av ett gemenskapspatent förväntas påverka möjligheterna för de nordiska länderna att kunna behålla tillräcklig kompetens på patentområdet nationellt. De nordiska patentverken har därför gemensamt utrett och lämnat förslag till inrättandet av ett Nordiskt Patentinstitut. I det fortsatta arbetet med förslaget har Sverige eftersträvat en omfattning av och arbetsfördelning inom samarbete som syftar till garantier för en hög kvalitet i

handläggningen av patentansökningar. Någon enighet i dessa frågor har dock inte kunnat nås. Det gemensamma projektet har därför inte kunnat föras vidare. I stället har tre av de nordiska länderna, Danmark, Island och Norge, under 2006 tillsammans bildat ett nordiskt Patentinstitut.

Utredningen om de ekonomiska aspekterna av patentering för företags tillväxt (dir. 2004:55) lämnade sitt betänkande (SOU 2006:80) i december 2005. Utredningen har bl.a. haft till uppgift att lämna förslag om hur de kunskapsintensiva företagen kan stimuleras till att i ökad utsträckning patentera sina innovationer. Förslagen bereds nu i Regeringskansliet.

Den 17 november 2005 beslutade regeringen om direktiv för den s.k. Tystnadspliktsutredningen (N 2005:10). En särskild utredare skall se över möjligheten till förstärkt skydd för tystnadsplikten för de yrkesgrupper som yrkesmässigt sysslar med patenträttslig rådgivning. Uppdraget skall redovisas den 20 december 2006.

Minerallagen, miljömål och miljösäkring

Beslut om tillstånd enligt minerallagen (1991:45), vilka i stor utsträckning hanteras av Bergsstaten, medverkar till att landets geologiska förutsättningar undersöks och att mineralresurser kan tas till vara genom nya gruvor. Tillsyn över efterlevnaden av lagen genomförs också av Bergsstaten.

SGU har uppgifter som huvudansvarig myndighet för miljökvalitetsmålet Grundvatten av god kvalitet. Inom miljökvalitetsmålet God bebyggd miljö innebär uppgifterna att verka för minskad naturgrus användning.

SGU ansvarar för att avveckla och miljösäkra statens anläggningar för civila beredskapslager av olja samt övervakning av genomförd efterbehandling vid det statliga gruvfältet i Adak.

Elsäkerhet

Elsäkerhetsverksamheten bedrivs för att förebygga skada på person och egendom, orsakad av elektricitet, samt störningar på radiokommunikation och näringsverksamhet inom området elektromagnetisk kompatibilitet (EMC). Statliga insatser bedrivs för att bygga upp, upprätthålla och utveckla en god säkerhetsnivå för elektriska anläggningar och elektrisk materiel samt medverka till en tillfredsställande elektromagnetisk

kompatibilitet. Föreskrifter utarbetas som är nödvändiga för att elsäkerheten skall upprätthållas utan att de utgör hinder för den tekniska utvecklingen eller för handeln med andra länder.

Elsäkerhetsverket deltar i standardiseringsarbetet på internationell nivå inom International Electrical Commission (IEC) och på europeisk nivå inom den europeiska standardiseringsorganisationen European Committee for Electrotechnical Standardization (CENELEC) via Svenska Elektriska Kommissionen (SEK).

Tillsynsarbetet består av inspektioner och kontroller på fältet, elolycksfalls- och elbrandutredningar, utredningar av driftstörningar med stor säkerhetspåverkan, information och erfarenhetsåterföring till arbetet med föreskrifter och säkerhets-standarder.

Vid tillsynen av elanläggningar inriktas arbetet mot att motivera och bidra till att säkerställa att ägare och användare av elektriska anläggningar och elektrisk materiel iakttar elsäkerhetsföreskrifterna samt att elinstallationer utförs enligt gällande säkerhetsföreskrifter.

Tillsynen på elmaterielområdet utgörs till största delen av marknadskontroller som ser till att föreskrifter om kontrollordning, samt om utförande, handhavande och skötsel av elmateriel följs. Dessutom övervakas marknadsföringen i olika former. Informationsinsatser har pågått i syfte att öka kunskapen om elsäkerhet hos allmänhet och fackmän.

Tillsyn över revisorer

Revisorsnämnden har till uppgift att handlägga frågor om godkännande och auktorisation av revisorer samt registrering av revisionsbolag, att utöva tillsyn över revisorers och revisionsbolags verksamhet, att pröva frågor om disciplinära åtgärder samt att ansvara för att god revisorssed och god revisionsmed utvecklas på ett ändamålsenligt sätt. Nämnden skall också följa den internationella utvecklingen inom revisionsområdet.

Revisorsnämndens verksamhet skall bidra till att olika aktörer och intressenter har tillgång till trovärdig ekonomisk information avseende företagets redovisning och förvaltning, att samhällets behov av kvalificerade och oberoende externa revisorer och revisionsbolag tillgodoses samt att den revisionsverksamhet som dessa

bedriver är av hög kvalitet och uppfyller höga etiska krav.

Genom sin verksamhet skall Revisorsnämnden också upprätthålla förtroendet för revisorers verksamhet och för auktorisationssystemet. Revisorsnämnden skall ingripa mot revisorer som förfar oredligt, som utför ett bristfälligt arbete, som äventyrar sitt oberoende eller som av andra skäl inte är lämpliga att utöva revisionsverksamhet. Förutom handläggning av anmälningar skall tyngdpunkten ligga på den systematiska och uppsökande tillsynen och utvecklingen av dess former.

3.10.2 Resultatredovisning

Mål

Målet för verksamhetsområdet Regler, tillstånd och tillsyn är: Säkerställa goda grundläggande förutsättningar inom i första hand näringslivet och ett enkelt regelverk för företagande. Detta mål är beslutat av den tidigare regeringen. Resultatbeskrivningen i det följande görs i förhållande till detta mål.

Resultat

Regelförenkling

I december 2005 lämnade regeringen i skrivelsen 2005/06:49 en redogörelse för regeringens arbete med regelförbättring under 2004 och framåt och särskilt för uppföljningen av regeringens handlingsprogram för minskad administration för företagen (skr. 2004/05:48).

Några konkreta förenklingar i vardagen har genomförts genom samarbeten mellan myndigheter och olika internetlösningar. Till dess hör samarbetet mellan Skatteverket och Bolagsverket om den gemensamma webbportalen foretagsregistrering.se där man helt elektroniskt bl.a. kan ansöka om mervärdesskatt och F-skatt samt registrera enskilda näringsidkare. Tjänsten omfattar även registrering av aktiebolag helt elektroniskt från halvårsskiftet. Andra åtgärder handlar om förenklad tillståndsgivning, kortare handläggningstider, ökad service och enklare blanketter.

Den tidigare regeringen gav 2004 Nutek i uppdrag att genomföra mätningar av den administrativa börda som förorsakas företagen inom skatteområdet och till följd av årsredovisningslagen. Vidare uppdrog den tidigare regeringen under 2005 åt Nutek att mäta miljö-, jordbruks-, skogsbruks- och fiskeområdena samt det arbetsrättsliga området. Arbetet går vidare genom att den tidigare regeringen gett Nutek i uppdrag att mäta Plan- och bygglagen, livsmedelslagstiftningen och statistikområdet. I Nuteks uppdrag ingår att vara en resurs för andra myndigheter i deras arbete med de konsekvensanalyser som avses i förordningen om särskild konsekvensanalys av reglers effekter för små företags villkor (Simplexförordningen 1998:1820). Nutek tar också emot myndigheternas årliga rapporter om deras arbete och deras erfarenheter av Simplexförordningen.

Företagsregistrering

Bolagsverket har under 2005 haft en ökad efterfrågan på såväl registreringsärenden som tjänster inom kundserviceområdet. Bolagsverket hade för 2005 budgeterat med att handlägga 304 400 registreringsärenden medan utfallet blev 361 805 registreringsärenden. Av dessa avsåg 215 000 ändringar i aktiebolagsregistret och 23 328 nybildningar i aktiebolagsregistret. Fr.o.m. 2005 är regeringens målsättning för Bolagsverkets verksamhet att registrering skall ske inom sju arbetsdagar efter det att ett ärende blivit färdigt för registrering. Den kraftigt ökade efterfrågan på registreringsärenden har dock fått till följd att Bolagsverket inte till fullo klarat att hålla de korta handläggningstider som varit målet.

Hantering av Bolagsverkets underskott

Bolagsverket är en helt avgiftsfinansierad verksamhet, bortsett från finansiering av likvidatorer. Av resultaträkningen i Bolagsverkets årsredovisning framgår att verksamheten för 2005 genererat ett överskott om 44,5 miljoner kronor. Ur balansräkningen följer dock att Bolagsverket har ett negativt myndighetskapital. Det negativa myndighetskapitalet har i huvudsak sin förklaring i IT-satsning under 1990-talet. Bolagsverket redovisar således totalt ett underskott i årsredovisningen för 2005. Regeringen bedömer dock att Bolagsverket genom en ökad efterfrågan på dess tjänster med

avgiftstorleken intakt tillsammans med en resurseffektiv verksamhet även framledes kommer att redovisa ett överskott. Regeringen bedömer därför att Bolagsverket inom rimlig tid kommer att kunna reglera skulden avseende IT-satsningen och inom överskådlig tid uppvisa ett icke negativt myndighetskapital.

Patenträttsliga frågor

PRV hade vid årsskiftet ett överskott på sammanlagt 34,7 miljoner kronor som uppkommit framförallt genom internationella patentavgifter. Överskottet återfinns i huvudsak inom patentområdet.

De nationella patentansökningarna har under flera år visat en vikande trend, framför allt inom elektronikområdet. En viss utplaning har kunnat skönjas under hösten 2005. Antalet internationella ansökningar som inlämnas direkt till PRV har stabiliserats. PRV har uppfyllt verksamhetsmålen inom samtliga områden.

För PBR förblev medelbehandlingstiden för patentmålen 2005 oförändrad i förhållande till året innan. Den låg därmed också över den nivå på ett år som är det uppställda målet för patentmålens del. PBR gör bedömningen att målen på något års sikt kommer att förbättras.

Medelbehandlingstiden för övriga mål (främst varumärken) minskade under 2005 men det i regleringsbrevet uppställda målet på ett år kunde inte helt uppnås. Domstolen har anledning att i vart fall under 2006 räkna med en fortsatt hög tillströmning av överklaganden från PRV i varumärkesärenden.

Minerallagen, miljömål och miljösäkring

Bergsstaten är den förvaltningsmyndighet som handlägger frågor enligt minerallagen.

Kostnaderna för myndighetens verksamhet har uppgått till 8,0 miljoner kronor. Företagen har erlagt avgifter motsvarande 8,0 miljoner kronor, vilka levererats till inkomsttitel. Handläggningen av ansökningar om nya undersökningstillstånd har genom de ändringar i minerallagen som trädde i kraft den 1 maj 2005 blivit mer omfattande. Den totala genomsnittliga ärendetiden har därför förlängts med en halv månad jämfört med året innan. Totalt har ca 8 400 markägare berörts av beslut om undersökningstillstånd 2005 jämfört med 4 500 under 2004. Antalet ansökningar om undersökningstillstånd fortsätter att öka. Fram till halvårsskiftet 2006 har fler ärenden beslutats än under hela 2005. Två

bearbetningskoncessioner har utfärdats under året. Den ena avsåg utökad underjordsbrytning vid Petiknäsgruvan. Den andra avsåg ersättning av utmål vid Björkdalsgruvan, båda Västerbottens län. Antalet gruvor i drift i landet uppgick vid årsskiftet till oförändrat 16 stycken. Med anledning av ändringarna i minerallagen har speciella informationsinsatser gjorts riktade mot berörda företag och länsstyrelser.

Inom miljö kvalitetsmålet Grundvatten av god kvalitet har SGU utarbetat ett förslag till hur kunskapsförsörjningen avseende grundvattenkvalitet kan förbättras och hur grundvattenövervakningen principiellt bör organiseras samt beskrivit konsekvenserna av förslaget. Databasen för grundvattenförekomster och vattentäkter (DGV) har ytterligare utvecklats.

Vid utgången av 2005 har 29 av totalt 42 oljelagringsanläggningar avvecklats. Under året har ytterligare en sådan anläggning avvecklats helt. Inom miljösäkring av oljelagringsanläggningarna har flera omfattande utredningar och entreprenadarbeten genomförts.

Elsäkerhet

Inom elsäkerhetsområdet har nya föreskrifter om elarbete vid yrkesmässig verksamhet arbetats fram under året. Arbetet har även bedrivits med att revidera föreskrifter gällande innehavarens ansvar för starkströmsanläggning och varselmärkning vid starkströmsanläggning. Arbetet inriktas på att förenkla föreskrifter och i huvudsak hänvisa till standard på området beträffande detaljer. Då produkter tillverkats i enlighet med standarder förutsätts de uppfylla de allmänna säkerhetskraven. Detta skapar goda förutsättningar för en fri marknad för elmateriel i Europa.

Vad beträffar standardiseringsverksamheten har insatserna resursmässigt koncentrerats till sådana tekniska kommittéer som utarbetar standarder av stor betydelse för elinstallationer och konsumentprodukter.

Elsäkerhetsverkets ansvar för elanläggningstillsynen omfattar ca 5,2 miljoner el-anläggningar, varav ca 900 000 arbetsställen och ca 4,3 miljoner bostäder. Antalet fältbesök inom anläggningstillsynen har varit högre jämfört med föregående år. Det är till de områden där risken för olyckor och elbränder bedöms som högst och där tillsynen kan förväntas ge störst effekt som verkets insatser

har prioriterats. Under året har verkets tillsynsroll blivit tydligare och insatser effektiviserats vilket resulterat i att fler anläggningar kunnat förbättras från elsäkerhetssynpunkt. Marknadskontrollen av elmateriel har varit på ungefär samma nivå som föregående år. Antalet ansökningar om elinstallatörsbehörighet elmateriel har ökat något jämfört med tidigare. Tillsynen på elmaterielområdet genom marknadskontroll har resulterat i att produkter med allvarliga elsäkerhets- eller EMC-brister har fått försäljningsförbud. Antalet produkter av respektive typ, som genom försäljningsförbuden förhindras att komma till användning varierar från något tiotal till åtskilliga tusental. Därmed har ca 200 000 farliga produkter hindrats från att komma ut på marknaden. Resultatet från verkets marknadskontroll under året visar att det finns ett betydande antal produkter med elsäkerhets- eller EMC-brister på marknaden.

Tillsyn över revisorer

Målen för Revisorsnämndens verksamhet avseende anordnande av prov för revisorsexamen och högre revisorsexamen samt handläggningstiderna för disciplinärenden och beslut om godkännande, auktorisation, registrering och förhandsbesked har med något enstaka undantag uppfyllts under 2005. Antalet avgjorda disciplinärenden uppgick sammanlagt till 164 stycken, vilket är 26 procent fler än 2004. Omloppstiderna för disciplinärendena har trots denna ökning minskat jämfört med 2004.

Tillsynsverksamheten innefattar systematisk och uppsökande tillsyn (SUT), löpande kvalitetskontroll, disciplinärenden samt förhandsbesked rörande oberoende eller sidoverksamhet.

Den systematiska och uppsökande tillsynen är det viktigaste instrumentet för att planmässigt finna och ingripa disciplinärt mot revisorer som arbetar felaktigt. Uppdags i ett SUT-ärende allvarliga brister i en revisors verksamhet överförs ärendet till ett disciplinärende. Antalet SUT-ärenden har märkbart ökat under 2005 jämfört med 2004.

Löpande kvalitetskontroll har till största delen skett genom FAR och SRS inom ramen för avtalet med Revisorsnämnden och har under 2005 berört ca 1 145 revisorer.

Analys och slutsatser

Regelförenkling

Regeringen vill minska de svenska företagens administrativa kostnader för samtliga statliga regelverk med 25 procent under en period av fyra år. Arbetet med mål och med mätningar av företagens administrativa kostnader är centralt i regelförenklingsarbetet. Stora befintliga regelverk skall göras enklare. Bland de många åtgärder som regeringen kommer att föreslå finns slopande av revisionsplikten för små företag. Regeringen avser också att se över andra regelverk. Miljöbalken, samt författningar och föreskrifter som utfärdats om tillämpningen av den, kommer att arbetas om för att bl.a. förkorta handläggningstiderna och begränsa antalet anmälnings- och tillståndspliktiga objekt. Plan- och bygglagen (PBL) är också ett av de stora regelverk som på många olika sätt lägger onödiga administrativa bördor på företagssektorn. Att reformera PBL är ytterst angeläget för att bl.a. göra det lättare att söka bygglov och avsevärt förkorta handläggningstiderna i planärenden.

Det är minska lika viktigt att se till att inte nya dyra regler ersätter dem som försvinner. Regeringen kommer att inrätta ett offentligt organ som skall granska alla nya lagar och regler som berör företagen. Granskningen skall se till att inga nya regler får införas utan att de utformats så att de uppnår sitt syfte på enklast möjliga sätt för företagen. Detta offentliga organ skall arbeta under en begränsad tid för att skynda på regelförenklingsarbetet.

Företagsregistrering

Bolagsverket genomförde i februari 2006 en omfattande omorganisation. Den föranleddes både av behovet att anpassa sig inför de nya e-tjänsterna samt av behovet av ökad flexibilitet för att möta säsongsmässiga toppar i arbetsbelastningen. Den elektroniska ärendehantering har ännu inte medfört några verksamhetsrationaliseringseffekter. Men på sikt förväntas den elektroniska ärendehantering medföra både en ökad kundnytta samt besparingar hos Bolagsverket.

Regeringen bedömer att verksamheten vid Bolagsverket är effektiv och kan notera att verket arbetar aktivt med att korta handläggningstiderna. Bolagsverket ligger i framkant vad gäller teknisk utveckling av elektroniska tjänster. Registren håller en mycket

hög kvalitet och tillgängligheten är god. Sammantaget har Bolagsverkets en god måluppfyllelse.

Patenträttsliga frågor

Den internationella utvecklingen och ett eventuellt införande av ett gemenskapspatent kan komma att påverka PRV:s nuvarande arbetsuppgifter på ett sådant sätt att de minskar eller förändras. Regeringen planerar därför att se över PRV:s framtida roll och ansvar på det immaterialrättsliga området.

Förslaget om en ny varumärkeslag och förändringar i firmalagen är fortfarande under beredning i Regeringskansliet. En proposition kan förväntas under våren 2007.

Inom det industriella rättsskyddet är splittringen av tillgängliga resurser på olika domstolar problematisk. Arbeta pågår inom Regeringskansliet för att skapa en samlad domstolsorganisation för immaterialrätten, se vidare utgiftsområde 4 Rättsväsendet, avsnitt 4.4.4 Verksamhetsområde 3, Dömande verksamhet.

Minerallagen, miljömål och miljösäkring

Regeringens bedömning är att verksamhetsmålen för Bergsstaten har nåtts. Handläggningstiderna är föredömligt korta. Verksamheten är en förutsättning för den ökande prospekteringen i Sverige. Under 2005 uppgick prospekteringen till cirka 280 miljoner kronor, vilket kan jämföras med 250 miljoner kronor 2004.

Årets åtgärder inom miljömålsarbetet med samordning, uppföljning och rapportering har genomförts tillfredsställande.

Utförd miljökontroll visar att SGU under året uppfyllt ställda krav med avseende på miljöpåverkan vid de avvecklade oljelagringsanläggningarna.

Elsäkerhet

De åtgärder som vidtagits under året bedöms ha åstadkommit fortsatt utveckling för att upprätthålla en god elsäkerhet. Verksamheten under det kommande budgetåret bör bedrivas enligt den allmänna inriktning som gäller för elsäkerhetsarbetet för innevarande budgetår. De övergripande mål som gäller för verksamheten bör ligga fast. I anslutning till insatserna bör Elsäkerhetsverket följa den internationella utvecklingen samt främja svenskt deltagande i internationellt samarbete inom sitt

verksamhetsområde. Utvecklingen vad gäller elolycksfall och elbränder bör nog följande för att bl.a. möjliggöra analyser av de statliga insatserna och elsäkerhetsnivåns utveckling.

Tillsyn över revisorer

Regeringens bedömning är att nämndens verksamhet på ett bra sätt har bidragit till att uppnå det övergripande målet. Dessutom har verksamhetsmålen i regleringsbrevet för 2005 i stort sett uppnåtts. Det är viktigt att Revisorsnämnden fortsätter sitt arbete med att utveckla tillsynsverksamheten.

3.11 Omvärldsanalys, utvärdering och statistik

3.11.1 Insatser

Insatser inom politikområdet

Institutet för tillväxtpolitiska studier (ITPS) är den myndighet som verkar inom området.

Omvärldsanalys

För en framgångsrik näringspolitik krävs god kunskap om utvecklingen av näringslivets struktur och dynamik, internationalisering, investeringar samt drivkrafter för produktivitet och tillväxt. Inom verksamhetsområdet bedrivs internationell omvärldsbevakning och tillväxtanalys i syfte att bl.a. identifiera och öka förståelsen för faktorer som påverkar det svenska näringslivets konkurrenskraft.

ITPS publicerade i januari 2006 bl.a. en översikt av den ekonomiska utvecklingen i Sverige under de senaste 25 åren med fokus på strukturomvandling och produktivitetstillväxt (ITPS A 2005:021). På den tidigare regeringens uppdrag har ITPS även mer ingående studerat olika branscher och sektors tillväxt och konkurrenskraft. Den svenska basindustrin, bestående av företag inom skogsindustrin, järn- och stålindustri, gruvindustri, kemisk industri samt jord- och stenindustri, har studerats mot bakgrund av aktuella och planerade förändringar inom energi- och miljöområdet. ITPS analyser och simuleringsresultat, bl.a. i ITPS A 2005:008 samt N2006/4920/AU, bekräftar att utformningen av skatter och regelverk har betydelse för näringslivets konkurrenskraft samt visar att det finns risk för minskade investeringar

i basindustrin vid svårigheter att bedöma framtida kostnader inom energiområdet och miljöområdet. ITPS har även analyserat detaljhandels bidrag till Sveriges produktivitetsutveckling i ett internationellt perspektiv (ITPS A 2006:002). Resultaten visar bl.a. att en omfattande strukturomvandling till följd av teknisk utveckling och innovationer i den svenska detaljhandeln bidragit till en internationellt sett stark produktivitetsutveckling. För att öka kunskaperna om internationaliseringens effekter har insatser också gjorts för att bl.a. utveckla metoderna för att mäta effekter på sysselsättningen till följd av flytt av produktion (ITPS A 2006:005).

Pågående arbeten innefattar bl.a. ett uppdrag att studera ett antal länders designpolitik för ökad konkurrenskraft vilket är en fördjupning av en studie som gjordes inom ramen för Designåret 2005. Utöver detta analyseras även handeln och direktinvesteringarnas betydelse för den ekonomiska tillväxten i Sverige. Den senare genomförs i samråd med Kommerskollegium, Exportrådet och ISA.

Regeringen anser att studier av företagsklimat och villkor för näringslivet är viktiga. Regeringens bedömning är dock att hela området bör ses över och avser att återkomma om detta i ett senare skede.

Utvärdering

På regeringens uppdrag utförs effekt- och processutvärderingar samt samhällsekonomiska konsekvensanalyser av insatser inom närings- och innovationspolitiken samt den regionala utvecklingspolitiken. Under 2005 och 2006 har bl.a. de s.k. Inlands- och Tillväxtdelegationernas arbete samt de regionala tillväxtprogrammen processutvärderats. Resultaten av dessa studier presenteras under utgiftsområde 19 Regional utveckling, avsnitt 4.5. Även den s.k. samverkansdelegationen mellan universitet och högskolor och de omgivande regionala miljöerna har utvärderats.

På den tidigare regeringens uppdrag har ITPS också sammanställt erfarenheter av stöd till fristående innovatörer och uppfinnare (N2005/9708/AU), vilket redovisas mer ingående under verksamhetsområdet Innovation och förnyelse, avsnitt 3.8. På den tidigare regeringens uppdrag har även den s.k. expertskattens effekter och påverkan på

möjligheten att attrahera högutbildad arbetskraft till Sverige studerats.

Företagsstatistik

Aktuell och relevant statistik är avgörande för att kunna följa upp insatser för företagande och entreprenörskap. ITPS ansvarar för den officiella företagsstatistiken, bl.a. statistiken avseende nystartade företag, konkurser och internationella företag. Myndigheten ansvarar även för uppföljningen av offentligt stöd till näringslivet samt utvecklingen inom elektronikindustrin och den IT-intensiva tjänstesektorn. Under 2005 har insatser gjorts bl.a. för att förbättra aktualiteten i nyföretagarstatistiken. Publiceringen har delats upp i två delar, vilket möjliggjort en tidigare publicering av huvudresultaten.

Tvarsektoriell metodutveckling

På regeringens uppdrag utvecklas metoderna för att beskriva och analysera den ekonomiska utvecklingen och förutsättningar för tillväxt i de lokala arbetsmarknadsregionerna inom ramen för utgiftsområde 19 Regional utveckling. Kunskapsunderlaget tjänar som utgångspunkt för regional uppföljning, analys och prioritering samt bidrar till ökad samordning av utgiftsområdena 24 Näringsliv och 19 Regional utveckling.

3.11.2 Resultatredovisning

Mål

Målet för verksamhetsområdet Omvärldsanlys, utvärdering och statistik är att förbättra kunskapsunderlaget och därigenom skapa förutsättningar för att utveckla närings- och innovationspolitiken. Detta mål är beslutat av den tidigare regeringen. Resultatbeskrivningen i det följande görs i förhållande till detta mål.

Resultat

ITPS analyser och statistik används som underlag i och för uppföljning av regeringens politik inom området. Detaljerade resultat finns redovisade under respektive verksamhetsområde. Statistiken ger möjlighet att följa upp måluppfyllelsen och ger mervärde i och med att den används av forskare som bedriver studier inom området. Informationen från

process- och effektutvärderingar ger information som bidrar till att program och åtgärder vidareutvecklas.

Analys och slutsatser

Näringspolitikens kunskapsunderlag är beroende av aktuell, relevant och tillförlitlig statistik, en framåtblickande internationell och svensk omvärldsbevakning, tvarsektoriella analyser av tillväxtskapande faktorer och utvärderingar av den genomförda politiken. Utökad kunskap behövs om effekterna på näringslivets konkurrenskraft till följd av politiska beslut. Regeringens uppdrag till ITPS bidrar till att närings-, innovations- och den regionala utvecklingspolitiken kan utvecklas och effektiviseras.

3.12 Revisionens iakttagelser

Riksrevisionen har lämnat revisionsberättelser med invändning till två myndigheter inom politikområdet för räkenskapsåret 2005. Invändningarna gäller Verket för näringslivsutveckling (Nutek) och Rymdstyrelsen. Regeringens bedömning och åtgärder med anledning av invändningarna redovisas i avsnitt 3.12.1. För övriga myndigheter inom politikområdet har Riksrevisionen lämnat revisionsberättelser utan invändning, dvs. Riksrevisionen har bedömt att myndigheternas årsredovisningar för räkenskapsåret 2005 i allt väsentligt är rättvisande.

Effektivitetsrevisionen har lämnat fem granskningsrapporter som berör politikområdet; Statliga bolags årsredovisningar (RiR 2005:29), Skydd mot korruption i statlig verksamhet (RiR 2006:8), Vad och vem styr de statliga bolagen? (RiR 2006:11), Statliga bolag och offentlig upphandling (RiR 2006:15) samt Finansförvaltningen i statliga fastighetsbolag (RiR 2006:21). Regeringens bedömning och åtgärder med anledning av rapporterna redovisas i avsnitt 3.12.2.

3.12.1 Myndigheter

Verket för näringslivsutveckling

För räkenskapsåret 2005 har Riksrevisionen inkommit med följande invändning mot ledningens förvaltning av Verket för näringslivsutveckling.

”Nutek har i strid med anslagsförordningens regler inte belastat anslaget Allmänna regionalpolitiska åtgärder, 33:1 anslagsposten 22.1 med utgifter hänförliga till räkenskapsåret 2005. En korrekt belastning hade medfört ett överskridande med 2 996 000 kronor av det disponibla belopp som regeringen beslutat för anslaget. Redovisningsfelet är inte väsentligt. Överträdelsen av befogenheter är dock väsentligt.”

Myndigheten har rapporterat att överträdelsen var av engångskaraktär och berodde på icke tillräckliga kunskaper i tolkningen av avräkningsreglerna. För att undvika att liknande händelser inte skall inträffa i framtiden har Nutek bl.a. ändrat sina interna rutiner avseende prognoshantering och rapportering.

Regeringen avser att analysera om vidtagna åtgärder motsvarar de rekommendationer Riksrevisionen lämnat.

Rymdstyrelsen

För räkenskapsåret 2005 har Riksrevisionen avgivit revisionsberättelse med invändning mot ledningens förvaltning. Invändningen gäller att myndigheten genomfört betalningar till European Space Agency (ESA) väsentligt senare än fastställda betalningstidpunkter. Myndigheten har gjort detta för att kunna genomföra betalningarna då eurokursen varit mer förmånlig. Riksrevisionens uppfattning är att överenskomna betalningstidpunkter skall följas om inte annat skriftligen beslutats. Frågan har behandlats på mål- och resultatdialog med myndigheten. Myndigheten kommer att ändra sina rutiner så att en eventuellt senarelagd betalning till ESA föregås av ett skriftligt godkännande av detta från ESA.

3.12.2 Regeringens redogörelse med anledning av Riksrevisionens iakttagelser avseende statligt ägda bolag

Enligt lagen (1996:1059) om statsbudgeten skall regeringen årligen till riksdagen redovisa de åtgärder regeringen vidtagit med anledning av Riksrevisionens iakttagelser. Med anledning av Riksrevisionens fem rapporter *Statliga bolags årsredovisningar* (RiR 2005:29), *Skydd mot korruption i statlig verksamhet* (RiR 2006:8), *Vad och vem styr de statliga bolagen* (RiR 2006:11), *Statliga bolag och offentlig upphandling* (RiR 2006:15) samt *Finansförvaltningen i statliga fastighetsbolag* (RiR 2006:21) lämnas följande redovisning.

Redovisningen omfattar även regeringens kommentarer med anledning av Riksrevisionens iakttagelser i *Riksrevisionens årliga rapport 2006*.

Riksrevisionen ger även rekommendationer till bolagen i rapporterna *Statliga bolag och offentlig upphandling*, *Vad och vem styr de statliga bolagen* och *Statliga bolags årsredovisningar*. Regeringen kommer att analysera och noga följa upp vilka åtgärder bolagen vidtar med anledning av dessa rekommendationer.

Våren 2006 fastställde dåvarande näringsministern efter regeringens bemyndigande, *Riktlinjer för dokumentation m.m. av Regeringskansliets bolagsförvaltning* (dnr N/2005/9346/SÅ). Dessa riktlinjer har tagits fram som stöd för dokumentation vid regeringens ägarförvaltning.

Riksdagen har under hösten 2005 avstyrkt Riksrevisionens styrelses förslag (2004/05:RRS18) angående bl.a. behov av uttalanden om riktlinjer för ägarförvaltningen. Under våren 2006 konstaterade konstitutionsutskottet i granskningsbetänkandet bet. 2005/06:KU20, att riktlinjer för ägarförvaltningen antagits och att granskningen inte givit anledning till ytterligare uttalande från utskottets sida.

I rapporterna *Statliga bolag och offentlig upphandling*, *Vad och vem styr de statliga bolagen* och *Statliga bolags årsredovisningar* efterfrågar Riksrevisionen förtydliganden och redogörelse av bolagens samhällsuppdrag. Regeringen har, inom ramen för de grunder för bolagens verksamhet som fastställs av riksdagen, möjlighet att forma styrningen och utforma mål för respektive bolag. Detta framgår bl.a. av

Riksrevisionens årliga rapport 2005. Regeringen arbetar löpande med att se över bolagens mål och uppdrag, såväl de bolag som har ett särskilt samhällsuppdrag som de som verkar under marknadsmässiga villkor. Den nya regeringen avser att se över statens bolagsförvaltning inte minst mot bakgrund av den hårda kritik som Riksrevisionen i flera skrivelser riktat mot den tidigare regeringen.

Statliga bolags årsredovisningar (RiR 2005:29)

Riksrevisionen har i sin rapport om statliga bolags årsredovisningar angett att uppdraget innefattat granskning av ett urval av statliga bolags årsredovisningar avseende hur väl rapporteringen har utformats med utgångspunkt från gällande lagar, god redovisningssed och regeringens riktlinjer.

Riksrevisionens rapport omfattar granskning av tolv statliga bolags årsredovisningar (årsredovisningar för 2004). Samtliga bolag har samhällsuppdrag eller en ställning på marknaden som enligt Riksrevisionen bör redovisas särskilt. De bolag som ingår i rapporten är AB Svensk Bilprovning, Akademiska Hus AB, Apoteket AB, Posten AB, Samhall AB, SJ AB, Specialfastigheter i Sverige AB, Svenska Spel AB, Swedcarrier AB, Systembolaget AB, Teracom AB och Vattenfall AB.

Riksrevisionens bedömning är att bolagens årsredovisningar sammantaget håller en god standard väl i nivå med jämförbara noterade bolag. Däremot anser Riksrevisionen att det finns brister i redovisningen av de särskilda samhällsuppdragen och bolagens verksamheter. Enligt Riksrevisionen är en sannolikt bidragande orsak till detta att det finns otydligheter i de uppdrag och mål som formulerats av riksdagen och regeringen/Regeringskansliet.

Riksrevisionen rekommenderar därför att åtgärder vidtas för att utveckla den externa rapporteringen i de statligt ägda bolagens årsredovisningar. Bolagens årsredovisningar bör motsvara högt ställda krav på öppenhet, tydlighet och överskådlighet.

Riksrevisionen har i sin rapport rekommenderat regeringen att överväga att

- begära att årsredovisningarna tydligt och med hög kvalitet skall redogöra för bolagens samhällsuppdrag och hur de utförts,

- utveckla dialogen med de statliga bolagen angående bolagens samhällsuppdrag, mål, strategier och förväntade resultat. Dokumentera åtföljande beslut av ägarförvaltaren och bolagsstyrelsen så att de blir tydliga och åtskilda,
- komplettera riktlinjerna med vägledning på de punkter som inte sammanfaller med god redovisningssed eller andra rekommendationer,
- följa upp tillämpningen av riktlinjerna och att samtliga bolag med hög ambition lämnar den rapportering som begärts.

Regeringens bedömning

Årsredovisningar som tydligt och med hög kvalitet redogör för bolagens samhällsuppdrag och hur de utförs samt rekommendationen om att komplettera riktlinjerna

Regeringen instämmer till stor del i Riksrevisionens kritik. Särskilt viktigt är att tydligt redovisa samhällsmål och hur de utvärderas och uppfylls. Genomlysning och öppenhet är viktiga verktyg i utvärderingen av de statligt ägda bolagen. Regeringen kommer därför löpande att arbeta med att förbättra redovisningen från bolagen, inte minst för bolagen med samhällsuppdrag. Inom ramen för det uppdrag som riksdagen angett för varje bolag skall mål förtydligas och möjligheterna till uppföljning och utvärdering förbättras. Resultatet av detta utvecklingsarbete kommer att redovisas i regeringens årliga skrivelse med redogörelse för företag med statligt ägande.

Riksrevisionens övriga rekommendationer

Som redovisats ovan har under våren 2006 fastställts *Riktlinjer för dokumentation m.m. av Regeringskansliets bolagsförvaltning* (N2005/9346/SÄ). Riktlinjerna har tagits fram som stöd för bl.a. dokumentation av viktigare beslut som fattas i samband med ägarförvaltningen. Regeringen kommer bland annat mot bakgrund av Riksrevisionens kritik noga analysera behovet av ökad öppenhet och tydligare genomlysning av de statligt ägda bolagen.

Skydd mot korruption i statlig verksamhet (RiR 2006:8)

Riksrevisionen har granskat vilka åtgärder som vidtagits för att skydda statliga verksamheter mot korruption, i synnerhet mutor, och annan otillbörlig påverkan. Riksrevisionens granskning omfattar tidigare granskningar av Apoteket AB, Banverket och Läke-medelsförmånsnämnden. Riksrevisionen konstaterar att de tre organisationerna har en bristande kontroll för att skydda verksamheten. Samtidigt framhåller Riksrevisionen att samtliga tre organisationer efter granskningen har vidtagit flera åtgärder för att förbättra skyddet.

Riksrevisionen har sammanställt underlaget från dessa tre granskningar med granskning av regeringens åtgärder samt med intervjuer med ledningarna för Arbetsmiljöverket, Försvarets materielverk, Migrationsverket, Tullverket, Systembolaget och Svenska Spel AB.

Riksrevisionen bedömer att skyddet mot mutor och annan otillbörlig påverkan inom ovan nämnda särskilt utsatta statliga myndigheter och bolag inte står i paritet med riskerna för denna typ av korruption, med undantag för Systembolaget. Med ett par undantag har inte ledningen i de organisationer som ingått i granskningen genomfört riskanalyser som innefattat risk för mutor och annan otillbörlig påverkan. Riksrevisionen menar att orsakerna till det svaga skyddet mot korruption i de granskade organisationerna är dels att ledningarnas avståndstagande från korruption inte omsatts i konkret handling, dels otydligheten i det svenska regelverket och direktiv som anger ledningarnas ansvar.

Riksrevisionen menar vidare att den tidigare regeringens åtgärder för att skydda myndigheterna och bolagen mot korruption är för allmänt hållna. Flera myndigheter och bolag har inte uppfattat att det finns ett krav på att verksamheten skall ha ett bra skydd i denna del. Riksrevisionen konstaterar att ägarstyrningen av de statligt ägda bolagen inte särskilt behandlar styrelsernas ansvar för att säkerställa att korruption inte förekommer. Riksrevisionen bedömer därför att risken för förtroendeskada gör det nödvändigt att överväga en tydligare reglering och en mer uttalad styrning.

Riksrevisionen rekommenderar regeringen att överväga att:

- förtydliga gällande regelverk så att det framgår att ledningen för en statlig verksamhet har ett klart uttalat ansvar för att skydda verksamheten mot korruption,
- ledningarna för statlig verksamhet ges i uppdrag att genomföra riskanalyser som innefattar risk för korruption. Detta kan exempelvis göras genom att ägardirektiv för statliga bolag och myndigheternas instruktioner förtydligas, samt
- i de fall ett statligt ägt bolag bedöms som särskilt riskutsatt ska ledningens uttalande om bolagets interna kontroll också innefatta vilka åtgärder man vidtagit för att säkerställa att verksamheten har ett gott skydd mot korruption.

Regeringens bedömning

Statliga myndigheter

Den offentliga förvaltningen skall alltid med kraft bekämpa korrupta beteenden. Myndighetens chef har huvudansvaret för detta arbete. Den tidigare regeringen har på olika sätt i dialogen med myndighetscheferna understrukt detta.

Finansdepartementet och Sveriges Kommuner och Landsting har i samarbete tagit fram skriften "Om mutor och jäv – en vägledning för offentligt anställda". Under juni månad har skriften spridits till flertalet statsanställda. Skriftens syfte är framförallt att visa på de risker som kan finnas i offentlig verksamhet när det gäller dessa frågor samt att stimulera till arbetsplatsdiskussioner. Den kan också vara en hjälp för att resonera sig fram till ett svar när man ställs inför den här typen av frågor.

Inom Regeringskansliet pågår för närvarande ett arbete med att ta fram förslag till en ny förordning i syfte att förtydliga ansvaret för intern styrning och kontroll inom myndigheterna. En del i detta arbete understryker betydelsen av att myndigheterna har väl fungerande rutiner för att förhindra och upptäcka mutbrott, förskingring eller liknande.

I Riksrevisionens rapport *Skydd mot mutor* (RiR 2005:30 Banverket och RiR2005:23 LFN) var myndigheterna Banverket och Läke-medelsförmånsnämnden föremål för granskning. De åtgärder som dessa myndigheter

vidtagit med anledning av rapporten redovisas under utgiftsområde 22 och utgiftsområde 9.

Statligt ägda bolag

Det skall råda nolltolerans mot korruption i alla statligt ägda bolag. De statligt ägda bolagens styrelser bör därför besluta om att bolaget skall ha en väl förankrad och gemensam etisk värdegrund i form av en policy eller uppförandekod. Utgångspunkten bör vara att bolagen stödjer och strävar efter att följa relevanta delar av internationella normer kring mänskliga rättigheter, arbetsvillkor, miljöhänsyn och bekämpning av korruption oavsett vilket land bolaget är verksamt i. Detta gäller alla bolag men är särskilt viktigt för bolag som har verksamhet eller bedriver upphandling i länder som brister i efterlevnad av grundläggande internationella ramverk. Normerna finns formulerade i Organization for Economic Co-operation and Development (OECD) riktlinjer för multinationella företag och de tio principerna i Förenta Nationernas (FN) Global Compact. Genom den tidigare regeringens initiativ *Globalt Ansvar* uppmuntras svenska företag att uppträda i enlighet med OECD:s riktlinjer och principerna i FN:s Global Compact.

I ett aktiebolag har styrelsen och ledningen ansvaret för den operativa verksamheten. Denna beslutsordning gäller såväl privata som hel- och delägda statliga aktiebolag. Ansvarsfördelningen följer av aktiebolagslagen (2005:551). Delegation eller förändring av lagens ansvarsregler är inte möjlig i samma utsträckning som är möjligt inom myndigheter. Det är styrelsens och ledningens ansvar att säkerställa att bolaget bedriver sin verksamhet i överensstämmelse med gällande lagstiftning och sin egen etikpolicy. En relevant och väl uppbyggd intern kontroll i bolagen är därför viktig i arbetet med att förebygga risk för korruption. Svensk kod för bolagsstyrning (Koden) föreskriver att styrelsen skall se till att bolaget har en god intern kontroll och att den fortlöpande håller sig informerad om hur bolagets system för intern kontroll fungerar. Koden har införlivats i den statliga ägarpolicy. Detta innebär att det ställs krav på att de statligt ägda bolagen har en väl fungerande intern kontroll som även skall redovisas i årsredovisningen. I ägarpolicy betonats även att bolagen i relevanta delar bör komplettera sin

etiska policy med ett handlingsprogram med mål och åtgärder för hur policyn skall efterlevas samt hur den ska kommuniceras såväl externt som internt. Den externa rapporteringen skall öppet redovisa policyn och det fortlöpande resultatet av handlingsprogrammet.

De statligt ägda bolagen bedriver verksamheter inom vitt skilda områden. Regeringen gör bedömningen att för att den etiska policyn skall vara effektiv, måste varje bolags styrelse anpassa policyn till det enskilda bolagets verksamhet.

Vad och vem styr de statliga bolagen? (2006:11)

Riksrevisionen har i sin rapport granskat formerna för den tidigare regeringens styrning av de statligt ägda bolagen. Syftet med granskningen har varit att ge en översiktlig bild av hur den dokumenterade ägarstyrningen av de statliga bolagen är utformad. I detta arbete har ingått en bedömning av om styrningen är enhetlig, tydlig och aktiebolagsrättsligt bindande för bolagen. Sammanlagt 41 statliga bolag har ingått i granskningen.

Riksrevisionens slutsatser i granskningen av vad och vem som styr de statligt ägda bolagen är att

- det finns betydande variationer i vilka styrdokument som används,
- bolagens samhällsuppdrag sällan är konkreta i styrdokumentet, samt
- att styrdokumentet – förutom bolagsordningen – normalt inte har beslutats av bolagsstämman.

Riksrevisionen har i sin rapport rekommenderat regeringen att överväga att

- säkerställa att styrningen av varje bolags verksamhetsinriktning grundar sig på aktiebolagsrättsligt bindande dokument,
- göra bolagens samhällsuppdrag så tydliga att uppdragen kan användas för bolagens styrning av verksamheten,
- i de fall det finns flera målsättningar för ett bolag, vid behov tydliggöra hur avvägningen mellan dessa skall göras, och
- se över vilka dokument som bör användas i styrningen av de statliga bolagen; variationer kan givetvis vara lämpliga, men bör vara

motiverade utifrån skillnader i bolagens verksamhet.

Regeringens bedömning

Regeringen och de statligt ägda bolagen följer aktiebolagslagen (2005:551) och behandlar de frågor som kräver stämmobeslut på bolagsstämmor. Den tidigare regeringen redogjorde även i förra årets budgetproposition för sin uppfattning att det kan finnas behov att i särskild ordning se över frågan om hur ägaravisningar bör utformas för de statligt ägda bolagen. I betänkandet 2005/06:NU4 har näringsutskottet uttalat att man anser det värdefullt att en sådan utredning genomförs. Mot denna bakgrund har den tidigare regeringen den 23 februari 2006 bemyndigat chefen för Näringsdepartementet att förordna en särskild person för att bland annat pröva i vilka fall och hur ägaravisningar bör utformas för de statligt hel- och delägda bolagen. Översynen skall vara slutförd den 31 oktober 2006. Den 7 mars 2006 förordnades den särskilda personen till att genomföra översynen. Regeringen avser att återkomma i frågan om styrningen av de statliga bolagen efter att översynen har genomförts.

Statliga bolag och offentlig upphandling (RiR 2006:15)

Staten är majoritetsägare till 43 av totalt 52 svenska aktiebolag med statligt ägande. Enligt nyligen genomförda utredningar av ett fåtal bolag bedömer Nämnden för offentlig upphandling (NOU) att minst sju bolag som inte tillämpar lagen (1992:1528) om offentlig upphandling (LOU) skall göra det. Dessa bolag gör dock inte samma bedömning som NOU. Riksrevisionen konstaterar att det är viktigt att statligt ägda bolag som omfattas av LOU följer reglerna så att de effekter som eftersträvas med lagen kan uppnås.

Mot bl.a. den angivna bakgrunden rekommenderar Riksrevisionen regeringen att överväga att

- tydliggöra samhällsuppdraget för de statligt ägda bolag som har sådana,
- uppdra åt de statligt ägda bolagen att offentliggöra sin bedömning om bolaget är en upphandlande enhet eller inte,

- ge NOU i uppdrag att inom ramen för tillsynsuppdraget utföra regelmässiga kontroller av de statligt ägda bolagens upphandlingar,
- föreslå införande av effektiva sanktioner i LOU,
- föreslå att NOU får rätt att föra talan i domstol i upphandlingsärenden samt
- föreslå att NOU får rätt att er hålla information från alla statligt ägda bolag, även de som inte betraktar sig som upphandlande enheter, om syftet är att bedöma om LOU skall tillämpas.

Regeringens bedömning

LOU är till övervägande del baserad på EG-direktiv. LOU är tillämplig på upphandling som görs av s.k. upphandlande enheter. Som upphandlande enheter räknas bl.a. statliga och kommunala myndigheter. Om vissa förutsättningar är uppfyllda, kan även ett statligt ägt bolag utgöra en upphandlande enhet. Ett villkor är att bolaget har inrättats i syfte att täcka behov i det allmännas intresse, givet att behovet inte är av industriell eller kommersiell karaktär. Ett annat är att bolagets kapital huvudsakligen har tillskjutits av staten. Det först nämnda villkoret är inte helt enkelt att tillämpa. EG-domstolen har i ett antal domar gjort uttalanden som är av betydelse vid bedömningen av om ett statligt ägt bolag skall anses som en upphandlande enhet.

Tydliggöra samhällsuppdraget för de statliga bolag som har sådana

Inriktningen av verksamheten i de statligt ägda bolagen har för vart och ett av bolagen beslutats av riksdagen. Detta gäller inriktningen för såväl de bolag som huvudsakligen sysslar med rent affärsmässig verksamhet som de som har särskilda samhällsuppdrag. Förutom av riksdagsbeslut angående bolagen styrs bolagens verksamhet i vissa fall av bestämmelser i lag eller i avtal mellan staten och bolaget i fråga. I den mån ett bolags samhällsuppdrag behöver förtydligas skall det alltså i första hand ske efter beslut av riksdagen.

Uppdra åt de statliga bolagen att offentliggöra sin bedömning om bolaget är en upphandlande enhet eller inte

Beträffande ett fåtal av de statligt ägda bolagen gör NOU och ledningen i de aktuella bolagen olika bedömning av om bolagen omfattas av LOU. Även om bolagen skulle offentliggöra sin egen uppfattning av om bolaget är en upphandlande enhet eller inte ankommer det på domstolarna, i sista hand EG-domstolen, att slutligt avgöra frågan.

Regeringen vill dock betona att aktiebolagsformen för en verksamhet inte får utnyttjas som ett sätt att kringgå upphandlingslagstiftningen.

Riksrevisionens övriga rekommendationer

Regelverket inom upphandlingsområdet styrs i hög grad av EG-direktiv. Som medlem i EU har Sverige därför begränsade möjligheter att utforma en egen lagstiftning inom området. Regelverket är för närvarande föremål för översyn, såväl på gemenskapsnivå som på nationell nivå. Två nya EG-direktiv om offentlig upphandling respektive upphandling inom försörjningssektorerna har antagits och förslag till lagstiftning som genomför direktiven i svensk rätt behandlas för närvarande i Lagrådet.

Därtill kommer att kommissionen i maj 2006 presenterade ett förslag till ändringar i de s.k. rättsmedelsdirektiven. Direktiven ålägger medlemsstaterna bl.a. vissa skyldigheter beträffande leverantörers möjlighet att få till stånd överprövning och erhålla skadestånd vid felaktiga upphandlingar. Förslaget behandlas nu av medlemsstaterna i en rådsarbetsgrupp.

De föreslagna ändringarna i rättsmedelsdirektiven kan komma att aktualisera frågan om vilka befogenheter en tillsynsmyndighet bör ha. Förslaget innehåller även krav på medlemsstaterna att införa sanktioner för överträdelse av visst slag.

Mot den angivna bakgrunden bör de frågor Riksrevisionen för fram i sina rekommendationer bli föremål för överväganden i anslutning till den pågående regelöversynen.

Finansförvaltningen i fastighetsbolag (RiR 2006:21)

Riksrevisionen har granskat finansförvaltningen i fem statligt ägda fastighetsbolag, Akademiska

Hus AB, Jernhusen AB, Specialfastigheter Sverige AB, Vasakronan AB och Vasallen AB. Bakgrunden är bl.a. att upplåningens effektivitet i fastighetsbolag är av särskilt stor betydelse eftersom kapitalkostnaden ofta är en stor del av totalkostnaden.

Utgångspunkten för Riksrevisionens granskning har varit att en finanspolicy beslutad av styrelsen skall finnas i de statligt ägda fastighetsbolagen och att den skall innehålla viss information.

Rekommendationerna till regeringen är att denna i sin roll som ägarförvaltare bör överväga att

- mer aktivt följa fastighetsbolagens finansiella utveckling och finansförvaltning; bl.a. bolagens utformning och utvärdering av sin finanspolicy, vid styrelsenomineringarna pröva behovet av finansiell sakkunskap i styrelserna och ta fram best practise för finanspolicyn samt
- att återföra kapital till staten från Vasallen AB, som enligt Riksrevisionens bedömning är överkapitaliserat, samt att pröva kapitalstrukturen även i övriga granskade bolag.

Regeringens bedömning

Mer aktivt följa fastighetsbolagens finansiella utveckling och finansförvaltning osv.

Varje år lämnar regeringen en skrivelse med en redogörelse för företaget med statligt ägande. I skrivelsen beskriver regeringen bland annat arbetet med utvärdering av bolagens resultat och hur styrelsenomineringsprocessen utformats. För varje bolag lämnas även en utvärdering av respektive bolags resultat vilket innebär att regeringen aktivt och fortlöpande följer varje bolag.

Finansförvaltningen är en del av varje bolags verksamhet. Omfattningen och betydelsen av finansförvaltningen varierar och är avhängigt respektive bolags verksamhet. Regeringen har fastställt riktlinjer för extern ekonomisk rapportering från företaget med statligt ägande. Dessa riktlinjer innebär att rapporteringen om bland annat finansförvaltningen skall vara minst i nivå med den rapportering som görs av börsnoterade bolag. Riksrevisionen har i sin rapport *Statliga bolags årsredovisningar* (RiR 2005:29) bedömt att de granskade bolagen

(varav två fastighetsbolag) i de finansiella delarna av årsredovisningen, håller en kvalitet väl i nivå med jämförbara noterade bolag.

De statligt ägda bolagen skall, enligt ägarpolicy, utgå från kompetensbehovet i varje bolags styrelse vid varje nominering av en styrelseledamot. Därför är det viktigt att styrelsens sammansättning är sådan att styrelsen alltid har sådan branschkunskap eller annan kompetens som är direkt relevant för bolaget, även när bolaget utvecklas och omvärlden förändras. Regeringen avser att se över nomineringsförfarandet vid tillsättningen av de statligt ägda bolagens styrelser. Detta framstår, inte minst mot bakgrund av Riksrevisionens kritik, som angeläget.

Återföra kapital till staten från Vasallen AB samt pröva kapitalstrukturen även i övriga granskade bolag

Regeringens förvaltning syftar till att de statligt ägda bolagen över tiden har en effektiv kapitalstruktur. Prövning och ställningstaganden om kapitalisering, och nivån på en effektiv kapitalstruktur, måste göras kontinuerligt mot bakgrund av omvärldsförändringar och förändrade verksamhetsförutsättningar för bolagen. Detta innebär att en mängd interna och externa faktorer avseende bolagen beaktas och värderas, vilket kan leda till bedömningen att ett bolag har behov av att tillföras ytterligare kapital eller utdela kapital.

Riksdagen har (2005/06:RRS6, bet. 2005/06:NU9, rskr. 2005/06:197) avstyrkt Riksrevisionens framställan i den del som avsåg förslag om att riksdagen anmodar regeringen att kapitalisera (nybildade) bolag långsiktigt. Riksdagen konstaterade då att regeringens förvaltning syftar till att de statligt ägda bolagen över tiden har en effektiv kapitalstruktur och att prövning och ställningstaganden rörande kapitalisering och nivån på en effektiv kapitalstruktur måste göras kontinuerligt mot bakgrund av omvärldsförändringar och andra förändrade verksamhetsförutsättningar för bolagen.

För varje fastighetsbolag, liksom för flertalet övriga bolag som staten äger, finns beslutade finansiella mål och en utdelningspolicy. Dessa prövas löpande och justeras vid behov. Regeringen kommer även fortsättningsvis att löpande pröva kapitalstrukturen i de statligt ägda

bolagen. Detta avser även frågan om återföring av kapital från Vasallen AB.

3.13 Vissa frågor angående förvaltningen av statligt ägda bolag

3.13.1 Försäljning av statligt ägda bolag

Regeringen anser att det statliga ägandet av företag bör minskas. På sikt bör staten kvarstå som ägare endast då tungt vägande skäl talar för detta.

Statens främsta näringspolitiska uppgift är att ange ramar och regelsystem för näringslivets verksamhet och bidra till att skapa förutsättningar för långsiktig tillväxt. Om staten samtidigt uppträder som ägare och som utformare av de regler som gäller för näringslivets verksamhet uppstår en rad problem, bland vilka följande kan nämnas: risk för konkurrensnedvridning, risk för inoptimala investeringsbeslut samt svårigheter att tillföra kapital till företag som behöver kapital för expansion.

Vidare är en stark och framtidsinriktad ägare centralt för att företag ska utvecklas och växa. En svag ägare riskerar att undergräva utvecklingskraften. Regeringen anser att staten i de allra flesta fall inte är en ägare som ger företag bästa tänkbara möjligheter. Privatiseringar har varit gynnsamma för de företag som har sålts. Effektiviteten har ökat, lönsamheten förbättrats och investeringarna har ökat. Regeringens bedömning är att privatiseringar också bidrar till en starkare sysselsättningsutveckling i de bolag och branscher som berörs.

Det kan finnas företag som det är nödvändigt att staten har ett inflytande över också i fortsättningen. Det finns inte skäl att sälja företag som utvecklas bättre med staten som ägare eller där marknadsförhållandena är sådana att en utförsäljning skulle försämra konkurrensen eller motverka en god sysselsättningsutveckling. Ett fortsatt statligt ägande kan vara motiverat om det föreligger särskilda nationella intressen eller samhällsuppdrag som svårigen kan hanteras utan ett statligt inflytande. Regeringen anser att det inte är aktuellt att sälja LKAB och Vattenfall.

En försäljning av statliga företag måste ske med stor omsorg om skattebetalarnas pengar och det är därför viktigt att en försäljning av statliga företag sker på ett ansvarsfullt sätt.

Regeringens bedömning är att en försäljningsvolym motsvarande 50 miljarder kronor per år under de tre kommande åren är en rimlig prognos. Försäljningsintäkterna skall användas för att amortera på statsskulden. Därigenom minskar statens räntekostnader, vilket skapar utrymme för mer angelägna ändamål.

Även om regeringen anser att det statliga ägandet av företag bör minska så kommer staten att kvarstå som ägare, under längre eller kortare tid, i ett antal företag. Det är därför av stor vikt att staten hanterar sin ägarroll på ett ansvarsfullt sätt. Statens styrning av de statliga företagen måste vara tydlig och skötas professionellt med respekt för de krav på öppenhet och den möjlighet till demokratisk kontroll som bör ställas på all statlig verksamhet.

Regeringen avser:

- att genomföra en genomgång av alla statligt ägda företag där argument för och emot ett statligt ägarengagemang vägs mot varandra,
- att se över de statligt ägda bolagens kapitalstruktur i syfte att uppnå en optimal kapitalstruktur,
- att återkomma till riksdagen med framställan om ett brett mandat för att minska det statliga ägandet av företag, samt
- att vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att ägarförvaltningen är tydlig och sköts professionellt med respekt för de krav på öppenhet och möjlighet till demokratisk kontroll som bör ställas på all statlig verksamhet.

3.13.2 Avveckling av Zenit Shipping AB

Regeringens förslag: Riksdagen bemyndigar regeringen att avveckla Zenit Shipping AB i enlighet med vad som regeringen föreslår.

Bakgrund

Historia

Zenit Shipping AB bildades som ett dotterbolag till AB Götaverken för att stå som beställare för fartyg som byggdes för varvets räkning under de dåliga tiderna på 1930-talet. I samband med att den statliga varvskoncernen Svenska Varv AB (senare namnändrat till Celsius AB) bildades 1977 i vilken Götaverken ingick fick Zenit Shipping en aktivare roll i den nyblivna koncernen. Svenska Varv beslöt att som ett alternativ till omedelbar avveckling av engagemang, för vilka beställarna inte kunde fullgöra sina betalningsålägganden, att överlåta dessa till Zenit Shipping till då gällande marknadsvärden.

Finansiell rekonstruktion

Under sjöfartskrisen beslöt riksdagen 1983 att rekonstruera Svenska Varv-koncernen varvid Zenit Shipping blev ett instrument för detta. Zenit Shipping avskiljdes från Svenska Varv och alla nödlidande kundengagemang överfördes till bolaget så att Svenska Varvs balansräkning sanerades. Zenit Shipping erhöll vid denna rekonstruktion ett totalanslag på 3 000 miljoner kronor. Mot bakgrund av utvecklingen av marknadsvärdena på fartygen under 1984–1985 blev en sanering av Zenit Shippings balansräkning nödvändig. Riksgäldskontoret som garantigivare för bolagets finansiering övertog våren 1985 betalningsansvaret för 1 093 miljoner kronor. I slutet av 1985 hade marknadsvärdena ytterligare försämrats varvid Riksgäldskontoret beslutade om ytterligare 1 700 miljoner kronor. Detta belopp tillfördes ej Zenit Shipping utan kunde successivt tas i anspråk efterhand som fartyg såldes och avvecklingsförlusterna kunde konstateras. I bägge besluten lämnade staten Riksgäldskontoret företrädesrätt till överskott i Zenit Shippings egna kapital i den mån detta enligt fastställd balansräkning översteg 100 miljoner kronor.

Omfattning av tonnage

Innehållet i Zenit Shipping har storleksmässigt varit mycket stort. Tonnaget har övervägande bestått av mellan- och stortank. Som mest kontrollerade Zenit Shipping 6 400 000 tons d.w. fördelat på ca 40 fartyg.

Försäljning av fartygen

Riksdagen beslutade 1983 att Zenit Shippings fartygsflotta skulle avvecklas. En flotta som senare ökade genom att Uddevalla Shipping AB tillfördes som dotterbolag 1985 och att fartygen från Salén-konkursen tillfördes i slutet av 1984. De sista två fartygen som såldes var de två LNG-fartygen som byggts vid Kockums.

Verksamhet efter fartygsförsäljningarna

Verksamheten efter fartygsförsäljningarna har varit att bevaka och avveckla fordrings- och andra engagemang från tidigare ägda och kontrollerade fartyg. Dessa har varit av stora volymer och möjliggjort återbetalningar av tidigare villkorade tillskott.

Återbetalning av villkorade tillskott

Fram till försäljningen av de två sista fartygen i början av 1990-talet hade Zenit Shipping tagit i anspråk tillskott på 1 093 miljoner kronor från Riksgäldskontoret. Bolaget hade alltså utnyttjat 1 181 miljoner kronor av ramen på 1 700 miljoner kronor från Riksgäldskontoret. Under perioden 1990–1995 har det senare beloppet betalats tillbaka i sin helhet och av tillskottet på 1 093 miljoner kronor har 107 miljoner kronor betalats tillbaka. Under 1996 nedsattes det egna kapitalet med 114 miljoner kronor varav 95 miljoner kronor återbetalades till staten medan 19 miljoner kronor överfördes till fritt eget kapital och därmed disponerades för återbetalning till Riksgäldskontoret av villkorade tillskott.

Nuläge*Kvarvarande verksamhet*

Engagemangen har under senaste åren glesnat genom att uppgörelser träffats om avslutande av fordringsförhållandet eller genom konstaterande av motpartens obestånd. Sista kvarvarande engagemanget har varit konkursförfarandet gentemot andelsägarna i det tyska partrederi som köpte det ena av Kockumsbyggda LNG-fartygen. Förfarandet av detta engagemang har varit mycket långvarigt på grund av omfattande juridiska procedurer men har varit mycket ekonomiskt givande. Den kvarvarande verksamheten i Zenit Shipping är nu av sådan nivå att en avveckling av bolaget bör ske.

Ekonomisk situation m.m.

Staten innehar samtliga aktier i Zenit Shipping (5 000 aktier med ett nominellt värde av 1 000 kronor). Balansomslutningen på balansdagen den 31 december 2005 uppgick till 5 179 000 kronor varvid det egna kapitalet uppgick till 4 847 000 kronor. Till det kommer att Zenit Shipping förfogar över förlustavdrag på drygt 4 miljarder kronor. Genom att bolagets egna kapital understiger 100 miljoner kronor finns inget återbetalningskrav till Riksgäldskontoret.

Skälen för regeringens förslag: Den kvarvarande verksamheten i Zenit Shipping AB är nu på sådan nivå att regeringen anser att bolaget bör avvecklas. Även den nuvarande ekonomiska situationen och andra faktorer styrker detta. Förfarandet att bevaka och avveckla tidigare engagemang har varit mycket långvarigt på grund av omfattande juridiska processer men har varit ekonomiskt givande. Det har därför varit av stor betydelse att fram till nu ha kvar bolaget för att bevaka tidigare engagemang.

En avveckling av bolaget bör ske med beaktande av att bolaget, som tidigare nämnts, förfogar över förlustavdrag överstigande 4 miljarder kronor. Det bör åligga regeringen att bedöma och avgöra lämplig avveckling för Zenit Shipping AB. Regeringen vill därför inhämta riksdagens bemyndigande att avveckla Zenit Shipping AB.

3.13.3 Bemyndigande att förvärva aktier i IRECO Holding AB

Regeringens förslag: Regeringen får vederlagsfritt förvärva äganderätten till Stiftelsens för kunskaps- och kompetensutveckling (KK-stiftelsens) aktier i IRECO Holding AB.

Bakgrund

Hösten 1997 bildades holdingbolaget IRECO Institute for Research and Competence Holding AB (namnändrat 2002 till IRECO Holding AB). Bolaget ägs till 55 procent av staten och till 45 procent av KK-stiftelsen (prop. 1996/97:150), bet. 1996/97:FiU20, rskr. 1996/97:284).

IRECO äger och förvaltar aktier och andelar i bolag som bedriver industrinära forskning. Företaget främjar industriforskningsinstitutens långsiktiga utveckling, teknisk utveckling och kompetensspridning inom svenskt näringsliv. IRECO samverkar med institut, universitet, högskolor och svenskt näringsliv och arbetar för en ändamålsenlig struktur för industriforskningsinstitutet.

IRECO har medverkat till att samtliga industriforskningsinstitut i vilka bolaget har haft ett ansvar för ombildats till aktiebolag. Under 2005 har företaget avslutat omstruktureringen av industriforskningsinstitutet och skapat färre, större och mer internationellt slagkraftiga enheter enligt de målsättningar som regeringen angett (prop. 2001/02:2, bet. 2001/02:NU5, rskr. 2001/02:64). Omstruktureringen har lett till bildandet av fyra industriforskningskoncerner. IRECO är delägare i tre av dessa, Swerea AB (52 procent), Swedish ICT Research AB (40 procent) och STFI-Packforsk AB (29 procent). Den fjärde koncernen är SP Sveriges Provnings- och Forskningsinstitut AB som är ett av staten helägt bolag.

Staten och KK-stiftelsen har sedan starten 1997 bidragit med medel till IRECO:s finansiering av institutens långsiktiga kompetensutveckling. För närvarande finansierar IRECO tillsammans med Vinnova den långsiktiga kompetensutvecklingen på totalt 450 miljoner kronor för perioden 2006–2008. KK-stiftelsen har sedan 1997 utöver kompetensutvecklingsmedel finansierat IRECO:s administration. För budgetåret 2006 uppgick dessa kostnader till 8 miljoner kronor.

Staten och KK-stiftelsen har under perioden 1997–2006 reglerat sitt ägande i IRECO genom två aktieägaravtal och tre tillägg till dessa. Nu gällande avtal är daterat den 1 januari 2000 med tillägg I av den 9 november 2001 och tillägg II av den 7 juli 2005.

Med stöd av punkten 6 i det nu gällande aktieägaravtalet har KK-stiftelsen genom skrivelse till Näringsdepartementet den 29 juni 2006 meddelat styrelsens beslut att aktieägaravtalet sägs upp per den 31 december 2006.

I punkt 7 i tillägg I till nämnda aktieägaravtal regleras att KK-stiftelsen har rätt att efter den 31 december 2005 till staten överlåta samtliga av KK-stiftelsens aktier i IRECO Holding AB utan

vederlag till staten, varvid det anges att staten har en motsvarande skyldighet att ta emot överlämnade aktier.

Efter att KK-stiftelsen sagt upp avtalet enligt punkten 6 i aktieägaravtalet, har stiftelsen enligt punkten 7 i tilläggsavtalet I meddelat att stiftelsens aktier i IRECO per den 1 januari 2007 vederlagsfritt överlåts till staten. Kostnaderna för IRECO:s administration under 2007 beräknas till 8 miljoner kronor och föreslås finansieras över anslaget 38:18 *Kostnader för omstrukturering och genomlysning av statligt ägda företag m.m.*

Ärendet och dess beredning är av sådan karaktär att regeringen ansett att inte det har förelegat behov av att inhämta yttranden och upplysningar från några myndigheter, sammanslutningar eller enskilda. I ärendet har samråd skett med KK-stiftelsen.

Skälen för regeringens förslag: Staten har initierat och tillsammans med KK-stiftelsen genom ägandet i IRECO genomfört de två första faserna i en utveckling mot en bättre och mer ändamålsenlig struktur för industriforskningsinstitutet genom en bolagisering och en omstrukturering till färre, större och mer internationellt slagkraftiga institut. Denna nya struktur skapar förutsättningar för ett mer kraftfullt agerande från institutens sida.

Industriforskningsinstitut med inriktning på industrins och näringslivets behov är en viktig del i ett fungerande innovationssystem och behövs för att bibehålla och stärka svensk konkurrenskraft och genom ny teknik ge bidrag till hållbar tillväxt.

Institutens roll i närings- och innovationspolitiken behöver stärkas. Den tidigare regeringen uppdrog åt Kungl. Tekniska högskolan (KTH) våren 2006 att ta fram ett underlag om hur statens ägande, finansiering och styrning av industriforskningsinstitutet bör vara organiserat. I juni 2006 överlämnades rapporten ”En ny institutssektor – en analys av industriforskningsinstitutets villkor och framtid ur ett närings- och innovationspolitiskt perspektiv”. IRECO kommer att spela en central roll i denna framtida process och då inte minst rörande ägandet av industriforskningsinstitutet.

Mot denna bakgrund är det viktigt att regeringen har en beredskap att ta emot KK-stiftelsens samtliga aktier i IRECO. Regeringen önskar därför inhämta riksdagens bemyndigande

att utan vederlag överta äganderätten till KK-stiftelsens samtliga aktier i IRECO Holding AB.

3.13.4 Låneram till SJ AB

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att för 2007 besluta om låneramar i Riksgäldskontoret för SJ AB som uppgår till högst 2 000 000 000 kronor.

Bakgrund

Riksdagen har bemyndigat regeringen (prop. 2002/03:86, bet. 2002/03:NU13, rskr. 2002/03:243) att ge SJ AB en låneram i Riksgäldskontoret om 2 000 000 000 kronor för perioden 2004–2007.

Skälen för regeringens förslag: Riksdagen har 2003 bemyndigat regeringen att vidta åtgärder för att stärka den finansiella ställningen i SJ AB. Åtgärder var föranledda av den ekonomiska kris som SJ AB befann sig i och syftade till att göra bolaget ekonomiskt och affärsmässigt stabilt i ett längre perspektiv. Regeringen föreslår att bemyndigandet att ge SJ AB en låneram i Riksgäldskontoret om 2 000 000 000 kronor kvarstår för 2007.

3.14 Budgetförslag

3.14.1 38:1 Verket för näringslivsutveckling: Förvaltningskostnader

Tabell 3.7 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Slagslag	Belopp	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2005	Utfall	196 594		21 081
2006	Anslag	216 222 ¹		230 824
2007	Förslag	310 908		
2008	Beräknat	246 098 ²		
2009	Beräknat	260 101 ³		

¹ Inklusivt tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (bet. 2005/06:FiU21) och förslag på tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 241 609 tkr i 2007 års prisnivå.

³ Motsvarar 249 995 tkr i 2007 års prisnivå.

Anslaget täcker förvaltningskostnader för Verket för näringslivsutveckling samt används för driftsbidrag till Almi Företagspartner AB.

Regeringens överväganden

Omlokaliseringen av 38 årsarbetskrafter till Östersund har medfört en period med omställningskostnader. Regeringen avser att med anledning av den beslutade omlokaliseringen noga följa utvecklingen av myndighetens ekonomiska situation, så att verksamheterna långsiktigt kan fungera med bibehållen kvalitet. Regeringen avser vidare att under 2007, som tidigare aviserats, fortsätta att kompensera flertalet myndigheter för den engångspremie som en särskild pensionsersättning medför. Vidare blir Nutek förvaltningsmyndighet och attesterande myndighet för regionalfondens program för regional konkurrenskraft och sysselsättning för programperioden 2007–2013. Uppgiften att avsluta programperioden 2000–2006 ligger kvar på nuvarande organisation.

Anslaget föreslås för år 2007 öka med 80 000 000 kronor till verksamheten inom Almi Företagspartner AB. En del av medlen skall användas för ökad rådgivning till personer med utländsk bakgrund som startar eller driver företag. Regeringen avser att återkomma med finansiering åren därefter i samband med budgetpropositionen för 2008.

Från utgiftsområde 1 Rikets styrelse överförs 13 miljoner kronor fr.o.m. 2007 till Nutek för förvaltnings- och administrationskostnader för regionalfondens program för regional konkurrenskraft och sysselsättning. Från anslaget 32:1 *Länsstyrelserna m.m.* överförs 11,5 miljoner kronor och från anslaget 32:2 *Kommunala samverkansorgan m.m.* överförs 1,5 miljoner kronor.

Anslaget föreslås minska med 306 000 kronor till följd av att ansvaret för uppföljning och rapportering av offentligt stöd till näringslivet överförts från Nutek till ITPS under 2005.

Regeringen föreslår att 310 908 000 kronor anvisas under anslaget 38:1 *Verket för näringslivsutveckling: Förvaltningskostnader* för 2007. För 2008 och 2009 beräknas anslaget till 246 098 000 kronor respektive 260 101 000 kronor.

Tabell 3.8 Härledning av anslagsnivån 2007–2009, för 38:1 Verket för näringslivsutveckling: Förvaltningskostnader

Tusental kronor

	2007	2008	2009
Anvisat 2006¹	216 222	216 222	216 222
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	1 380	5 423	10 177
Beslut	93 000	24 141	33 384
Överföring till/från andra anslag	306	312	318
Övrigt	0	0	0
Förslag/beräknat anslag	310 908	246 098	260 101

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (bet. 2005/06:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2006 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

3.14.2 38:2 Näringslivsutveckling m.m.

Tabell 3.9 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2005	190 324	132 174	
2006	273 409 ¹		295 160
2007	Förslag	374 509	
2008	Beräknat	374 509	
2009	Beräknat	354 509	

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (bet. 2005/06:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

Anslaget skall användas för näringslivsfrämjande åtgärder.

Regeringens överväganden

Anslaget föreslås öka med 100 000 000 kronor för att främja företagande bland kvinnor och öka forskningen och kunskapen om kvinnors företagande.

Anslaget ökar med 600 000 kronor fr.o.m. 2007 till följd av en överföring från anslaget 38:11 *Bidrag till FoU inom experimentell teknik m.m.* Medlen skall finansiera kompetensutveckling inom området informationsförsörjning.

Regeringen föreslår att 374 509 000 kronor anvisas under anslaget 38:2 *Näringslivsutveckling m.m.* för 2007. För 2008 och 2009 beräknas anslaget till 374 509 000 kronor respektive 354 509 000 kronor.

Tabell 3.10 Härledning av anslagsnivån 2007–2009, för 38:2 Näringslivsutveckling m.m.

Tusental kronor

	2007	2008	2009
Anvisat 2006¹	273 909	273 909	273 909
<i>Förändring till följd av:</i>			
Beslut	100 000	100 000	80 000
Överföring till/från andra anslag	600	600	600
Övrigt	0	0	0
Förslag/beräknat anslag	374 509	374 509	354 509

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (bet. 2005/06:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

3.14.3 38:3 Institutet för tillväxtpolitiska studier: Förvaltningskostnader

Tabell 3.11 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2005	72 100	2 236	
2006	76 284 ¹		77 125
2007	Förslag	76 747	
2008	Beräknat	78 201 ²	
2009	Beräknat	79 885 ³	

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (bet. 2005/06:FiU21) och förslag på tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 76 747 tkr i 2007 års prisnivå.

³ Motsvarar 76 747 tkr i 2007 års prisnivå.

Anslaget täcker förvaltningskostnaderna för Institutet för tillväxtpolitiska studier, ITPS.

Regeringens överväganden

Sedan 2005 har ITPS övertagit ansvaret för uppföljning och rapportering av offentligt stöd till näringslivet från Nutek. Anslaget föreslås därför öka med 306 000 kronor under 2007, samt med 312 000 respektive 319 000 kronor under 2008 och 2009. Mot bakgrund av detta föreslår regeringen att 76 747 000 kronor anvisas för 2007 under anslaget 38:3 *Institutet för tillväxtpolitiska studier: Förvaltningskostnader*. För 2008 och 2009 beräknas anslaget till 78 201 000 kronor respektive 79 885 000 kronor.

Tabell 3.12 Härledning av anslagsnivån 2007–2009, för 38:3 Institutet för tillväxtpolitiska studier: Förvaltningskostnader

Tusental kronor

	2007	2008	2009
Anvisat 2006¹	76 284	76 284	76 284
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	769	2 229	3 920
Beslut	0	0	0
Överföring till/från andra anslag	-306	-312	-319
Övrigt	0	0	0
Förslag/beräknat anslag	76 747	78 201	79 885

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (bet. 2005/06:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2006 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

3.14.4 38:4 Turistfrämjande

Tabell 3.13 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags-sparande	Utgifter-prognos
2005	100 514	217	
2006	100 992 ¹		99 197
2007	Förslag	111 111	
2008	Beräknat	113 554 ²	
2009	Beräknat	116 275 ³	

¹ Inklusivt tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (bet. 2005/06:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 111 111 tkr i 2007 års prisnivå.

³ Motsvarar 111 111 tkr i 2007 års prisnivå.

Anslaget skall finansiera statens kostnader för turistfrämjande.

Regeringens överväganden

I syfte att tillvarata de möjligheter som svensk turism står inför och öka antalet utländska besökare föreslår regeringen att anslaget 38:4 *Turistfrämjande* under en treårsperiod, med start 2007, skall öka med 10 miljoner kronor per år för att möjliggöra utökad marknadsföring av Sverige som turistland utomlands.

Regeringen föreslår att 111 111 000 kronor anvisas under anslaget 38:4 *Turistfrämjande* för 2007. För 2008 och 2009 beräknas anslaget till 113 554 000 kronor respektive 116 275 000 kronor.

Tabell 3.14 Härledning av anslagsnivån 2007–2009, för 38:4 Turistfrämjande

Tusental kronor

	2007	2008	2009
Anvisat 2006¹	100 992	100 992	100 992
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	119	2 342	4 818
Beslut	10 000	10 220	10 465
Överföring till/från andra anslag	0	0	0
Övrigt	0	0	0
Förslag/beräknat anslag	111 111	113 554	116 275

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (bet. 2005/06:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2006 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

3.14.5 38:5 Sveriges geologiska undersökning: Geologisk undersökningsverksamhet m.m.

Tabell 3.15 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags-sparande	Utgifter-prognos
2005	169 289	6 198	
2006	168 103 ¹		166 980
2007	Förslag	169 612	
2008	Beräknat	172 473 ²	
2009	Beräknat	172 850 ³	

¹ Inklusivt tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (bet. 2005/06:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 169 612 tkr i 2007 års prisnivå.

³ Motsvarar 166 434 tkr i 2007 års prisnivå.

Anslaget finansierar myndighetsverksamhet inom SGU, Bergsstaten samt förvaltning av anläggningar som tidigare använts för statens civila beredskapslager för olja. Anslaget disponeras av SGU och av regeringen.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringen föreslår ett bemyndigande om ekonomiska förpliktelser för 2007. Detta möjliggör deltagande i fleråriga samarbetsprojekt, t.ex. EU-finansierade projekt.

Tabell 3.16 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Tusental kronor

	Utfall 2005	Prognos 2006	Förslag 2007	Beräknat 2008	Beräknat 2009–
Ingående åtaganden	-	-	0	-	-
Nya åtaganden	-	-	12 000	-	-
Infriade åtaganden	-	-	0	4 000	8 000
Utestående åtaganden	-	-	12 000	-	-
Erhållet/föreslaget bemyndigande	-	-	12 000	-	-

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 3.17 Offentligrättslig verksamhet

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2005	8 231	163	8 008	386
Prognos 2006	12 000	180	8 065	4 115
Budget 2007	11 000	180	8 895	2 285

Tabell 3.18 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2005	35 188	35 994	-806
(varav tjänsteexport)	1 066	1 295	-229
Prognos 2006	30 600	29 500	1 100
(varav tjänsteexport)	1 000	1 000	0
Budget 2007	29 500	29 200	300
(varav tjänsteexport)	1 500	1 500	0

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att 169 612 000 kronor anvisas under anslaget 38:5 *Sveriges geologiska undersökning: Geologisk undersökningsverksamhet m.m.* för 2007. För 2008 och 2009 beräknas anslaget till 172 473 000 kronor respektive 172 850 000 kronor.

Tabell 3.19 Härledning av anslagsnivån 2007–2009, för 38:5 Sveriges geologiska undersökning: Geologisk undersökningsverksamhet m.m.

Tusental kronor

	2007	2008	2009
Anvisat 2006¹	168 103	168 103	168 103
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	1 509	4 370	8 047
Beslut	0	0	0
Överföring till/från andra anslag	0	0	- 3 300
Övrigt	0	0	0
Förslag/beräknat anslag	169 612	172 473	172 850

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (bet. 2005/06:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2006 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

3.14.6 38:6 Sveriges geologiska undersökning: Geovetenskaplig forskning

Tabell 3.20 Anslagsutveckling

Tusental kronor

2005	Utfall	5 231	Anslags- sparande	0
2006	Anslag	5 284 ¹	Utgifts- prognos	5 190
2007	Förslag	5 330		
2008	Beräknat	5 447 ²		
2009	Beräknat	5 578 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (bet. 2005/06:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 5 330 tkr i 2007 års prispivå.

³ Motsvarar 5 330 tkr i 2007 års prispivå.

Anslaget finansierar kostnader för att främja och stödja riktad geovetenskaplig grundforskning och tillämpad forskning. Anslaget disponeras av SGU och av regeringen.

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att 5 330 000 kronor anvisas under anslaget 38:6 *Sveriges geologiska undersökning: Geovetenskaplig forskning* för 2007. För 2008 och 2009 beräknas anslaget till 5 447 000 kronor respektive 5 578 000 kronor.

Tabell 3.21 Härledning av anslagsnivån 2007–2009, för 38:6 Sveriges geologiska undersökning: Geovetenskaplig forskning

Tusental kronor			
	2007	2008	2009
Anvisat 2006¹	5 284	5 284	5 284
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	46	163	294
Beslut	0	0	0
Överföring till/från andra anslag	0	0	0
Övrigt	0	0	0
Förslag/beräknat anslag	5 330	5 447	5 578

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (bet. 2005/06:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2006 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

3.14.7 38:7 Sveriges geologiska undersökning: Miljösäkring av oljelagringsanläggningar, m.m.

Tabell 3.22 Anslagsutveckling

Tusental kronor				
2005	Utfall	22 289	Anslags-sparande	20 985
2006	Anslag	16 868 ¹	Utgifts-prognos	31 137
2007	Förslag	11 868		
2008	Beräknat	11 868		
2009	Beräknat	11 868		

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (bet. 2005/06:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

Anslaget finansierar statens kostnader för efterbehandling av tömda oljelagringsanläggningar och det statliga gruvfältet i Adak, Malå kommun. Anslaget disponeras av SGU och av regeringen.

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att 11 868 000 kronor anvisas under anslaget 38:7 *Sveriges geologiska undersökning: Miljösäkring av*

oljelagringsanläggningar m.m. för 2007. För 2008 och 2009 beräknas anslaget till 11 868 000 kronor respektive 11 868 000 kronor.

Tabell 3.23 Härledning av anslagsnivån 2007–2009, för 38:7 Sveriges geologiska undersökning: Miljösäkring av oljelagringsanläggningar, m.m.

Tusental kronor			
	2007	2008	2009
Anvisat 2006¹	16 868	16 868	16 868
<i>Förändring till följd av:</i>			
Beslut	-5 000	-5 000	-5 000
Överföring till/från andra anslag	0	0	0
Övrigt	0	0	0
Förslag/beräknat anslag	11 868	11 868	11 868

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (bet. 2005/06:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

3.14.8 38:8 Patentbesvärsmålet

Tabell 3.24 Anslagsutveckling

Tusental kronor				
2005	Utfall	16 240	Anslags-sparande	631
2006	Anslag	15 332 ¹	Utgifts-prognos	15 328
2007	Förslag	15 544		
2008	Beräknat	15 780 ²		
2009	Beräknat	16 113 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (bet. 2005/06:FiU21) och förslag på tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 15 544 tkr i 2007 års prisnivå.

³ Motsvarar 15 544 tkr i 2007 års prisnivå.

Anslaget används till förvaltningskostnader för Patentbesvärsmålet.

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att 15 544 000 kronor anvisas under anslaget 38:8 *Patentbesvärsmålet* för 2007. För 2008 och 2009 beräknas anslaget till 15 780 000 kronor respektive 16 113 000 kronor.

Tabell 3.25 Härledning av anslagsnivån 2007–2009, för 38:8 Patentbesvärsträtten

Tusental kronor

	2007	2008	2009
Anvisat 2006¹	15 332	15 332	15 332
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	212	448	781
Beslut	0	0	0
Överföring till/från andra anslag	0	0	0
Övrigt	0	0	0
Förslag/beräknat anslag	15 544	15 780	16 113

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (bet. 2005/06:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2006 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

3.14.9 38:9 Bolagsverket: Finansiering av likvidatorer

Tabell 3.26 Anslagsutveckling

2005	Utfall	8 857	Anslags-sparande	-185
2006	Anslag	8 452 ¹	Utgifts-prognos	8 349
2007	Förslag	7 952		
2008	Beräknat	7 952		
2009	Beräknat	7 952		

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (bet. 2005/06:FiU21) och förslag på tilläggsbudget i samband med denna proposition.

Anslaget finansierar verksamheten vid Bolagsverket avseende kostnader i samband med likvidation av företag.

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att 7 952 000 kronor anvisas under anslaget 38:9 *Bolagsverket: Finansiering av likvidatorer* för 2007. För 2008 och 2009 beräknas anslaget till 7 952 000 kronor respektive 7 952 000 kronor.

Tabell 3.27 Härledning av anslagsnivån 2007–2009, för 38:9 Bolagsverket: Finansiering av likvidatorer

Tusental kronor

	2007	2008	2009
Anvisat 2006¹	7 952	7 952	7 952
<i>Förändring till följd av:</i>			
Beslut	0	0	0
Överföring till/från andra anslag	0	0	0
Övrigt	0	0	0
Förslag/beräknat anslag	7 952	7 952	7 952

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (bet. 2005/06:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

3.14.10 38:10 Upprätthållande av nationell metrologi m.m.

Tabell 3.28 Anslagsutveckling

Tusental kronor

2005	Utfall	28 119	Anslags-sparande	36
2006	Anslag	28 120 ¹	Utgifts-prognos	27 620
2007	Förslag	28 120		
2008	Beräknat	27 420		
2009	Beräknat	27 420		

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (bet. 2005/06:FiU21) och förslag på tilläggsbudget i samband med denna proposition.

Från anslaget lämnas bidrag till riksmätplatserna vid SP Sveriges Provnings- och Forskningsinstitut AB (SP) och Statens strålskyddsinstitut (SSI). Bidraget används för drift- och underhåll av riksmätplatser, upprätthållande av internationell spårbarhet för mätstorheter, investeringar i mätteknisk utrustning samt till mätteknisk FoU.

Regeringens överväganden

För att ersätta en havererad och uttjänt strålkälla hos SSI samt merkostnader för strålskyddsanpassning av nya laboratorielokaler, vilket skett i samband med flyttningen av SSI:s riksmätplats till Solna, behöver anslaget ökas med 700 000 kronor under 2007. Finansieringen för 2007 föreslås ske genom att anslaget 38:18 *Kostnader för omstrukturering och genomlysning av statligt ägda företag m.m.* minskas med motsvarande belopp.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att 28 120 000 kronor anvisas under

anslaget 38:10 *Upprätthållande av nationell metrologi m.m.* för 2007. För 2008 och 2009 beräknas anslaget till 27 420 000 kronor.

Tabell 3.29 Härledning av anslagsnivån 2007–2009, för 38:10 Upprätthållande av nationell metrologi m.m.

Tusental kronor

	2007	2008	2009
Anvisat 2006¹	28 120	28 120	28 120
<i>Förändring till följd av:</i>			
Beslut	0	-700	-700
Överföring till/från andra anslag	0	0	0
Övrigt	0	0	0
Förslag/beräknat anslag	28 120	27 420	27 420

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (bet. 2005/06:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

3.14.11 38:11 Bidrag till FoU inom experimentell teknik m.m.

Tabell 3.30 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Utfall		Anslags-sparande	
2005	Utfall	70 955		0
2006	Anslag	42 320 ¹	Utgifts-prognos	41 568
2007	Förslag	42 088		
2008	Beräknat	43 018 ²		
2009	Beräknat	44 042 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (bet. 2005/06:FiU21) och förslag på tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 42 088 tkr i 2007 års prisnivå.

³ Motsvarar 42 088 tkr i 2007 års prisnivå.

Från anslaget finansieras forskning och utveckling inom experimentell teknik vid SP Sveriges Provnings- och Forskningsinstitut AB. Vidare lämnas bidrag till terminologisk verksamhet.

Regeringens överväganden

Anslaget minskar med 600 000 kronor fr.o.m. 2007 till följd av en överföring till anslaget 38:2 *Näringslivsutveckling m.m.* Medlen skall användas för att finansiera kompetensutveckling inom området informationsförsörjning.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att 42 088 000 kronor anvisas under anslaget 38:11 *Bidrag till FoU inom experimentell teknik m.m.* för 2007. För 2008 och 2009

beräknas anslaget till 43 018 000 kronor respektive 44 042 000 kronor.

Tabell 3.31 Härledning av anslagsnivån 2007–2009, för 38:11 Bidrag till FoU inom experimentell teknik m.m.

Tusental kronor

	2007	2008	2009
Anvisat 2006¹	42 320	42 320	42 320
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	368	1 311	2 350
Beslut	0	0	0
Överföring till/från andra anslag	-600	-613	-628
Övrigt	0	0	0
Förslag/beräknat anslag	42 088	43 018	44 042

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (bet. 2005/06:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2006 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

3.14.12 38:12 Rymdstyrelsen: Förvaltningskostnader

Tabell 3.32 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Utfall		Anslags-sparande	
2005	Utfall	22 011		544
2006	Anslag	22 884 ¹	Utgifts-prognos	22 676
2007	Förslag	23 082		
2008	Beräknat	23 459 ²		
2009	Beräknat	23 958 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (bet. 2005/06:FiU21) och förslag på tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 23 082 tkr i 2007 års prisnivå.

³ Motsvarar 23 082 tkr i 2007 års prisnivå.

Under anslaget anvisas medel till förvaltningskostnader för Rymdstyrelsen.

Regeringens överväganden

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att 23 082 000 kronor anvisas under anslaget 38:12 *Rymdstyrelsen: Förvaltningskostnader* för 2007. För 2008 och 2009 beräknas anslaget till 23 459 000 kronor respektive 23 958 000 kronor.

Tabell 3.33 Härledning av anslagsnivån 2007–2009, för 38:12 Rymdstyrelsen: Förvaltningskostnader

Tusental kronor

	2007	2008	2009
Anvisat 2006¹	22 884	22 884	22 884
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	198	575	1 074
Beslut	0	0	0
Överföring till/från andra anslag	0	0	0
Övrigt	0	0	0
Förslag/beräknat anslag	23 082	23 459	23 958

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (bet. 2005/06:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2006 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

3.14.13 38:13 Rymdverksamhet

Tabell 3.34 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Utfall	Utveckling	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2005	792 537		2 304	
2006	659 292 ¹			663 316
2007	Förslag	612 780		
2008	Beräknat	575 252 ²		
2009	Beräknat	588 871 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (bet. 2005/06:FiU21) och förslag på tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 562 780 tkr i 2007 års prisnivå.

³ Motsvarar 562 780 tkr i 2007 års prisnivå.

Tabell 3.35 Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Tusental kronor

	Utfall 2005	Prognos 2006	Förslag 2007	Beräknat 2008	Beräknat 2009–2013
Utestående åtaganden vid årets början	918 000	1 543 000	1 531 000	-	-
Nya åtaganden		453 000	100 000	-	-
Infriade åtaganden		465 000	436 000	421 000	779 000
Utestående åtaganden vid årets slut	1 543 000	1 531 000	1 195 000	-	-
Erhållet/föreslaget bemyndigande	1 600 000	1 600 000	1 200 000	-	-

Regeringens överväganden

Anslaget tillförs 50 miljoner kronor under 2007 för att upprätthålla kapaciteten i Sveriges industriella rymdverksamhet.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att 612 780 000 kronor anvisas under anslaget 38:13 *Rymdverksamhet* för 2007. För 2008 och 2009 beräknas anslaget till 575 252 000 kronor respektive 588 871 000 kronor.

Under anslaget anvisas medel för industriutvecklingsprojekt, fjärranalys och forskning, som bedrivs inom ramen för deltagande i internationellt samarbete, framför allt inom det europeiska rymdsamarbetet inom European Space Agency (ESA). Verksamheten kan också bedrivas i nationella eller bilaterala program. Vidare bekostas vissa informationsinsatser från anslaget.

Bemyndiganden om ekonomiska åtaganden

Regeringen föreslår ett bemyndigande om ekonomiska åtaganden även för 2007. Detta möjliggör att det för delar av verksamheten kan göras ekonomiska åtaganden som exempelvis omfattar långsiktiga program under en flerårig planeringsperiod.

Tabell 3.36 Härledning av anslagsnivån 2007–2009, för 38:13 Rymdverksamhet

Tusental kronor			
	2007	2008	2009
Anvisat 2006¹	659 292	659 292	659 292
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	5 736	20 474	36 567
Beslut	-52 248	-104 514	-106 988
Överföring till/från andra anslag	0	0	0
Övrigt	0	0	0
Förslag/beräknat anslag	612 780	575 252	588 871

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (bet. 2005/06:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2006 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

3.14.14 38:14 Bidrag till Ingenjörsvetenskapsakademien

Tabell 3.37 Anslagsutveckling

Tusental kronor				
2005	Utfall	5 327	Anslags-sparande	0
2006	Anslag	5 327 ¹	Utgifts-prognos	5 232
2007	Förslag	5 327		
2008	Beräknat	5 327		
2009	Beräknat	5 327		

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (bet. 2005/06:FiU21) och förslag på tilläggsbudget i samband med denna proposition.

Från anslaget lämnas bidrag till Ingenjörsvetenskapsakademiens (IVA) grundläggande verksamhet, som till exempel ledningsfunktion, utrednings-, informations- och ekonomiverksamhet. IVA:s verksamhet inriktas på att följa, analysera och sprida information om aktuella utvecklingstendenser, samt på att skapa och initiera samverkan mellan olika aktörer i samhället.

Regeringens överväganden

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att 5 327 000 kronor anvisas under anslaget 38:14 *Bidrag till Ingenjörsvetenskapsakademien* för 2007. För 2008 och 2009 beräknas anslaget till 5 327 000 kronor för respektive år.

Tabell 3.38 Härledning av anslagsnivån 2007–2009, för 38:14 Bidrag till Ingenjörsvetenskapsakademien

Tusental kronor			
	2007	2008	2009
Anvisat 2006¹	5 327	5 327	5 327
<i>Förändring till följd av:</i>			
Beslut	0	0	0
Överföring till/från andra anslag	0	0	0
Övrigt	0	0	0
Förslag/beräknat anslag	5 327	5 327	5 327

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (bet. 2005/06:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

3.14.15 38:15 Konkurrensverket

Tabell 3.39 Anslagsutveckling

Tusental kronor				
2005	Utfall	81 989	Anslags-sparande	778
2006	Anslag	84 969 ¹	Utgifts-prognos	82 802
2007	Förslag	85 741		
2008	Beräknat	87 121 ²		
2009	Beräknat	88 969 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (bet. 2005/06:FiU21) och förslag på tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 85 741 tkr i 2007 års prisnivå.

³ Motsvarar 85 741 tkr i 2007 års prisnivå.

Anslaget täcker förvaltningskostnader för Konkurrensverket.

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att 85 741 000 kronor anvisas under anslaget 38:15 *Konkurrensverket* för 2007. För 2008 och 2009 beräknas anslaget till 87 121 000 kronor respektive 88 969 000 kronor.

Tabell 3.40 Härledning av anslagsnivån 2007–2009, för 38:15 Konkurrensverket

Tusental kronor

	2007	2008	2009
Anvisat 2006¹	84 969	84 969	84 969
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	772	2 152	4 000
Beslut	0	0	0
Överföring till/från andra anslag	0	0	0
Övrigt	0	0	0
Förslag/beräknat anslag	85 741	87 121	88 969

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (bet. 2005/06:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2006 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

3.14.16 38:16 Konkurrensforskning

Tabell 3.41 Anslagsutveckling

Tusental kronor

2005	Utfall	4 253	Anslags-sparande	853
2006	Anslag	6 672 ¹	Utgifts-prognos	6 704
2007	Förslag	6 730		
2008	Beräknat	6 882 ²		
2009	Beräknat	7 035 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (bet. 2005/06:FiU21) och förslag på tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 6 730 tkr i 2007 års prisnivå.

³ Motsvarar 6 730 tkr i 2007 års prisnivå.

Anslaget finansierar konkurrensrelaterad forskning inom i första hand disciplinerna ekonomi och juridik.

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att 6 730 000 kronor anvisas under anslaget 38:16 *Konkurrensforskning* för 2007. För 2008 och 2009 beräknas anslaget till 6 882 000 kronor respektive 7 035 000 kronor.

Tabell 3.42 Härledning av anslagsnivån 2007–2009, för 38:16 Konkurrensforskning

Tusental kronor

	2007	2008	2009
Anvisat 2006¹	6 672	6 672	6 672
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	58	210	363
Beslut	0	0	0
Överföring till/från andra anslag	0	0	0
Övrigt	0	0	0
Förslag/beräknat anslag	6 730	6 882	7 035

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (bet. 2005/06:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2006 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

3.14.17 38:17 Medel till AB Göta kanalbolag för upprustning och drift av kanalen

Tabell 3.43 Anslagsutveckling

Tusental kronor

2005	Utfall	14 910	Anslags-sparande	0
2006	Anslag	14 910 ¹	Utgifts-prognos	14 645
2007	Förslag	14 910		
2008	Beräknat	14 910		
2009	Beräknat	14 910		

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (bet. 2005/06:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

Anslaget används för att täcka kostnader i samband med upprustning och drift av kanalen.

Regeringens överväganden

Riksdagen beslöt våren 1992 (prop. 1991/92:134, bet. 1991/92:NU33, rskr. 1991/92:351) bl.a. att finansieringen av kanalens upprustning skall tillförsäkras genom statsmakternas försorg.

Varje budgetår sedan anslaget inrättades budgetåret 1992/93 har riksdagen anvisat medel för upprustning och drift av kanalen. De statliga insatserna har bidragit till att kanalens värde som kulturhistoriskt byggnadsverk och attraktivt turistmål ökat. För 2007 bedöms 14 910 000 kronor vara tillräckligt för att klara av nödvändig upprustning och drift av kanalen. Även för 2008

och 2009 bedöms denna anslagsnivå vara tillräcklig.

Tabell 3.44 Härledning av anslagsnivån 2007–2009, för 38:17 Medel till AB Göta kanalbolag för upprustning och drift av kanalen

Tusental kronor

	2007	2008	2009
Anvisat 2006¹	14 910	14 910	14 910
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	0	0	0
Beslut	0	0	0
Överföring till/från andra anslag	0	0	0
Övrigt	0	0	0
Förslag/beräknat anslag	14 910	14 910	14 910

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (bet. 2005/06:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

3.14.18 38:18 Kostnader för omstrukturering och genomlysning av statligt ägda företag m.m.

Tabell 3.45 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2005	4 246		18 904
2006	23 150 ¹		12 769
2007	Förslag	24 150	
2008	Beräknat	24 850	
2009	Beräknat	24 850	

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (bet. 2005/06:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

Anslaget finansierar kostnader för omstrukturering, genomlysning och försäljning av företag med statligt ägande. Anslaget finansierar även kostnader för IRECO Holding AB:s administration.

Regeringens överväganden

Genom Regeringskansliet förvaltas 55 företag/koncerner, varav 41 ägs helt av staten och 14 ägs tillsammans med andra. Värdet av de förvaltade bolagen bedöms till ca 675 000 000 000 kronor. Statens andel av bolagens utdelningar på 2005 års resultat var 26 500 000 000 kronor.

Svenska staten är även den största ägaren på Stockholmsbörsen. Detta medför ett stort ansvar och ställer krav på att regeringens

ägarförvaltning är långsiktig och professionell. Det övergripande målet är att skapa värde.

I regeringens arbete med bolagsförvaltningen ingår att arbeta med olika typer av ägarfrågor och att såväl förbereda som genomföra de beslut riksdagen fattat avseende det statliga ägandet och ett antal specifika bolag. Exempelvis handlar det om försäljning av bolag, där extern expertis anlitas.

Ett viktigt verktyg i utvärderingen av förvaltningen av den del av statens tillgångar som finns i företag med statligt ägande är genomlysning. Regeringen lämnar varje år en skrivelse till riksdagen med en redogörelse för företag med statligt ägande, (skr. 2005/06:120) där Verksamhetsberättelse för företag med statligt ägande ingår som bilaga. Regeringskansliet framställer även fyra delårsrapporter för den statliga bolagsfären.

Statens förvaltningskostnad för företag med statligt ägande uppgick till 26,5 miljoner kronor under 2005, varav 4,2 miljoner kronor avsåg externt köpta tjänster. Extern rådgivning är ett komplement till Regeringskansliets löpande ägarförvaltning. I enlighet med vad som angivits under avsnitt 3.13.3 föreslår regeringen att anslaget finansierar IRECO Holding AB:s administrationskostnader. Regeringen avser att se över hur den långsiktiga finansieringen för IRECO Holding AB skall lösas. För 2007 har anslaget beräknats till 24 150 000 kronor. För 2008 och 2009 har anslaget beräknats till 24 850 000 kronor per år.

Tabell 3.46 Härledning av anslagsnivån 2007–2009, för 38:18 Kostnader för omstrukturering och genomlysning av statligt ägda företag m.m.

Tusental kronor

	2007	2008	2009
Anvisat 2006¹	23 150	23 150	23 150
<i>Förändring till följd av:</i>			
Beslut	1 000	1 700	1 700
Överföring till/från andra anslag	0	0	0
Övrigt	0	0	0
Förslag/beräknat anslag	24 150	24 850	24 850

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (bet. 2005/06:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

3.14.19 38:19 Kapitalinsatser i statliga bolag

Tabell 3.47 Anslagsutveckling

Tusental kronor

2005	Utfall	-2 615	Anslags- sparande	4 615
2006	Anslag	1 000 ¹	Utgifts- prognos	0
2007	Förslag	1 000		
2008	Beräknat	0		
2009	Beräknat	0		

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (bet. 2005/06:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

Anslaget disponeras av regeringen för kapitalinsatser i statliga bolag. Anslaget skall endast belastas om det vid tillfälle för en kapitalinsats inte finns medel på det särskilda konto i Riksgäldskontoret (RGK) som kan användas för kapitalinsatser i statliga bolag.

Anslaget uppgår under 2006 till 1 000 000 kronor. Anslaget, som disponeras av regeringen, får 2006 överskridas med 2 000 000 000 kronor under förutsättning av att det inte finns medel på kontot i RGK och att hela underskottet jämte ränta återbetalas till anslaget från kontot i RGK före utgången av 2006 (prop. 2005/06:1, bet. 2005/06:NU1, rskr. 2005/06:121).

Extra utdelningar om högst 5 000 000 000 kronor kan föras från statliga bolag till det särskilda kontot i RGK under perioden 2003–2006 i syfte att användas för kapitalinsatser i statliga bolag. Riksdagen beslutar om kapitaltillskott i varje enskilt fall (prop. 2002/03:100, bet. 2002/03:FiU21, rskr. 2002/03:235, prop. 2003/04:100, bet. 2003/04:FiU21, rskr. 2003/04:274, prop. 2004/05:1, bet. 2004/05:NU1, rskr. 2004/05:117, prop. 2005/06:1, bet. 2005/06:NU1, rskr. 2005/06:121). Under 2005 bemyndigade riksdagen (prop. 2005/06:1, bet. 2005/06:AU1, rskr. 2005/06:109, rskr. 2005/06:110) den tidigare regeringen att i samband med sammanslagningen och uppbyggnaden av kapitalstrukturen för det nya bolaget (Arbetslivsresurs AR AB) tillskjuta högst 50 000 000 kronor. Den 13 juli 2006 beslutade den tidigare regeringen att tillskjuta 20 000 000 kronor till Arbetslivsresurs AR AB.

2 998 000 000 kronor har förts till det särskilda kontot under perioden den 1 januari 2003 till den 1 september 2006. Under samma period har 2 975 000 000 kronor tagits i anspråk.

Den 1 september 2006 fanns 31 723 090 kronor, inklusive ränta, på det särskilda kontot.

Regeringens överväganden

Regeringen anser att det finns betydande principiella invändningar mot den rådande ordningen för kapitaltillskott. Inte minst har den tidigare regeringen använt kontot i RGK som ett sätt att kringgå utgiftstaken. Regeringen avser därför att se över systemet och återkomma till riksdagen med en samlad bedömning.

Regeringen anser dock att ordningen med ett konto i RGK och ett anslag som får överskridas under året bör tillämpas även under 2007 i avvaktan på denna översyn.

Regeringen anser att följande villkor bör gälla för kapitaltillskott till statliga bolag och finansiering av dessa.

Regeringen bör även under 2007 få föra extra utdelningar från statliga bolag till kontot i RGK, och efter riksdagens beslut i varje särskilt fall få använda medlen för kapitaltillskott i statliga bolag. Den sammantagna ramen, dvs. inklusive de extra utdelningar som tillförts kontot mellan 2003 och 2006, bör även under 2007 vara 5 000 000 000 kronor. Motsvarande villkor för anslagets utnyttjande som riksdagen beslutade om för 2006 bör gälla även för 2007. Det betyder att anslaget bör uppgå till 1 000 000 kronor, att det disponeras av regeringen och att det endast får belastas om det vid tillfället för en kapitalinsats inte finns medel på kontot i RGK. Anslaget bör under loppet av 2007 få överskridas med högst 2 000 000 000 kronor. Endast om överskridande av anslaget skett skall medel från kontot i RGK föras till anslaget. Om anslaget belastas skall hela underskottet inklusive ränta återbetalas före utgången av 2007 genom att medel från kontot i RGK tillförs anslaget. Anslaget skall således inte vara belastat vid utgången av 2007. Medel som finns på kontot vid utgången av 2006 bör få användas för avsett ändamål även under 2007. Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att 1 000 000 kronor anvisas under anslaget 38:19 *Kapitalinsatser i statliga bolag* för 2007. För 2008 och 2009 förutsätts anslaget utgå.

Tabell 3.48 Härledning av anslagsnivån 2007–2009, för 38:19 Kapitalinsatser i statliga bolag

Tusental kronor

	2007	2008	2009
Anvisat 2006¹	1 000	1 000	1 000
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	0	0	0
Beslut	0	-1 000	-1 000
Överföring till/från andra anslag	0	0	0
Övrigt	0	0	0
Förslag/beräknat anslag	1 000	0	0

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (bet. 2005/06:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

3.14.20 38:20 Avgifter till vissa internationella organisationer

Tabell 3.49 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2005	6 065	945	
2006	5 780 ¹		5 868
2007	Förslag	5 780	
2008	Beräknat	5 780	
2009	Beräknat	5 780	

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (bet. 2005/06:FiU21) och förslag på tilläggsbudget i samband med denna proposition.

Anslaget används för avgifter och bidrag för Sveriges deltagande i vissa internationella näringspolitiska organ. Utgiftspåverkande faktorer är medlemsavgifternas utveckling i aktuell valuta samt fluktuationer i valutakurser. Deltagandet bedöms av regeringen som nödvändigt för att möjliggöra svensk påverkan på den internationella utvecklingen och för ett aktivt svenskt deltagande i internationellt samarbete samt för informationsinhämtning på för Sverige viktiga områden. Bidrag ges bl.a. till följande organisationer:

- Internationella byrån för mått och vikt (BIPM),
- Internationella organisationen för legal metrologi (OIML),
- Organisationen för intellektuell äganderätt (WIPO),
- Internationella bly- och zinkstudiegruppen (ILZSG),

- Internationella nickelstudiegruppen (INSG),
- Eureka,
- Efta, Ädelmetallkonventionen,
- COST, 4:th Fund (tekniskt-vetenskapligt samarbete),
- Internationella frysinstitutet samt
- United Nations Conference on Trade and Development (UNCTAD) Trust Fund on Iron Ore Information.

Av anslagssparandet har 751 000 kronor dragits in.

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att 5 780 000 kronor anvisas under anslaget 38:20 *Avgifter till vissa internationella organisationer* för 2007. För 2008 och 2009 beräknas anslaget till 5 780 000 kronor för respektive år.

Tabell 3.50 Härledning av anslagsnivån 2007–2009, för 38:20 Avgifter till vissa internationella organisationer

Tusental kronor

	2007	2008	2009
Anvisat 2006¹	5 780	5 780	5 780
<i>Förändring till följd av:</i>			
Beslut	0	0	0
Överföring till/från andra anslag	0	0	0
Övrigt	0	0	0
Förslag/beräknat anslag	5 780	5 780	5 780

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (bet. 2005/06:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

3.14.21 38:21 Finansiering av rättegångskostnader

Tabell 3.51 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2005	0	0	
2006	5 000 ¹		982
2007	Förslag	5 000	
2008	Beräknat	5 000	
2009	Beräknat	5 000	

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (bet. 2005/06:FiU21) och förslag på tilläggsbudget i samband med denna budgetproposition.

Anslaget skall finansiera kostnader med anledning av mål och ärenden som avser överklagande av Konkurrensverkets beslut eller vari Konkurrensverket för talan.

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att 5 000 000 kronor anvisas under anslaget 38:21 *Finansiering av rättegångskostnader* för 2007. För 2008 och 2009 beräknas anslaget till 5 000 000 kronor respektive 5 000 000 kronor.

Tabell 3.52 Härledning av anslagsnivån 2007–2009, för 38:21 Finansiering av rättegångskostnader

Tusental kronor

	2007	2008	2009
Anvisat 2006¹	5 000	5 000	5 000
<i>Förändring till följd av:</i>			
Beslut	0	0	0
Överföring till/från andra anslag	0	0	0
Övrigt	0	0	0
Förslag/beräknat anslag	5 000	5 000	5 000

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (bet. 2005/06:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

Tabell 3.54 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Tusental kronor

	Utfall 2005	Prognos 2006	Förslag 2007	Beräknat 2008	Beräknat 2009–
Ingående åtaganden	-	0	800 000	-	-
Nya åtaganden	-	800 000	0	-	-
Infriade åtaganden	-	0	200 000	200 000	400 000
Utestående åtaganden	-	800 000	600 000	-	-
Erhållet/föreslaget bemyndigande	-	800 000	600 000	-	-

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att 200 000 000 kronor anvisas under anslaget 38:22 *Utvecklingsprogram för ökad konkurrenskraft* för 2007. För 2008 och 2009 beräknas anslaget till 200 000 000 kronor för respektive år.

3.14.22 38:22 Utvecklingsprogram för ökad konkurrenskraft

Tabell 3.53 Anslagsutveckling

Tusental kronor

2005	Utfall	0	Anslags-sparande	0	
2006	Anslag	200 000	¹	Utgifts-prognos	196 446
2007	Förslag	200 000			
2008	Beräknat	200 000			
2009	Beräknat	200 000			

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (bet. 2005/06:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

Anslaget skall användas för åtgärder som främjar ökad konkurrenskraft.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

För de delar av verksamheten som utgörs av långsiktiga program behövs en möjlighet att göra fleråriga ekonomiska åtaganden. Därför föreslår regeringen ett bemyndigande om ekonomiska åtaganden även för 2007.

Tabell 3.55 Härledning av anslagsnivån 2007–2009, för 38:22 Utvecklingsprogram för ökad konkurrenskraft

Tusental kronor

	2007	2008	2009
Anvisat 2006¹	200 000	200 000	200 000
<i>Förändring till följd av:</i>			
Beslut	0	0	0
Överföring till/från andra anslag	0	0	0
Övrigt	0	0	0
Förslag/beräknat anslag	200 000	200 000	200 000

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (bet. 2005/06:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

3.14.23 38:23 Bolagsverket: Bidrag till kassaregister

Tabell 3.56 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Utfall		Anslags-sparande	
2005	Utfall	-		0
2006	Anslag	0 ¹	Utgifts-prognos	0
2007	Förslag	40 000		
2008	Beräknat	60 000		
2009	Beräknat	70 000		

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (bet. 2005/06:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

Regeringen föreslår att under anslaget anvisa medel för bidrag till kassaregister.

Bemyndiganden om ekonomiska åtaganden

Regeringen föreslår ett bemyndigande om ekonomiska åtaganden för 2007. Detta möjliggör ekonomiska åtaganden som infaller under en senare period.

Tabell 3.57 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Tusental kronor

	Utfall 2005	Prognos 2006	Förslag 2007	Beräknat 2008	Beräknat 2009–
Ingående åtaganden			0	-	
Nya åtaganden			60 000	-	
Infriade åtaganden			0	60 000	
Utestående åtaganden			60 000	-	
Erhållet/föreslaget bemyndigande			60 000	-	

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att 40 000 000 kronor anvisas under anslaget 38:23 *Bolagsverket: Bidrag till kassaregister* för 2007.

3.15 Övrig statlig verksamhet

3.15.1 Bolagsverket

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 3.58 Offentligrättslig verksamhet

Tusental kronor

Offentlig-rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel ¹	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2005	192 000	0	0	0
Prognos 2006	140 000	0	0	0
Budget 2007	140 000	0	0	0

¹ Avser inkomsttitel 1341. En del av den offentligrättsliga verksamheten utgörs av stämpelskatt. Expeditionsavgift får de behålla helt. Den redovisas inte här.

Bolagsverket finansieras genom avgifter. Den offentligrättsliga verksamheten utgörs av stämpelskatt, se tabell inkomsttitel 1341 och förseningsavgifter, se tabell inkomsttitel 2529.

På grund av en ändring av lagen om företagsinteckning kunde Bolagsverket i slutet av 2004 fakturera stämpelskatt i efterskott fr.o.m. den 5 mars 2004. Inbetalningarna från den retroaktiva faktureringen betalades in först i januari 2005 vilket förklarar det höga utfallet för 2005.

Tabell 3.59 Offentligrättslig verksamhet

Tusental kronor

Offentlig-rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel ¹	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2005	54 174	8 004	8 004	0
Prognos 2006	57 200	11 338	11 338	0
Budget 2007	57 200	10 166	10 166	0

¹ Avser inkomsttitel 2529. Den andra delen av offentligrättslig verksamhet består av förseningsavgifter. Här får de räkna av administrationskostnaderna.

3.15.2 Patent- och registreringsverket

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 3.60 Offentligrättslig verksamhet

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel ¹	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2005	16 467	358 933	324 199	34 734
Prognos 2006	15 332	354 000	332 000	22 000
Budget 2007	15 544	360 050	372 500	-12 450

¹ Avser inkomsttitel 2529.

Patent- och registreringsverket finansieras genom avgifter. Verksamheten med patent, varumärken och mönster skall ge intäkter som motsvarar kostnaderna för Patentbesvärslagens verksamhet.

3.15.3 Revisorsnämnden

Revisorsnämndens verksamhet är helt avgiftsfinansierad. Intäkterna uppgick under 2005 till drygt 26 700 000 kronor, varav årsavgifter utgjorde ca 16 600 000 kronor. Nämndens kostnader uppgick till 25 000 000 kronor, varav personalkostnader utgjorde ca 15 500 000 kronor. Vid utgången av 2005 hade Revisorsnämnden ett positivt myndighetskapital om 2 053 000 kronor.

Tabell 3.61 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2005	26 775	25 021	1 754
Prognos 2006	27 383	27 246	137
Budget 2007	27 400	27 130	270

4 Utrikeshandel, handels- och investeringsfrämjande

4.1 Omfattning

Politikområdet Utrikeshandel, handels- och investeringsfrämjande består av följande verksamhetsområden:

- handels- och investeringsfrämjande och
- internationell handelspolitik och inre marknaden.

Politikområdets verksamhet syftar till att skapa tillväxt och sysselsättning i Sverige genom att främja öppen handel och avveckla handelshinder. Det sker genom att göra EU:s inre marknad mer effektiv, vilket också förbättrar EU-ländernas konkurrenskraft. Globalt värnas och utvecklas ramvillkor för internationell frihandel och investeringar i Världshandelsorganisationen (WTO) och genom EU:s handelsavtal med andra länder. OECD är ett viktigt forum för att skapa tydliga regler och riktlinjer för internationell samverkan, erfarenhetsutbyte mellan länder och kvalificerad analys. Som en del av verksamheten ingår en genomlysning av de faktorer, såsom demokrati, rättsväsende och sociala välfärdssystem, som påverkar internationellt företagande. Kampen mot korruption är central.

Målet med politikområdet uppnås genom att bl.a. främja utrikeshandeln och utländska investeringar i Sverige samt att stärka profileringen av Sverige i utlandet.

Inom politikområdet finns följande myndigheter och andra statliga verksamheter:

Kommerskollegium, Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll (SWEDAC), Export-

kreditnämnden (EKN), Myndigheten för utländska investeringar i Sverige (Invest in Sweden Agency, ISA), Sveriges exportråd (Exportrådet) och AB Svensk Exportkredit (SEK). Vidare anslås medel för svenskt deltagande i internationella handelsorganisationer och bidrag till Sveriges Standardiseringsråd (SSR).

Utrikesdepartementet är inom Regeringskansliet ansvarigt för politikområdet.

4.2 Utgiftsutveckling

Tabell 4.1 Utgiftsutveckling inom politikområdet Utrikeshandel, handels- och investeringsfrämjande

Miljoner kronor

	Utfall 2005	Budget 2006 ¹	Prognos 2006	Förslag 2007	Beräknat 2008	Beräknat 2009
39:1 Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll: Myndighetsverksamhet	20,8	21,4	21,5	20,6	20,9	21,3
39:2 Kommerskollegium	65,1	67,3	66,2	67,9	69,0	70,5
39:3 Exportfrämjande verksamhet	309,0	301,5	304,0	223,8	163,8	163,8
39:4 Investeringsfrämjande	69,9	69,2	68,0	55,9	56,9	58,1
39:5 Avgifter till internationella handelsorganisationer	15,2	15,4	15,4	15,4	15,4	15,4
39:6 Bidrag till standardiseringen		29,3	28,8	29,6	30,3	31,0
2003 24 39:6 Näringslivsutveckling i Östersjöregionen	19,4		-11,8			
Totalt för politikområde Utrikeshandel, handels- och investeringsfrämjande	499,4	504,2	492,2	413,2	356,3	360,1

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (bet. 2005/06:FiU21) och förslag på tilläggsbudget i samband med denna proposition.

4.3 Mål för politikområdet

Målet är en effektiv inre marknad och en öppen handelspolitik i EU, ett förstärkt multilateralt handelssystem inom Världshandelsorganisationen (WTO), ökad svensk handel och ökade utländska direktinvesteringar i Sverige.

Resultatbedömning för respektive verksamhetsområde

4.4 Handels- och investeringsfrämjande

4.4.1 Mål för verksamhetsområdet

Ökad handel och ökade direktinvesteringar i Sverige.

4.4.2 Insatser

4.4.2.1 Insatser inom politikområdet

Handels- och investeringsfrämjande

Handels- och investeringsfrämjandet syftar till att stärka Sveriges internationella konkurrenskraft genom att globaliseringens utmaningar och möjligheter tillvaratas.

Exportfrämjande

Exportfrämjandet skall öka företagens förmåga till internationalisering. Små och medelstora företag prioriteras. Exportrådet (ER) stöder och främjar svensk export och internationalisering och underlättar för svenska företag att växa internationellt. ER har drygt 50 utlandskontor i 45 länder.

Basverksamheten består av kostnadsfri information och rådgivning om affärer och affärsmöjligheter utomlands och styrs av näringslivets efterfrågan och av vilka sektorer och marknader som är prioriterade. Den bygger på närvaro utomlands. Till detta kommer exportförberedande insatser samt särskilda exportsatsningar avseende strategiska marknader och tillväxtbranscher.

Exportrådgivning i Sverige erbjuds genom Exportrådets regionala exportrådgivare.

Statens insatser för att främja projektexporten syftar till att befästa och förstärka svenska företags andel av upphandlingen inom internationella finansinstitutioner, regionala utvecklingsbanker, FN och EU.

Särskilda insatser genomförs för att främja svensk projektexport till EU:s nya medlemsländer och grannländer.

Svenska ambassader och generalkonsulat bedriver främjandeverksamhet i samverkan med andra främjandeorganisationer, företrädesvis Exportrådets handelssekreterarkontor, samt

företag och lokala samarbetspartners. De svenska honorärkonsulaten är en viktig resurs för den Sverigefrämjande verksamheten i utlandet.

Nämnden för Sverigefrämjande i utlandet (NSU) är ett forum för informationsutbyte, samordning och gemensamt agerande vad gäller Sverigeprofilering mellan de statliga och halvstatliga organisationerna inom Sverigefrämjandet.

Exportfinansiering

Exportkreditnämnden (EKN) skall genom exportkredit- och investeringsgarantier ge svenskt näringsliv goda konkurrensförutsättningar på de internationella marknaderna. Sverige förhandlar i EU:s och i OECD:s arbetsgrupper om reglering av statsstödda exportkrediter. Inom OECD går arbetet vidare med frågan om harmonisering av kommersiella premier och man har man enats om en förstärkt aktionsplan för att undvika korruption i samband med statsstödd exportfinansiering. EKN skall beakta sociala och miljömässiga aspekter i sin garantigivning till företag verksamma i utvecklingsländer. Kreditgivningen skall ske på ett sätt som är förenligt med långsiktig skuldållbarhet i de utvecklingsländer där verksamheten bedrivs.

AB Svensk Exportkredit (SEK) tillhandahåller långfristig exportfinansiering för svensk exportindustri. SEK administrerar det statsstödda exportkreditsystemet.

Investeringsfrämjande

Investeringsfrämjandet skall bidra till att attrahera utländska direktinvesteringar till Sverige. Myndigheten för utländska investeringar i Sverige (Invest in Sweden Agency, ISA) verkar aktivt för att utländska företag investerar eller samverkar med svenska företag för att få till stånd investeringar i Sverige. ISA tillhandahåller kostnadsfritt tjänster och informationsmaterial, besvarar förfrågningar från utländska investerare eller företag samt hjälper dessa att etablera kontakter med relevanta aktörer. En central del av investeringsfrämjandet är att verka för ett gott investeringsklimat genom att identifiera de möjligheter och hinder som finns. ISA:s s.k. klimatrapport utgör ett viktigt underlag till departementet när det gäller att driva frågorna. Myndigheten bedriver vidare fokusprojekt som marknadsför områden där Sverige har särskilda förutsättningar att attrahera

utländska investeringar. ISA har fyra egna utlandskontor samt representation på ytterligare åtta marknader. Utöver detta har ISA ett nära samarbete med ett 40-tal utlandsmyndigheter.

5.4.2.2. Insatser inom andra politikområden

Inom handels- och investeringsfrämjandet är ett flertal offentliga och privata aktörer verksamma. Exportrådet och ISA samarbetar med dessa inom sina respektive verksamhetsfält, t.ex. ALMI Företagspartner AB, Verket för näringslivsutveckling (Nutek), Verket för innovationssystem (VINNOVA), VisitSweden AB och Institutet för Tillväxtpolitiska studier (ITPS).

En mycket stor exportpotential finns i flera av de länder som är eller har varit aktuella för svenskt utvecklingssamarbete. Många av dessa länder kan också öka sin export till Sverige och EU, vilket gynnar såväl Sverige som dessa länders egen utveckling. Ett arbete med att ta fram en handlingsplan och konkreta förslag till hur gränssnittet svensk utvecklingspolitik och svenskt näringsliv ömsesidigt kan stödja varandra pågår inom Regeringskansliet.

I Sveriges internationella utvecklingssamarbete spelar ömsesidigheten i handeln en viktig roll. Handeln med utvecklingsländer står i fokus i pågående WTO-förhandlingarna. För att underlätta exporten från u-länder har en kontaktpunkt inrättats på Kommerskollegium, *Open Trade Gate Sweden*, som bl.a. skall hjälpa till att lösa de hinder som exportörer från utvecklingsländer kan möta på den svenska marknaden.

4.4.3 Resultatredovisning

Exportrådet och andra aktörer

Exportrådets verksamhet indelas i tre områden: information, särskilda program och konsultverksamhet. *Exportinformationen* som i huvudsak finansieras med statliga medel och som främst riktar sig till små och medelstora företag är kostnadsfri för kunden. Inom *Exportinformation* (omsättning 137 miljoner kronor) har Exportrådets utlandskontor och de specialiserade enheterna i Stockholm 2005 besvarat cirka 54 000 affärsförfrågningar. Viktiga aktiviteter har varit att ta emot och utforma pro-

gram för inkommande och utgående delegationer, fortsatt uppbyggnad av kompetenscentrum för elektronisk handel och fortsatt utveckling av webbplatserna. Under 2005 utbildades närmare 2 000 personer inom det exporttekniska området.

Exportprogram inriktar sig på aktiviteter i samverkan mellan företag eller på företag som är nya på exportmarknaden. Omsättningen uppgick 2005 till 132 miljoner kronor. Under året genomfördes nära 370 s.k. affärschansprojekt för småföretag och ett hundratal specifika exportfrämjande aktiviteter med över 900 företag. Exportrådets omsättning inom *konsultverksamheten* uppgick 2005 till 160 miljoner kronor. Antalet konsultuppdrag uppgick till drygt 1 350 i 40 länder och omfattade alla storlekar och typer av företag. Verksamheten är helt företagsfinansierad och bedrivs endast vid utlandskontoren.

Främjande av projektexport sker bl.a. genom instrumentet *Aktiv projektutveckling*. Hittills har insatserna bidragit till kontrakt för svenska företag med en exportvolym på cirka 4 miljarder kronor. Insatserna bidrar även till export från små och medelstora företag med spridd regional förankring, i egenskap av underleverantörer. De näringslivs- och Sverigefrämjande aktiviteter som svenska ambassader och generalkonsulat med samarbetspartners genomför innebär goda möjligheter för exponering på olika marknader. Samspelet mellan främjandets aktörer när det gäller profileringen av Sverige i utlandet har stärkts.

Exportfinansiering

Under 2005 lämnade Exportkreditnämnden (EKN) garantier till ett värde av 27 miljarder kronor samt garantiofferter till ett värde av 39 miljarder kronor. Garantierna avsåg export till 105 länder. EKN noterade 33 nya kunder 2005. Under första halvåret 2006 lämnades garantier till ett värde av 12,1 miljarder kronor och garantiofferter till ett värde av 26,6 miljarder kronor.

Den 31 december 2005 hade EKN bundna åtaganden om 83 miljarder kronor, vilka minskade till 81,1 miljarder fram till den 30 juni 2006. EKN:s resultat uppvisade 2005 ett överskott på 1 925 miljoner kronor. Första halvåret 2006 redovisade EKN ett överskott på 689 miljoner kronor. Överskottet 2005 samt första halvåret 2006 beror dels på de mycket

stora återbetalningar av fordringar som gjordes under året, dels på fortsatt lågt behov av riskreserveringar. Myndighetskapalet uppgick i slutet av 2005 till 5,8 miljarder kronor och till 5,6 miljarder kronor per den 30 juni 2006.

AB Svensk Exportkredit (SEK) lämnade under 2005 finansiering på 37,5 miljarder kronor.

Under första halvåret 2006 lämnade SEK finansiering på 31,3 miljarder kronor. Systemet med statsstödda exportkrediter gav 2005 ett överskott på 113,4 miljoner kronor och första halvåret 2006 ett överskott på 24,9 miljoner kronor. Sedan 1990 har systemet genererat ett positivt resultat, sammanlagt uppgående till ungefär 2 miljarder kronor, med en genomsnittlig kreditvolym vid respektive års slut på 7,6 miljarder kronor. Systemet med statsstödda exportkrediter är mycket beroende av utvecklingen på räntemarknaden.

Investeringsfrämjande

Efter en kraftig expansion under den senare delen av 1990-talet har de globala flödena av direktinvesteringar fallit de senaste fem åren (2001–2005). Under de senaste två åren har de utländska direktinvesteringarna i Sverige ökat. År 2005 uppgick investeringarna till 102 miljarder kronor enligt Riksbankens statistik. Det är svårt att dra några generella slutsatser av denna statistik då den endast redovisar valutaflöden mellan länderna. För att bredda perspektivet har Myndigheten för utländska investeringar (ISA) kompletterat statistiken med ett antal indikatorer som redovisar de utländska företagens aktiviteter i Sverige. Indikatorerna visar sammanfattningsvis på att de utländska företagens verksamhet i Sverige är på en fortsatt hög nivå.

Under 2005 medverkade ISA till 140 nya investeringar, vilket innebar cirka 1 100 nya arbetstillfällen. Därtill kommer ca 600 övertagna arbetstillfällen, som härrör från verksamheter som förvärvats av utländska ägare. Under den senaste femårsperioden har ISA medverkat till omkring 600 investeringar, vilka inneburit ca 10 500 nya arbetstillfällen.

Analys och slutsatser

Exportfrämjande

Exportrådet har uppfyllt de mål som riksdagen och den tidigare regeringen fastställt för dess verksamhet. Små och medelstora företag har fått tillgång till kvalificerad exportinformation, kompetensutveckling och rådgivning. Räckvidden för exportfrämjandet utomlands liksom tillgängligheten till exportrådgivning i Sverige och kompetensutveckling för små och medelstora företag har ökat och inneburit väsentligt förbättrade möjligheter för dessa företag att få stöd i sitt agerande på internationella marknader.

Främjandet av svensk projektexport och internationell upphandling bedöms vara kostnadseffektiv. Efterfrågan är stor. Med begränsade finansiella insatser kan hög utväxling i form av exportkontrakt och sysselsättning i Sverige uppnås. Genomförda satsningar inom projektexporten har enligt näringslivet bidragit till ökad förmåga till kraftsamling i avgörande affärsskeden.

Utlandsmyndigheterna har bidragit till främja svenska ekonomiska intressen och svenska företags affärsmöjligheter i utlandet. Ett aktivt arbete för att hjälpa svenska företag att lösa handelshinder har lett till förbättrade möjligheter att genomföra affärer.

Exportfinansiering

Exportkreditnämnden (EKN) har genom sin garantigivning medverkat till att svenska exportföretag kan erbjuda villkor som huvudsakligen är likvärdiga med konkurrerande företag i andra länder. EKN har på ett framgångsrikt sätt förenat målet om garantigivning för svensk exportindustri på gynnsamma villkor med restriktionen att verksamheten skall vara självbärande på sikt. Det har emellertid under de senaste åren visat sig att förändringar i produktions- och handelsmönster gör att den svenska exportindustrin har behov som EKN med nuvarande mandat inte kan möta fullt ut. Det kan därför finnas anledning att analysera den övergripande frågan om ett vidgat mandat för EKN. Detta bör ske med målsättningen att uppnå så likvärdiga villkor som möjligt för svensk exportindustri i jämförelse med exportindustrin i konkurrentländerna

Mycket viktiga uppgifter är att ytterligare underlätta små och medelstora företags export-

möjligheter samt fortsätta att anpassa verksamheten till kundernas behov.

AB Svensk Exportkredit (SEK) har genom sin exportfinansiering medverkat både med finansiering och rådgivning i flera viktiga affärer till förmån för svensk exportindustri.

Investeringsfrämjande

ISA har uppfyllt de mål som riksdagen och den tidigare regeringen har ställt på verksamheten. ISA:s verksamhet har bidragit till flera viktiga utländska direktinvesteringar i Sverige liksom till att stärka svenska kompetenskluster inom exempelvis IT och telekom, bioteknik, läkemedel och fordon.

4.4.4 Politikens inriktning

Handels- och investeringsfrämjandet skall stärka Sveriges internationella konkurrenskraft. Globaliseringens utmaningar och möjligheter skall tas tillvara.

Globaliseringen med världsomspännande handel, investeringar och utveckling av ny teknik innebär att människor, kapital, varor, tjänster, information och teknik rör sig över region- och nationsgränser snabbare och billigare än någonsin tidigare. Förändringstakten ökar och de geografiska begränsningarna för såväl utbud som efterfrågan minskar i betydelse. Konkurrensen och kraven på förnyelse ökar.

De möjligheter som globaliseringen ger att stärka svensk ekonomi och handel skall tas tillvara. Det sker främst genom att främja svenska små och medelstora företags export och internationalisering samt svenska företags affärer på strategiskt viktiga marknader. Det sker också genom att attrahera utländska direktinvesteringar och genom att stärka profileringen av Sverige i utlandet.

Även om svensk export utvecklats starkt och tar en allt större del av BNP, tappar Sverige marknadsandelar på strategiskt viktiga marknader. Regeringen fäster stor vikt vid internationellt affärsfrämjande som skapar förutsättningar för företagsutveckling och tillväxt, och vill vidareutveckla och effektivisera denna verksamhet. Den potential som finns bland småföretag att komma ut på exportmarknaden skall tas tillvara genom att underlätta deras förmåga till internationalisering. Exportfrämjandet skall göra det enklare för

svenska företag att växa internationellt. Exportrådet skall inom ramen för sitt statliga uppdrag erbjuda goda förutsättningar för internationell affärsutveckling med exportservice, kompetensutveckling och kunskapsspridning om internationella marknader. Företagsspecifik affärsutveckling med skräddarsydda lösningar skall erbjudas företagen på marknadsmässiga villkor.

Vidare genomförs riktade främjandesatsningar för att profilera och synliggöra kompetens hos Sverige och svenskt näringsliv inom affärsområden som är strategiskt intressanta för olika marknader. Riktade främjandesatsningar ger också tillfällen att profilera en attraktiv bild av Sverige som kan bidra till att attrahera utländska direktinvesteringar. Information om investeringsmöjligheter i Sverige skall erbjudas utländska intressenter. Stor vikt läggs vid arbetet med att identifiera investeringshämmande faktorer.

Användandet av svenska företagens kunskaper och erfarenheter förblir ett viktigt inslag i politiken för global utveckling när svensk erfarenhet och kompetens efterfrågas. Nya former av samverkan mellan privat och offentlig sektor behövs, bland annat för att bidra till angelägen tillväxt och sysselsättning i utvecklingsländer och för att ta tillvara olika erfarenheter, kompetenser och resurser.

Utrikesförvaltningens globala nätverk skall vara till nytta för svenskt näringsliv och svenska ekonomiska intressen utomlands.

4.4.5 Näringslivsutveckling i Östersjöregionen

4.4.5.1 Inledning

Efter förslag i 1998 års vårproposition inrättades anslaget *Näringslivsutveckling i Östersjöregionen*, den s.k. Östersjömiljard 2, för femårsperioden 1999–2003. Anslaget kommer att avslutas per den 31 december 2006.

Målet var att förstärka svenska företags position i Östersjöregionen och förbättra svenska företags deltagande i utvecklingen av regionens näringsliv.

4.4.5.2 Insatser

Regeringen har fattat beslut om 45 uppdrag. Beviljade bidrag uppgår till 926,6 miljoner kronor, varav 823,9 miljoner kronor hade förbrukats per den 30 juni 2006.

4.4.5.3 Resultatredovisning

Statskontoret överlämnade i slutet av september 2006 rapporten *Östersjömiljard 2 – en slututvärdering*. Rapporten bygger på en granskning av 24 separata utvärderingar som sammanlagt berör 28 uppdrag och 244 delprojekt.

Statskontoret konstaterar att det utifrån granskade utvärderingar är svårt att göra en samlad bedömning av programmets betydelse för företagens utveckling. Ett fåtal företag står för huvuddelen av affärerna. Över 91 procent av det skapade affärsvärdet om ca 6 miljarder kronor har tillkommit i tre program. Enligt utvärderingarna är det en handfull företag som har stått för 71 procent av det uppnådda affärsvärdet. För majoriteten av de deltagande svenska företagen har det affärsmässiga utfallet hittills varit begränsat eller uteblivit helt. Sambandet mellan företagets deltagande i programmet och utfallet är svagt och i många fall omöjligt att belägga med vetenskapliga metoder.

Analys och slutsatser

I en halvtidsutvärdering *Östersjömiljard 2 – Mer än företagsfrämjande* riktade Statskontoret kritik mot hanteringen av programmet och lämnade en rad rekommendationer inför programmets avslutning. Statskontorets övergripande omdöme i sin nu överlämnade slututvärdering är att administrationen av Östersjömiljard 2 tydligt har förbättrats och att Statskontorets och andras förslag på förbättringar i hög grad har hörtsammats.

Ett kvarstående problem är att det inte finns något utvecklat administrativt IT-stöd inom Regeringskansliet. Statskontorets övergripande rekommendation är därför att om Regeringskansliet i framtiden skall ha programadministrativa uppgifter måste frågan om ett IT-stöd lösas. Statskontorets generella ståndpunkt är emellertid att denna typ av

arbetsuppgifter i regel skall läggas på lämpliga statliga myndigheter.

UD:s slutredovisning av den andra Östersjömiljarden och Statskontorets slututvärdering har överlämnats till Riksdagens näringsutskott. Efter att de sista utbetalningarna från anslaget har gjorts kommer en ekonomisk slutredovisning att tillställas Riksdagen under det första kvartalet 2007.

4.5 Internationell handelspolitik och inre marknaden

Inom verksamhetsområdet redovisas internationell handelspolitik och inre marknaden i två separata delar. Eftersom en stor del av resultaten inom området inte kan redovisas med hjälp av kvantitativa data sker redovisningen enligt en annan struktur.

4.5.1 Mål för verksamhetsområdet

Målet är att bidra till ett förstärkt multilateralt handelssystem samt en öppen handelspolitik och en effektiv inre marknad i EU.

4.5.2 Internationell handelspolitik

Den internationella handelspolitiken syftar till att värna och utveckla öppna, enkla, rättvisa och legitima ramvillkor för internationell handel och investeringar.

4.5.2.1 Insatser och resultat

Utgångspunkten för arbetet med EU:s gemensamma externa handelspolitik har varit ökad öppenhet för handel och investeringar, såväl i EU som i resten av världen, och en förbättring av världshandelssystemets regelverk. Sveriges agerande har utgått från behovet av en rättvis och hållbar global utveckling samt tillvaratagande av det svenska näringslivets och konsumenternas intressen.

Kommerskollegium har bistått löpande i de pågående WTO-förhandlingarna i den s.k. Doharundan samt i de bilaterala och regionala förhandlingsprocesserna.

Som en del av politiken för global utveckling har Sverige verkat för att handelspolitikens alla delar skall ta hänsyn till utvecklingsländer och fattiga människors intressen. Sverige har därför framförallt verkat för att dessa länders offensiva intressen av att öka sin handel skall genomsyra förhandlingsresultatet, men också att länderna ges nödvändig flexibilitet i sina WTO-åtaganden och att handeln mellan utvecklingsländer, s.k. syd-syd handel, ökar.

De löpande kontakterna med näringslivets organisationer, fackföreningar och frivilligorganisationer, som sker genom Kommerskollegium och i den för WTO-frågor uppsatta referensgruppen, har medfört att underlaget för svenska ställningstaganden och beslut inför de fortsatta WTO-förhandlingarna har kunnat fördjupas och diskuteras i en bredare krets.

WTO/Doharundan och relaterade frågor

WTO beslöt den 27 juli 2006 att tills vidare skjuta upp DDA-förhandlingarna i sin helhet för att på så sätt få tid till reflektion och utvärdering av situationen. En nystart är möjlig först när förändringar i ländernas positioner kan noteras. Mycket återstår därför fortfarande att göra om Doharundan skall kunna slutföras som planerat under innevarande år.

Under förhandlingarna har fokus legat på utvecklingsländernas situation. Dock återstår ännu många frågor att lösa. Det gäller t.ex. hur utvecklingsländerna kan stödjas för att kunna dra nytta av de handelspolitiska reformer som beslutas i WTO och hur det tekniska biståndet kan göras mer ändamålsenligt. En av nyckelfrågorna i förhandlingarna, inte minst för utvecklingsländerna, är jordbruket. Sverige har bidragit till att EU som helhet antagit en mer konstruktiv position i förhandlingarna på jordbruksområdet. Sverige bidrog exempelvis i högsta grad till att beslut kunde fattas i Hongkong om att EU var berett att avskaffa alla exportsubventioner senast 2013. Arbetet har också lagts ned för att åstadkomma väsentliga tullsänkningar på industrivaruområdet, liksom ett gradvis öppnande av handeln med tjänster.

Utformningen av förhandlingsförslag om förenkling av handelsprocedurer har dessutom prioriterats.

Den 1 januari 2005 avskaffades textil- och konfektions (teko-)kvoterna mellan WTO:s medlemsländer. Under sommaren återinfördes

dock tidsbegränsade tekokvoter mot Kina till och med 2007.

Handelsrelaterat bistånd

Under 2005 uppmärksammandes i högre grad än tidigare behovet av ökat och förbättrat handelsrelaterat bistånd. Sverige har en framskjuten roll i den internationella Aid for Trade-processen, som skall hjälpa utvecklingsländerna att dra nytta av en friare världshandel. I arbetet ingår en förstärkning av Integrated Framework som särskilt inriktar sig på de minst utvecklade ländernas behov.

Ökade resurser har avsatts för det handelsrelaterade tekniska biståndet, särskilt för att höja de utvecklingsländernas kapacitet att delta och tillvarata sina intressen i internationella handelsförhandlingar. För att ge UD och Sida ett tydligt uppdrag att arbeta med denna typ av stöd antogs riktlinjer för det svenska handelsrelaterade biståndet. Handelsrelaterat bistånd finansieras dels från utgiftsområde 7 Internationellt bistånd, dels från politikområde 8 Internationellt utvecklingssamarbete.

OECD

Sverige har aktivt arbetat med handelspolitiska frågor i OECD till stöd för förhandlingarna i WTO och OECD:s arbete med globaliseringsfrågor. Syftet är att underbygga och stödja det multilaterala handelssystemet. OECD:s arbete med tillväxt och globalisering kan utgöra viktiga bidrag till EU:s arbete för ett konkurrenskraftigt Europa. Den svenska politiken för global utveckling har legat till grund för samstämmighetsarbetet i OECD.

Övriga handelspolitiska frågor

Som en uppföljning av det högnivåseminarium som anordnades i Stockholm i februari 2005 har insatser genomförts under året för att lyfta fram den externa handelspolitikens viktiga roll för att uppnå målen inom EU:s Lissabonprocess. De svenska insatserna har bidragit till att betydelsen av den externa handelspolitiken understryks i slutsatserna från Europeiska rådets möte i mars 2006 och att EU-kommissionen nu aktivt arbetar med ett meddelande kring dessa frågeställningar.

Under 2005 beslutade EU om en ny förordning för tullpreferenser för utvecklingsländer (det allmänna preferenssystemet, GSP). Systemet omfattar tullsänkningar för fler produkter än tidigare och

är stabilt fram till 2009. Utvecklingsländer som lever upp till vissa centrala internationella konventioner på områdena miljö och arbetsrätt kan få tullfrihet. För att ge stöd till länder som drabbades av tsunamikatastrofen beslutade EU under 2005 om en tullkvot för råkor, vilket gav ett konkret stöd för Thailands export till EU.

Kontaktpunkten, Open Trade Gate Sweden på Kommerskollegium, inledde under 2005 sitt arbete med att sprida information och hjälpa exportörer från utvecklingsländer att identifiera och åtgärda onödiga och oavsiktliga hinder som de kan stöta på när de exporterar sina produkter till Sverige.

Sverige agerade under 2005 för att motverka EU:s ökade användning av antidumping och andra skyddsåtgärder.

Ett omfattande arbete har genomförts för att informera företag om mellanstatliga regler och överenskommelser om mänskliga rättigheter och hållbar utveckling samt arbete mot korruption i anslutning till internationell handel. Inom ramen för den svenska s.k. kontaktpunkten för OECD:s riktlinjer för multinationella företag (NKP) har dialog förts med arbetsmarknadens parter och enskilda organisationer.

Bilaterala och regionala handelsförhandlingar

Antalet regionala och bilaterala frihandelsavtal har under senare år ökat kraftigt världen över. För att svenska och europeiska företag inte skall missgynnas och få försämrade konkurrensmöjligheter har Sverige inom EU-kretsen arbetat för att förhandlingar om frihandelsavtal med främst vissa asiatiska och latinamerikanska länder inleds.

Jämställdhet

Inom ramen för arbetet med jämställdhetsintegrering av samtliga politikområden har särskilda analyser genomförts på det handelspolitiska området. Detta gäller bl.a. WTO, regionala handelsavtal, tjänstehandel och företagens globala ansvar. Med avstamp i dessa analyser har en långsiktig strategi tagits fram för hur dessa frågor kan drivas framöver.

4.5.2.2 Politikens inriktning

Handelspolitiken kan bidra till de övergripande målen om tillväxt och sysselsättning, en hållbar utveckling, ett öppet Europa, ekonomisk

utveckling i u-länder samt demokrati och säkerhet. Frihandel är av avgörande betydelse för att EU:s Lissabonmål skall uppnås. En politik för öppen, enkel, rättvis och legitim handel är särskilt viktig i tider där protektionistiska tendenser kan noteras på båda sidor av Atlanten. WTO utgör ett värn mot regelvidriga sanktioner och garanterar att handelstvister kan lösas på ett organiserat och icke godtyckligt sätt. OECD har en viktig roll att spela för att stävja protektionistiska tendenser genom att utgöra ett forum för kvalificerad ekonomisk analys av sektorsövergripande problemställningar med målet att nå samstämmighet och generera debatt såväl bland organisationens medlemsländer som i en bredare krets.

Det är viktigt att arbeta för att DDA-förhandlingarna, som varit suspenderade sedan den 24 juli 2006, sätter igång igen så att de möjligheter som ett resultat erbjuder kan tas tillvara. Detta särskilt som förbättrade förutsättningar för handel och tillväxt kan utgöra den positiva injektion som världsekonomin så väl behöver. Det är av avgörande betydelse att åstadkomma ett ambitiöst slutresultat med ett kraftigt förbättrat marknadstillträde och ett förstärkt multilateralt regelverk.

EU har innehaft en ledarroll och ambitionen bör vara att EU i kommande förhandlingar skall visa kompromissvilja inom de huvudområden som identifierats av WTO:s medlemmar, nämligen:

- jordbruksvaror,
- industrivaror,
- tjänstehandel,
- förenklade handelsprocedurer,
- regelfrågor (bl.a. anti-dumping, skyddsåtgärder och subventioner),
- utvecklingsdimensionen och
- miljöfrågor.

WTO har högsta prioritet i EU:s handelspolitiska arbete. Detta arbete kan drivas parallellt med kompletterande bilaterala och regionala frihandelsförhandlingar för att stärka svenska företags konkurrensmöjligheter. Sverige avser att aktivt medverka till EU:s arbete på detta område. En särskild utmaning i detta sammanhang är EPA-förhandlingarna där utvecklingsperspektivet spelar en särskild roll.

Handeln är den viktigaste faktorn för att främja människors välbefinnande i u-länderna. En

viktig framtida utmaning på det handelspolitiska området är att skapa bättre förutsättningar för utvecklingsländerna att tillgodogöra sig de fördelar världshandeln kan ge. Utvecklingsländerna bär själva huvudansvaret för att en positiv utveckling kommer till stånd. Samtidigt har de rika länderna ett särskilt ansvar att utforma sin handelspolitik så att denna skapar förutsättningar för tillväxt och utveckling i u-länder. EU:s handelspolitik bör bidra till detta.

Frågor som rör handel och etik är av stor vikt för handelspolitiken. Regeringen avser fortsätta att stödja och samarbeta med företag som vill bidra till ökad demokrati, fred och frihet samt respekt för mänskliga rättigheter runt om i världen. Arbetet mot korruption är centralt i detta sammanhang. Efter samråd med företrädare för näringsliv, fackföreningsrörelse och andra relevanta organisationer är avsikten att se över formerna för samarbete i dessa frågor. Tillsammans med insatser för att stärka de multilaterala regelverken inom organisationer som WTO, arbetet inom ramen för de internationella finansieringsinstitutionerna, och inom FN-systemet, utgör engagemanget i OECD en viktig del av våra ansträngningar att dra nytta av globaliseringen. Arbetet med att följa upp slutsatserna från Europeiska rådets möte i mars 2005 prioriteras och kan därmed fortsatt stärka handelspolitikens roll för att uppnå målen i Lissabonprocessen.

4.5.3 Inre marknaden

En effektiv inre marknad kännetecknas av en öppen handel på lika villkor, genom undanröjandet av handelshinder, fri konkurrens och regelförbättring. Svenska företags och konsumenters intressen står i fokus. Den inre marknaden är kittet i det europeiska bygget. För ett land som Sverige är det logiskt att delta i detta samarbete. I likhet med våra nordiska grannar har vi utvecklat en ekonomi baserad på handel med omvärlden. Handeln är, och har varit, avgörande för vår tillväxt och sysselsättning. Utan en fungerande inre marknad riskerar konjunkturutvecklingen att avta och utvecklas negativt.

En fortsatt viktig uppgift är att ta bort onödiga handelshinder för att motverka hämmande effekter på den ekonomiska utvecklingen och sysselsättningen.

Den inre marknaden är den viktigaste regionen för Sveriges utrikeshandel och stod för cirka 58 procent av exporten och 71 procent av importen 2005 (EU 25).

Regelförbättring är viktigt för näringslivets möjligheter att utnyttja fördelarna med den inre marknaden. Utvecklingen av olika regleringsinstrument på den inre marknaden, som t.ex. harmonisering enligt *Nya metoden*, av effektivare konkurrens genom regler och ökad användning av standarder som främjar fri och öppen konkurrens, är därmed aktuella insatser.

En effektiv och fullbordad inre marknad är en central del av Lissabonstrategin. Tydliga regler för fri rörlighet på den inre marknaden underlättar även relationerna mellan EU och tredje land och skapar förutsättningar för ökad handel och exportmöjligheter för svenska företag. Det gemensamma europeiska regelverket utgör en grund på vilken förhandlingar kan ske med resten av världen om rörlighet av produkter och tjänster. På så sätt skapas såväl ökade möjligheter för import till EU som för ökad export från svenska företag till marknader utanför EU.

Innovation och investeringar i forskning och utveckling måste kunna skyddas på ett effektivt och väl avvägt sätt samtidigt som möjligheten att främja legal parallellimport inte hindras mer än nödvändigt. Utvecklingen av moderna och effektiva regler för skydd av immateriella rättigheter i en global ekonomi är av stor vikt för en hållbar utveckling i EU.

4.5.3.1 Insatser

En reglerad tjänstemarknad i EU gagnar svenska intressen. Därför är ett tjänstedirektiv med klara och tydliga regler, vilket ger ökad rättssäkerhet, mycket viktigt. I hög utsträckning måste de små och medelstora företagens möjligheter och intresse av att verka på den inre marknaden stå i centrum.

Information om möjligheter och rättigheter på den inre marknaden till företag och enskilda är en nyckelfråga. För att uppfylla det övergripande målet står effektivisering av sektorsöverskridande instrument, t.ex. principen om ömsesidigt erkännande, standardisering och den nya harmoniseringsmetoden i fokus. Nya och effektiva regler för marknadskontroll främjar fri

rörlighet och konkurrensen samtidigt som väsentliga skyddsintressen kan omhändertas.

Sverige deltar aktivt i utvecklingsarbetet av internationella anmälningsprocedurer av tekniska regler för att motverka nya handelshinder. Detta sker såväl inom ramen för informationsförfarandet enligt direktiv 98/34 som det informella nätverket för att lösa handelshinder på den inre marknaden, SOLVIT, där Kommerskollegium är svensk kontaktpunkt. Nya nätverk för att lösa problem på den inre marknaden utvecklas allteftersom behoven av snabba och enkla lösningar blir allt mer påtagliga. Informationssystemet för den inre marknaden (IMI), där det övergripande syftet är ett bredare och mer samlat grepp kring informationsbehovet på den inre marknaden, är under utveckling. IMI utvecklas enligt en steg för steg modell och kommer under 2007 börja tillämpas på en begränsad del av det så kallade yrkeskvalifikationsdirektivet. Tanken är att IMI senare ska kunna stödja flertalet rättsakter på den inre marknaden, inklusive det framtida tjänstedirektivet.

Ökat intresse för kompetensbedömning och ackreditering av certifierings-, provnings- och kontrollorgan kan noteras i Sverige. Organen, som i regel är privata företag, verkar i konkurrens, vilket bidrar till säkerhet i kombination med lägre priser och kostnader för alla parter. Bibehållen hög kvalitet som röner internationellt erkännande är av stor vikt både för skyddet av medborgarnas liv och för hälsa liksom för svensk utrikeshandel.

Tillsyn på marknaden genom kontroll av förekomsten av farliga produkter är ett åliggande för de ansvariga myndigheterna.

Standardiseringen har en central roll i EU:s harmoniseringsarbete, särskilt på områden som avser skydd av medborgarnas liv och hälsa samt miljö. De svenska intressena i detta arbete tillvaratas av den svenska standardiseringsorganisationen. Staten stödjer organisationen genom Sveriges Standardiseringsråd, SSR.

4.5.3.2 Resultatbedömning

Konkurrenskraftsrådet har under året fattat flera övergripande policybeslut om såväl inriktningen i Lissabonstrategin som i frågor om tjänstedirektivet, regelförbättring och förutsättningar för företagande. Tillämpning av

redan beslutade rättsakter på nationell nivå är fortsatt i fokus liksom genomförande och utvecklingen i nationell lagstiftning samt utvecklingen av horisontella instrument i handelshinderarbetet och administrativt samarbete. Ett beslut har fattats om finansiering av den första fasen av ett nytt informationsverktyg som skall underlätta det administrativa samarbetet på den inre marknaden (IMI).

Vad gäller genomförandet av EG-direktiv och målet om genomförande av minst 98,5 procent av alla antagna direktiv inom överenskommen tid, har Sverige genomfört 99,1 procent.

Kommerskollegium mottog under 2005 anmälan om 166 klagomål gällande handelshinder och 153 ärenden avslutades. Flertalet gällde personrörligheten och jämfört med föregående år var det färre ärenden som gällde varor och tjänster. Antalet anmälda tekniska föreskrifter enligt 98/34-proceduren var totalt 800 i EU och i Sverige granskades 123 svenska förslag, varav 45 slutligen anmäldes enligt proceduren. SWEDAC har varit pådrivande för att marknadskontrollen i Sverige har stärkts och utvecklats.

Den europeiska standardiseringen har på ett mycket verksamt sätt bidragit till EU:s inre marknadsarbete. I detta arbete har den svenska standardiseringsorganisationen främjat och tillvaratagit svenska intressen.

4.5.3.3 Politikens inriktning

Politikområdet utvecklas och förändras ständigt, mycket beroende på att den inre marknaden är en ständig process som dessutom tar lång tid innan resultatet blir konkreta rättsakter. I vissa fall är det själva processen i sig som bidrar till politikområdets förverkligande, t.ex. i fallet med Lissabon och de nationella handlingsplanerna.

Tillämpningsfrågorna är fortsatt oerhört viktiga, men konkreta förhandlingar i enskilda frågor står även i fokus, t.ex. beslut om tjänstedirektivet som har fattats i rådet och nu väntar en andra läsning av Europaparlamentet under hösten 2006.

Utvecklingen av tjänstesektorn är framtidsfrågan för Sverige. Tjänstesektorn utgör idag drygt 70 procent av sysselsättningen och BNP i Sverige. Fyra av fem nya företag är tjänsteföretag. Av Sveriges mikroföretag (mindre än 10 anställda) återfinns nästan 80 procent i tjänstesektorn. I spannet 10-99

anställda är 63 procent tjänsteföretag. Ökningen av den svenska tjänsteexporten var den tredje största i världen mellan åren 2000 och 2004. Trots detta utgör den bara 20 procent av den totala handeln av tjänster inom OECD-området. Slutsatsen är att det finns en stor inneboende potential för ökad tjänstehandel.

Insatser för att motverka handelshinder har visat sig ge goda resultat och antalet lösta ärenden, både konkreta handelshinder och rättsliga hinder, har kunnat avvärras.

Samordningen av och kunskap om de horisontella instrumenten på den inre marknaden ter sig dock allt viktigare.

Marknadskontrollens betydelse för olika politik- och ansvarsområden tydliggörs och får ökat genomslag. SWEDAC:s samordnande roll i marknadskontrollen är viktig. Dess roll vad gäller kraven på och kontrollen av mätinstrument tydliggörs. Det är vidare angeläget för att systemet med öppna kontrollordningar fortsatt utvecklas. Inom ramen för Sveriges Standardiseringsråd har en strategi för svensk standardisering tagits fram och blir en utgångspunkt för eventuella vidare insatser för att tydliggöra och förstärka standardiseringens roll för ökad tillväxt och sysselsättning.

4.6 Revisionens iakttagelser

Riksrevisionen har inte haft några invändningar i revisionsberättelserna för 2005 avseende myndigheterna inom området.

4.7 Budgetförslag

4.7.1 39:1 Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll: Myndighetsverksamhet

Tabell 4.2 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Slagslag	Belopp	År	Slagslag	Belopp
2005	Utfall	20 792		Anslags-sparande	495
2006	Anslag	21 405 ¹		Utgifts-prognos	21 511
2007	Förslag	20 555			
2008	Beräknat	20 895 ²			
2009	Beräknat	21 337 ³			

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (bet. 2005/06:FiU21) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2007.

² Motsvarar 20 555 tkr i 2007 års prisnivå.

³ Motsvarar 20 555 tkr i 2007 års prisnivå.

Anslaget finansierar Styrelsens för ackreditering och teknisk kontroll (SWEDAC) verksamhet. Ackrediteringsverksamheten svarar för drygt 75 procent av SWEDAC:s omsättning. Som ackrediteringsorgan åligger det SWEDAC att i internt och externt arbete uppfylla högt ställda kvalitetskrav och genomgå internationella kvalitetsrevisioner.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 4.3 Budget för avgiftsbelagd verksamhet – Ackreditering m.m.

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2005	94 046	89 152	4 894
(varav tjänsteexport)	23 797	23 284	513
Prognos 2006	107 200	107 800	-600
(varav tjänsteexport)	36 660	35 565	1 095
Budget 2007	106 400	108 500	-2 100
(varav tjänsteexport)	29 700	28 800	900

Tabell 4.4 Budget för avgiftsbelagd verksamhet - Metrologi m.m.

Tusental kronor

Metrologi (offentligrättslig verksamhet)	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2005	4 159	3 501	658
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2006	4 180	5 050	-870
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2007	4 200	4 800	-600
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Under 2005 uppgick resultatet från uppdragsverksamheten till knappt 4,9 miljoner kronor. För 2006 beräknas resultatet till -0,6 miljoner kronor. Den ökade kostnadsmassan är delvis av tillfällig art i samband med ökad nyrekrytering och kompetensöverföring. För 2007 beräknas kompetensöverföringen kulminera, vilket bidrar till ett budgeterat resultat på -2,1 miljoner kronor.

Förutom uppdragsverksamheten har SWEDAC ett marknadskontrollansvar inom området metrologi och ädelmetall. Verksamheten är avgiftsbelagd.

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att 20 555 000 kronor anvisas under anslaget 39:1 Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll (SWEDAC) för 2007. För 2008 och 2009 beräknas anslaget till 20 895 000 kronor respektive 21 337 000 kronor.

Tabell 4.5 Härledning av anslagsnivån 2007-2009, för 39:1 Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll: Myndighetsverksamhet

Tusental kronor

	2007	2008	2009
Anvisat 2006¹	21 405	21 405	21 405
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris och löneomräkning ²	157	514	977
Beslut	-1 007	-1 024	-1 045
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	20 555	20 895	21 337

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (bet. 2005/06:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2006 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

4.7.2 39:2 Kommerskollegium

Tabell 4.6 Anslagsutveckling

Tusental kronor

2005	Utfall	65 056	Anslags- sparande	1 055
2006	Anslag	67 299 ¹	Utgifts- prognos	66 202
2007	Förslag	67 901		
2008	Beräknat	69 020 ²		
2009	Beräknat	70 486 ³		

¹ Inklusivt tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (bet. 2005/06:FiU21) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2007.

² Motsvarar 67 901 tkr i 2007 års prisnivå.

³ Motsvarar 67 901 tkr i 2007 års prisnivå.

Anslaget finansierar Kommerskollegiums verksamhet exkl. Open Trade Gate Sweden. Kollegiet är central förvaltningsmyndighet för utrikeshandel och handelspolitik.

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att 67 901 000 kronor anvisas under anslaget 39:2 Kommerskollegium för 2007. För 2008 och 2009 beräknas anslaget till 69 020 000 kronor respektive 70 486 000 kronor.

Tabell 4.7 Härledning av anslagsnivån 2007–2009, för 39:2 Kommerskollegium

Tusental kronor

	2007	2008	2009
Anvisat 2006 ¹	67 299	67 299	67 299
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	602	1 721	3 187
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	67 901	69 020	70 486

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (bet. 2005/06:FiU10).

Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2006 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

4.7.3 39:3 Exportfrämjande verksamhet

Tabell 4.8 Anslagsutveckling

Tusental kronor

2005	Utfall	309 036	Anslags- sparande	37 680
2006	Anslag	301 536 ¹	Utgifts- prognos	304 036
2007	Förslag	223 836		
2008	Beräknat	163 836		
2009	Beräknat	163 836		

¹ Inklusivt tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (bet. 2005/06:FiU21) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2007.

Anslaget finansierar det statliga uppdraget till Sveriges exportråd (Exportrådet), exportfrämjande insatser, särskilda främjande- och handelspolitiska insatser samt Sverigeprofilering till stöd för främjande.

Exportrådets verksamhet grundar sig på ett avtal mellan staten och Sveriges Allmänna Utrikeshandelsförening (SAU).

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att 223 836 000 kronor anvisas under anslaget 39:3 Exportfrämjande verksamhet för 2007. För 2008 och 2009 beräknas anslaget till 163 836 000 kronor respektive 163 836 000 kronor.

Regeringen avser att genomföra en översyn av de handels- och investeringfrämjande insatserna.

Tabell 4.9 Härledning av anslagsnivån 2007–2009, för 39:3 Exportfrämjande

Tusental kronor

	2007	2008	2009
Anvisat 2006¹	304 036	304 036	304 036
<i>Förändring till följd av:</i>			
Beslut	-80 200	-140 200	-140 200
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	223 836	163 836	163 836

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (bet. 2005/06:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

4.7.4 39:4 Investeringsfrämjande

Tabell 4.10 Anslagsutveckling

Tusental kronor

2005	Utfall	69 930	Anslags-sparande	337
2006	Anslag	69 190 ¹	Utgifts-prognos	67 960
2007	Förslag	55 851		
2008	Beräknat	56 865 ²		
2009	Beräknat	58 084 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (bet. 2005/06:FiU21) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2007.

² Motsvarar 55 851 tkr i 2007 års prisnivå.

³ Motsvarar 55 851 tkr i 2007 års prisnivå.

Anslaget finansierar verksamheten vid Myndigheten för utländska investeringar i Sverige (Invest in Sweden Agency, ISA), som är den centrala myndigheten för investeringsfrämjande åtgärder i Sverige.

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att 55 851 000 kronor anvisas under anslaget 39:4 Investeringsfrämjande för 2007. För 2008 och 2009 beräknas anslaget till 56 865 000 kronor respektive 58 084 000 kronor.

Regeringen avser att genomföra en översyn av de handels- och investeringfrämjande insatserna.

Tabell 4.11 Härledning av anslagsnivån 2007–2009, 39:4 Investeringsfrämjande

Tusental kronor

	2007	2008	2009
Anvisat 2006¹	69 190	69 190	69 190
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris och löneomräkning ²	620	1 888	3 411
Beslut	-13 959	-14 213	-14 517
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	55 851	56 865	58 084

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (bet. 2005/06:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2006 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

4.7.5 39:5 Avgifter till internationella handelsorganisationer

Tabell 4.12 Anslagsutveckling

Tusental kronor

2005	Utfall	15 225	Anslags-sparande	285
2006	Anslag	15 417 ¹	Utgifts-prognos	15 423
2007	Förslag	15 417		
2008	Beräknat	15 417		
2009	Beräknat	15 417		

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (bet. 2005/2006:FiU21) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2007.

Anslaget disponeras för avgifter och bidrag för Sveriges deltagande i vissa internationella närings- och handelspolitiska organ.

Utgiftsstyrande faktorer är medlemsavgifternas utveckling i aktuell valuta och valutakursernas utveckling.

Anslaget disponeras av regeringen och belastas främst för avgifter och bidrag till nedanstående organ. Deltagandet bedöms av regeringen som nödvändigt för att möjliggöra svensk påverkan på den internationella utvecklingen, för ett aktivt svenskt deltagande i internationellt samarbete samt för informationshämtning på för Sverige viktiga områden. Anslaget täcker avgifter till följande organisationer:

- Världshandelsorganisationen (WTO)
- Internationella rådet för samarbete på tullområdet (WCO)
- Internationella Tulltariffbyrån (I.C.T.B.)

- Internationella Byrån för Utställningar i Paris (BIE).

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att 15 417 000 kronor anvisas under anslaget 39:5 Avgifter till internationella handelsorganisationer för 2007. För 2008 och 2009 beräknas anslaget till 15 417 000 kronor respektive 15 417 000 kronor.

Tabell 4.13 Härledning av anslagsnivån 2007–2009, 39:5 Avgifter till internationella handelsorganisationer

Tusental kronor

	2007	2008	2009
Anvisat 2006¹	15 417	15 417	15 417
<i>Förändring till följd av:</i>			
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	15 417	15 417	15 417

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (bet. 2005/06:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

4.7.6 39:6 Bidrag till standardiseringen

Tabell 4.14 Anslagsutveckling

Tusental kronor

2005	Utfall	Anslags-sparande	0
2006	Anslag	29 349 ¹	Utgifts-prognos 28 827
2007	Förslag	29 604	
2008	Beräknat	30 285 ²	
2009	Beräknat	30 951 ³	

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (bet. 2005/06:FiU21) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2007.

² Motsvarar 29 604 tkr i 2007 års prisnivå.

³ Motsvarar 29 604 tkr i 2007 års prisnivå.

Anslaget finansierar statsbidrag till Sveriges Standardiseringsråd (SSR) som är huvudman för standardiseringen i Sverige.

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att 29 604 000 kronor anvisas under anslaget 39:6 Bidrag till standardiseringen för 2007. För 2008 och 2009 beräknas anslaget till 30 285 000 kronor respektive 30 951 000 kronor.

Tabell 4.15 Härledning av anslagsnivån 2007–2009, 39:6 Bidrag till standardiseringen

Tusental kronor

	2007	2008	2009
Anvisat 2006¹	29 349	29 349	29 349
<i>Förändring till följd av:</i>			
Beslut ²	255	936	1 602
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	29 604	30 285	30 951

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (bet. 2005/06:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

4.7.7 Exportkreditnämnden

Exportkreditnämndens verksamhet skall bedrivas så att den är självbärande över tiden och samtidigt erbjuda den svenska exporten villkor som motsvarar vad konkurrerande företag i andra länder kan erhålla.

Ramutnyttjandet uppgick den 30 juni 2006 till 123,9 miljarder kronor för ordinarie exportkreditgarantier (varav 81,1 miljarder kronor är förbindelser) och till 0,1 miljarder kronor för investeringsgarantier. Obundna utfästelser medräknas till 50 procent i ramutnyttjandet medan bundna utfästelser och förbindelser till medräknas till 100 procent. Utnyttjandet av investeringsgarantier har minskat kraftigt de senaste åren och beror till största delen på att man i investeringsverksamheten i högre utsträckning använder sig av externa finansiärer. Den förändring i villkoren för investeringsgarantin som har genomförts tar hänsyn till detta förhållande.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 4.16 Uppdragsverksamhet

Miljoner kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2005	4 639	2 714	1 925
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2006	2 286	1 483	803
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2007	1 561	666	895
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Budgeten är upprättad enligt riskmässiga principer, som även belastas för reservationer för riskerna i engagemang och skadefordringar. Resultatet för första halvåret 2006 är ett överskott på 689 miljoner kronor, vilket främst beror på fortsatta stora återvinningar och fortsatt lågt behov av riskreserveringar.

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2007 ställa ut exportkredit-

garantier intill ett belopp av högst 200 miljarder kronor inklusive tidigare utfärdade garantier samt att under 2007 ställa ut investeringsgarantier intill ett belopp av högst 10 miljarder kronor inklusive tidigare utfärdade garantier. Vidare föreslår regeringen att riksdagen bemyndigar regeringen att för 2007 besluta att EKN liksom tidigare år får obegränsad upplåningsrätt i Riksgäldskontoret för skadeutbetalningar.

5 Politikområde Forskningspolitik under Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning

5.1 Budgetförslag

5.1.1 26:1 Verket för innovationssystem: Förvaltningskostnader

Tabell 5.1 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Slagslag	Belopp	År	Slagslag	Belopp
2005	Utfall	112 581	2006	Anslags-sparande	1 202
2006	Anslag	117 730 ¹	2006	Utgifts-prognos	116 818
2007	Förslag	132 288			
2008	Beräknat	134 448 ²			
2009	Beräknat	137 304 ³			

¹ Inklusivt tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (bet. 2005/2006:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 132 288 tkr i 2007 års prisnivå.

³ Motsvarar 132 288 tkr i 2007 års prisnivå.

Anslaget finansierar förvaltningskostnader vid Verket för innovationssystem (Vinnova). Myndighetens uppgift är att främja hållbar tillväxt för näringsliv, samhälle och arbetsliv genom finansiering av behovsmotiverad forskning och utveckling av effektiva innovationssystem.

Regeringens överväganden

I enlighet med riksdagens beslut om propositionen Forskning för ett bättre liv (prop. 2004/05:80, bet. 2004/05:UbU15, rskr. 2004/05:289) har Rådet för forsknings- och utvecklingssamarbete inom EU avvecklats och verksamheten överförs till Vinnova. I 2006 års

ekonomiska vårproposition (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FiU21, rskr. 2005/06:370) föreslog regeringen att de ändamål och verksamheter som finansieras med det under utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning uppförda anslaget 26:7 *Främjande och analys av forsknings- och utvecklingssamarbete inom EU m.m.* flyttas till utgiftsområde 24 Näringsliv.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att 132 288 000 kronor anvisas under anslaget 26:1 *Verket för innovationssystem: Förvaltningskostnader* för 2007. För 2008 och 2009 beräknas anslaget till 134 448 000 kronor respektive 137 304 000 kronor.

Tabell 5.2 Härledning av anslagsnivån 2007–2009, för 26:1 Verket för innovationssystem: Förvaltningskostnader

Tusental kronor

	2007	2008	2009
Anvisat 2006¹	117 730	117 730	117 730
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	-994	912	3 432
Beslut	0	0	0
Överföring till/från andra anslag	15 552	15 806	16 142
Övrigt	0	0	0
Förslag/beräknat anslag	132 288	134 448	137 304

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (bet. 2005/06:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2006 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

5.1.2 26:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling

Tabell 5.3 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Utfall		Anslags- sparande	
2005		1 148 266		3 289
2006	Anslag	1 375 755 ¹	Utgifts- prognos	1 353 904
2007	Förslag	1 404 974		
2008	Beräknat	1 737 020 ²		
2009	Beräknat	1 776 582 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition (bet. 2005/2006:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 703 024 tkr i 2007 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 703 024 tkr i 2007 års prisnivå.

Anslaget finansierar behovsmotiverad forsknings- och utvecklingsverksamhet, utveckling av

Tabell 5.4 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Tusental kronor

	Utfall 2005	Prognos 2006	Förslag 2007	Beräknat 2008	Beräknat 2009–2011
Ingående åtaganden	1 213 493	1 236 493	1 415 818	–	–
Nya åtaganden	922 911	1 500 000	1 650 000	–	–
Infriade åtaganden	1 092 726	1 320 675	1 370 000	950 000	750 000
Utestående åtaganden	1 040 875	1 415 818	1 695 818	–	–
Erhållet/förslaget bemyndigande	1 900 000	1 500 000	1 700 000	–	–

Regeringens överväganden

I 2006 års ekonomiska vårproposition (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FiU21, rskr. 2005/06:370) föreslogs att Statens väg- och transportforskningsinstitut bör ta över ansvaret för att det finns ett nationellt transportforskningsbibliotek från Vinnova. För att finansiera överflytten av verksamheten till Utgiftsområde 22 Kommunikationer minskas anslaget med 1 880 000 kronor fr.o.m. 2007. Vidare aviserades en utökning av anslaget med 100 miljoner kronor per år fr.o.m. 2007 för en förlängd satsning på FoU i små och medelstora företag inom ramen för programmet Forska&Väx. Regeringen bedömer härmed att denna satsning bör utgå.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att 1 404 974 000 kronor anvisas under anslaget 26:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling för 2007. För 2008 och

innovationssystemet och liknande. Inriktningen för de närmaste årens verksamhet beskrivs i propositionen Forskning för ett bättre liv (prop. 2004/05:80) samt i propositionen FoU och samverkan i innovationssystemet (prop. 2001/02:2).

Bemyndiganden om ekonomiska åtaganden

Regeringen föreslår ett bemyndigande för ekonomiska åtaganden även för 2007. Detta möjliggör att det för delar av verksamheten kan göras ekonomiska åtaganden som exempelvis omfattar långsiktiga program under en flerårig planeringsperiod.

2009 beräknas anslaget till 1 737 020 000 kronor respektive 1 776 582 000 kronor.

Tabell 5.5 Härledning av anslagsnivån 2007–2009, för 26:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling

Tusental kronor

	2007	2008	2009
Anvisat 2006¹	1 375 755	1 375 755	1 375 755
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	11 969	39 671	71 908
Beslut	19 130	323 512	330 880
Överföring till/från andra anslag	-1 880	-1 918	-1 961
Övrigt	0	0	0
Förslag/beräknat anslag	1 404 974	1 737 020	1 776 582

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2005 (bet. 2005/06:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2006 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.